

birlik haberleri

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ · BİRLİK HABERLERİ BÜLTENİ · OCAK-ŞUBAT 2020 · SAYI: 190

GEZİ bu ülkenin başına gelen en güzel şeylerden biridir. Hepimiz GEZİ'deydik!

GEZİ Onurumuzdur!

Bu Sayıda

2020 yılı ülkemizi ve dünyayı derinden sarsan olaylarla başladı. Başta Elazığ ve Manisa olmak üzere can ve mal kayıplarına yol açan depremler, Van'da yaşanan çığ felaketi, uçak kazaları, hemen yanı başımızdaki savaş tehdidi ve küresel bir tehlike haline gelen virüs salgını hepimizi tedirgin ediyor.

Bu felaketlerin arasında yaşadığımız en güzel haber Gezi Davasının beraatle sonuçlanması oldu. Gezi direnişinin hukuk önünde bir kez daha aklanmasına neden olan bu kararın ardından arkadaşlarımıza bir kez daha geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

TMMOB'ye bağlı odalarımızın ve şubelerinin genel kurul süreçleri başladı. TMMOB örgütlülüğü açısından genel kurullar süreci basit anlamıyla yönetim organlarının belirlendiği birer seçim süreci değildir. Bizler için genel kurullar süreci, Odalarımızın ve TMMOB örgütlülüğünün iki yıllık çalışma döneminin demokratik ve katılımcı şekilde tartışıldığı, çalışma programımızın ve mesleki-politik yönelimlerimizin belirlendiği, örgütsel yapımızın yenilediği dönemdir. Genel kurullar sürecimizin TMMOB'nin tarihsel birikimine ve demokratik değerlerine yakışır biçimde tamamlanacağına inanıyoruz.

Bu sayımızda Gezi Davası, Elazığ Depremi, Kanal İstanbul Projesi hakkında yaptığımız açıklamaların yanı sıra farklı alanlarda yürüttüğümüz çalışma ve etkinliklere ilişkin haberleri bulacaksınız.

İyi okumalar...

birlik haberleri

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BİRLİK HABERLERİ BÜLTENİ

İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR • YAYGIN SÜRELİ YAYIN
1.500 adet basılmıştır. Üyelere ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Selanik Cad. No:19/1 Yenişehir 06650 ANKARA
Tel: (312) 418 12 75 • Faks: (312) 417 48 24
www.tmmob.org.tr • tmmob@tmmob.org.tr
facebook.com/tmmob1954
twitter.com/TMMOB1954

TMMOB ADINA SAHİBİ ve
SORUMLU YAZIŞLARI MÜDÜRÜ
Emin KORAMAZ

BASKI

Ankamat Matbaacılık San. Ltd. Şti.
1333 Cadde 1344 Sokak No:60
İvedik Organize Sanayi-ANKARA
Tel: (312) 394 54 94 • Sertifika No: 13256

BASKI TARİHİ
MART 2020

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR

TMMOB'YE BAĞLI ODALARIN ÜYE SAYISI 580 BİN OLDU 3

EMEK, BARIŞ VE DEMOKRASİ MEYDANI ANIT MEYDAN VE ANMA YERİ TASARIMI ULUSLARARASI FİKİR VE TASARIM PROJESİ YARIŞMASINDA KAZANAN PROJE BELLİ OLDU 4

TMMOB LOGOSUNA HAKARET EDEN YENİ ŞAFAK GAZETESİ TAZMİNAT CEZASINA ÇARPTIRILDI! 8

GENEL KURULLAR SÜRECİNDE TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE 8

GEZİ'Yİ VE ARKADAŞLARIMIZI SAVUNMAYA DEVAM EDİYORUZ! 12

TMMOB GEZİ PARKI DAVASININ SON DURUŞMASINA DA KATILDI 14

ELAZIĞ VE BÖLGESİNDE ARTÇILARI DEVAM ETMEKTE OLAN DEPREM TÜRKİYE'NİN BİR DEPREM ÜLKESİ OLDUĞU GERÇEĞİNİ BİR KEZ DAHA HATIRLATMIŞTIR 17

COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ HAKKINDA TMMOB DEĞERLENDİRMESİ 19

TMMOB, İSTANBUL VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ'NE KANAL İSTANBUL İTİRAZINI İLETTİ 25

HABERLER

TMMOB KARS KENT SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ 31

TMMOB İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI ALANINDA YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÇALIŞTAYI GERÇEKLEŞTİRİLDİ 35

TÜRKİYE ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ IX. TEKNİK KONGRESİ DÜZENLENDİ 38

TMMOB DİSK GENEL KURULUNA KATILDI 42

TMMOB 45. DÖNEM 7. DENETLEME KURULU TOPLANTISI YAPILDI 45

İKK HABERLERİ

EMEK VE MESLEK ÖRGÜTLERİNİN ANKARA BİLEŞENLERİNDEN "BAŞKENTGAZ-KIZILAY-ENSAR ÜÇGENİ" PROTESTOSU 46

TMMOB İZMİR İKK KADIN ÇALIŞMA GRUBU "KAHVALLI BULUŞMASI" ETKİNLİĞİ DÜZENLENDİ 49

TMMOB ANKARA İKK: HİÇBİR İŞ CİNAYETİ KADER DEĞİLDİR! 50

TMMOB İSTANBUL İL KOORDİNASYON KURULU'NDAN KANAL İSTANBUL'A KARŞI YURTTAŞ DAVASI İÇİN ÇAĞRI 51

TMMOB DİYARBAKIR İKK'DAN ELAZIĞ İNCELEMESİ 53

TMMOB VAN İKK-VAN BAROSU-VAN/HAKKARİ TABİPLER ODASI: CİDDİ İHMALLER VAR 56

TMMOB'YE BAĞLI ODALARIN ÜYE SAYISI 580 BİN OLDU

TMMOB'ye bağlı 24 Odanın üye sayıları 2019 yılı sonu itibariyle 579 bin 868 oldu. Buna göre 2019 yılında bir önceki yıla göre odalarımızın üye sayısı 20 bin 914 kişi arttı.

Odalarımızdan aldığımız verilere göre 2019 yılı sonu itibariyle 579 bin 914 üyemizin 133 bin 44'ü kadın (%23), 446 bin 824'ü erkek (%77) üyelerden oluşuyor.

TMMOB ODALAR ÜYE SAYILARI			
(31 Aralık 2019 İtibariyle)			
ODALAR	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Bilgisayar Mühendisleri Odası	1.609	4.785	6.394
Çevre Mühendisleri Odası	6.147	6.709	12.856
Elektrik Mühendisleri Odası	7.593	56.964	64.557
Fizik Mühendisleri Odası	557	1.473	2.030
Gemi Mühendisleri Odası	193	3.563	3.756
Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odası	46	1.493	1.539
Gıda Mühendisleri Odası	13.263	7.305	20.568
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası	2.869	13.952	16.821
İçmimarlar Odası	3.204	2.708	5.912
İnşaat Mühendisleri Odası	14.273	109.634	123.907
Jeofizik Mühendisleri Odası	1.438	4.044	5.482
Jeoloji Mühendisleri Odası	4.590	13.667	18.257
Kimya Mühendisleri Odası	9.118	13.461	22.579
Maden Mühendisleri Odası	2.431	16.366	18.797
Makina Mühendisleri Odası	11.368	103.332	114.700
Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası	622	4.123	4.745
Meteoroloji Mühendisleri Odası	235	476	711
Mimarlar Odası	27.817	33.690	61.507
Orman Mühendisleri Odası	3.677	13.113	16.790
Petrol Mühendisleri Odası	142	1.143	1.285
Peyzaj Mimarları Odası	4.090	2.061	6.151
Şehir Plancıları Odası	3.448	2.667	6.115
Tekstil Mühendisleri Odası	819	1.288	2.107
Ziraat Mühendisleri Odası	13.456	28.207	41.663
TOPLAM	133.005	446.224	579.229

EMEK, BARIŞ VE DEMOKRASİ MEYDANI ANIT MEYDAN VE ANMA YERİ TASARIMI ULUSLARARASI FİKİR VE TASARIM PROJESİ YARIŞMASINDA KAZANAN PROJE BELLİ OLDU

TMMOB, DİSK, KESK ve TTB ile 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği yürütücülüğünde gerçekleştirilen EmeK, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydan ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması sonuçları ve sergisi 3 Mart 2020 tarihinde Mimarlar Odası Konferans salonunda gerçekleştirildi.

Ankara'da 103 kişinin can verdiği katliamın gerçekleştiği Ankara Garı önünün anıt meydan haline dönüştürülmesi için TMMOB, DİSK, KESK, TTB ve 10 Ekim-Der tarafından düzenlenen "Emek, Barış, Demokrasi Anıt Meydanı ve Anma Yeri Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması" tamamlandı.

Yarışma ile, 10 Ekim Ankara Katliamı'nın toplumsal düzlemde unutulmamasını sağlamak; hayatını kaybetmiş ve hayatta kalan bireylerin anısını onurlandırmak; hafızayı mekânda ve gündelik yaşamda yeniden üretmek amaçlandı. Ayrıca Ankara Garı ve meydanının kuşaklar boyunca emek, barış ve demokrasiye adanarak, yurttaşların bir araya geleceği bir kamusal mekân olarak yeniden üretimi hedeflendi.

Yarışmayı, Mimar Pınar Kesim Akbaş'ın ekip başı olduğu, Şehir Plancısı Özge Uysal, Peyzaj Mimarları Mehmet Cemil Aktaş, Şeyma Kahraman, Ecem Sevin, Rumeysa Konuk, Bengisu Doğru, Nagihan Damgacı, Okan Mutlu Akpınar, Hüseyin Hilmi Kezer, Lokman Turunç ve Emre Gökçe'nin hazırladığı proje kazandı.

İkincilik ödülü; Peyzaj Mimarı Doruk Görkem Özkan'ın ekip başı olduğu, Mimar Berker Cem Bozbaş, Şehir Plancıları Beyzanur Akkuş, Çisem Seyhan, Regaip Yılmaz ve Peyzaj Mimarları Selçuk Özkaya, Emre Kul'un hazırladığı projeye verildi.

Üçüncülük ödülü; Peyzaj Mimarı Süleyman Can Çinkılıç'ın ekip başı olduğu, Mimar Halil Eroğlu, Şehir Plancısı Başak İncekara ve Peyzaj Mimarları Ferdi İnanlı ve Burak Baş'ın hazırladığı projeye verildi.

Mansiyon ödülleri; Mimarlar Cem Üstün, Öykü Arda, Şehir Plancısı Nur Kardelen Öztürk ve Peyzaj Mimarı Melike Üresin'in hazırladığı proje ile Mimarlar Görkem Demirok, İzzet Furkan Gezegen, Şehir Plancısı Didem Türk ve Peyzaj Mimarı Bahar Aslan'ın hazırladığı projeye verildi.

KESK, DİSK, TTB ve 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği adına konuşan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, yarışmaya 36 proje ile başvuruyu yaptığını söyledi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz şöyle konuştu:

Değerli Hocalarımız, Değerli Kurum Temsilcileri

DİSK, KESK, TMMOB, TTB ve 10 Ekim Barış ve Dayanışma Derneği olarak düzenlediğimiz “Emek, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydan ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi

Yarışması”nın Jüri Fikir Alışverişi Toplantısına hepimiz hoş geldiniz.

10 Ekim Katliamı, yakın geçmişimizin en sarsıcı kitle kıyımı olarak tarihe geçti. IŞİD üyesi iki canlı bomba tarafından yapılan bu alçak saldırıda 103 arkadaşımızı kaybettik. 500’ün üzerinde arkadaşımızın ise çeşitli biçimlerde yaralandı ve sakat kaldı. Bizler, yani o meydandan sağ çıkanlar ise katliamın içimizde bıraktığı derin boşlukla ve tarifsiz kederle birlikte yaşıyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Geçmiş unutturmaya, bulanıklaştırmaya, tahrif etmeye yönelik sistematik politikalar, toplumsal belleği canlı tutma görevini de bizlerin omuzlarına yüklüyor.

Saldırıya uğrayanların yaralarının sarılması, hukuki sürecin yürütülmesi ve dayanışma ilişkilerinin örgütlenmesi ve katliamda kaybettiklerimizin anılarını yaşatma çabası en öncelikli gayretimiz oldu.

Bildiğiniz gibi 10 Ekim Katliamı sonrasında Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinde alınan kararlar, Ankara Garı önündeki alana, “Demokrasi Meydanı” adı verildi. Bu alanın ortasına da üç ayrı yüzünde katliamda kaybettiklerimizin fotoğraflarının olduğu geçici bir anıt yerleştirildi.

Bugüne kadar anmalarımızı gerçekleştirdiğimiz bu geçici sembolik anıt, katliamın neden olduğu derin acının temsili için yeterli olmadığı gibi, faşist saldırılar nedeniyle sıklıkla tahribata uğruyordu. Gar Meydanı'nın 10 Ekim sonrası ihtiva ettiği yeni anlam, bu kentsel mekâna ve mekânın unsurlarına farklı bir bakış açısı ve müdahaleyi gerektiriyordu.

Her defasında içimizdeki derin yarayı yeniden kanatan bu soruna çözüm bulabilmek, önemli gündemlerimizden birisiydi. Yerel seçimler sonrasında Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile yürüttüğümüz görüşmelerde, katliamın yaşandığı meydana kalıcı bir mekânsal düzenleme yapılması konusunda fikir birliğine vardık.

Bu doğrultuda hazırlanacak projenin belirlenmesi için de "Emek, Barış ve Demokrasi Meydanı Anıt Meydanı ve Anma Yeri Tasarımı Uluslararası Fikir ve Tasarım Projesi Yarışması" gerçekleştirdik.

Gar önü ve çevresinin bir bütün olarak yeniden ele alınmasına ve alanın anıtsal biçimde yeniden dönüştürülmesini öngören proje yarışmasına yurt içinden ve dışından toplam 39 proje katıldı. Bu anlamlı yarışmaya katılan tüm eser sahiplerine teşekkür ediyoruz.

Yarışmaya katılan eserler, yurt içinden ve dışından çok sayıda değerli akademisyen ve uzmanın aralarında bulunduğu ve değerli hocamız Başkan GÜNAY'ın başkanlığını üstlendiği jürimiz tarafından değerlendirildi. Değerlendirmede estetik unsurların yanı sıra ulaşım, mekânın dokusu, geleceğe yönelik planlar ve uygulanabilirlik gibi kriterler de gözetildi.

Emek meslek örgütü başkanlarımızın ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin temsilcisinin de bulunduğu danışman jürimizle bu süreci paylaştık.

Kazan ve katılan tüm eser sahiplerini tebrik ediyorum.

Bu önemli ve tarihsel proje yarışmasına emek veren tüm akademisyenlerimize, kurumlarımıza ve teknik görevlilerimize yarışmayı düzenleyen kurumlar adına teşekkür ediyorum.

"Eşitlik, özgürlük, demokrasi ve barış" mücadelesi yitirdiğimiz arkadaşlarımızın en büyük emanetidir. Bizler bu emanete sahip çıkacağız. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu doğrultuda kararlı mücadelemizi sürdüreceğiz.

Hepimize kolaylıklar diliyorum.

TMMOB LOGOSUNA HAKARET EDEN YENİ ŞAFAK GAZETESİ TAZMİNAT CEZASINA ÇARPTIRILDI!

21 Ekim 2017 tarihli Yeni Şafak Gazetesi'nde "Skandal Logo" başlığıyla verilen ve TMMOB'nin logosunu DHKP-C ve PKK'yı yansıtmakla itham eden Yeni Şafak Gazetesi hakkında açtığımız davada Ankara Bölge Adliye Mahkemesi, Birliğimizi haklı bularak, Yeni Şafak Gazetesi Sahibi Ahmet Albayrak ve haberin(!) sahibi Ahmet Fatih Erturan'ı 2 bin TL Tazminat ödemeye mahkûm etti.

Yeni Şafak gazetesinde yayınlanan ve TMMOB'nin logosunda bulunan "sarı-kırmızı" renkleri terör örgütü sempatzanlığının delili olarak gösteren habere ilişkin açtığımız tazminat davası, 2018 yılı içerisinde Ankara 12. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından reddedilmişti.

Mahkemenin bu kararına ilişkin yaptığımız açıklamada "Birliğimizin ve logomuzun herhangi bir biçimde terör örgütüyle ilişkilendirilmesini kabul etmediğimiz gibi, mahkemenin verdiği bu kararı da kabul etmiyoruz." demiş ve karara itiraz etmiştik.

İtirazımız üzerine, istinaf mahkemesi olarak yetkili Ankara Bölge Adliye Mahkemesi, yerel mahkemenin kararını kaldırarak tazminat talebimizin kabulüne karar verdi.

Mahkemenin kararında şu ifadelere yer verildi: "TMMOB hakkında yapılan dava konusu haberde, davacı kurumun uzun yıllardır kullandığı logo değiştirilmemesine rağmen, logo değişikliğine gidilmişçesine haber yapılarak, davacının yasadışı

örgütlerin sempatzanı olduğu ve bu örgütleri desteklediğine dair ifadelerin kullanıldığı, özellikle davacı kurumun logo değiştirdiği iddiasına dayalı olarak yapılan haberin maddi olgulara dayanmadığı, dava konusu yayında kullanılan söz ve ifadeler bir bütün halinde değerlendirildiğinde, ifade ve basın özgürlüğü kapsamında korunması gereken kişisel değer yargısı niteliğinde olmayıp, eleştiri sınırlarını aşarak davacı TMMOB'nin güvenilirliğini ve kurumsal itibarını zedeler nitelikte olup, kişilik haklarına saldırı mahiyetinde olduğu anlaşılmış olup, ilk derece mahkemesi tarafından davacının manevi tazminat ödetilmesi talebinin kabulüne karar verilmesi gerekirken aksi hüküm tesis edilmesi doğru görülmemiştir. Bu nedenlerle, davacı TMMOB'nin istinaf başvurusunun kabul edilmesine, ilk derece mahkemesinin davanın reddi yönündeki kararının kaldırılmasına ve tazminat talebinin kabul edilerek 2 bin TL manevi tazminatın faiziyle birlikte Davalı Yeni Şafak Gazetesi Sahibi Ahmet Albayrak ve muhabiri Ahmet Fatih Erturan'dan tahsil edilmesine karar verilmiştir."

Ülkemizde bulunan 600 bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısının mesleki demokratik kitle örgütü olarak , TMMOB'nin değerlerine ve geleneklerine sahip çıkmaya devam edeceğiz. İftiracı Yeni Şafak Gazetesinde alacağımız tazminatı, ihtiyaç sahibi üniversite öğrencilerine destek olabilmek için TMMOB Teoman Öztürk Öğrenci Evi'ne bağışlayacağız.

GENEL KURULLAR SÜRECİNDE TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, içinde bulunduğumuz genel kurullar sürecine ilişkin 23 Ocak 2020 tarihinde tüm TMMOB örgütlülüğüne yönelik bir mesaj yayınladı.

Türkiye'deki 600 bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısının temsilcisi olan TMMOB örgütlülüğünün demokratik yapısının güvencesi olan genel kurullar sürecine girdik. Şubelerimizde başlayan bu süreç, Oda Genel Kurullarımız ve nihayet Mayıs ayı sonunda toplanacak olan TMMOB 46. Genel Kurulu ile tamamlanacak.

TMMOB örgütlülüğü açısından genel kurullar süreci basit anlamıyla yönetim organlarının belirlendiği birer seçim süreci değildir. Bizler için genel kurullar süreci, Odalarımızın ve TMMOB örgütlülüğünün iki yıllık çalışma döneminin demokratik ve katılımcı şekilde tartışıldığı, çalışma programımızın ve mesleki-politik yönelimlerimizin belirlendiği, örgütsel yapımızın yenilendiği dönemdir.

Genel kurullar sürecimizin TMMOB'nin tarihsel birikimine ve demokratik değerlerine yakışır biçimde tamamlanacağına inanıyorum.

Sevgili Arkadaşlar

45. Genel Kurulumuzdan bu yana geçen dönemde, ülkemiz açısından gerçek bir tarihsel kırılmaya tanıklık ettik. 24 Haziran'da gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin belirli bir dönemi tümüyle sona erdi. Güçler ayrılığı esasına dayalı parlamenter rejim kaldırılarak, yasama, yürütme ve yargı erklerinin cumhurbaşkanında toplandığı yeni bir rejim kuruldu.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle tümüyle "tek adam"a bağımlı yeni bir idari yapılanma inşa edildi. Ülkenin adeta omurgası niteliğindeki bakanlıklar, genel müdürlükler, kurumlar, kuruluşlar, yasalar, yönetmelikler birer kararname ile kaldırıldı. Cumhuriyet rejiminin temelini oluşturan halk egemenliği anlayışının, rejimin istikrarını sağlayacak denge-fren mekanizmalarının ve hukukun üstünlüğü ilkesinin ortadan kalkmasıyla gerçek anlamda otoriter bir tek adam rejimi yaratıldı.

Devletin tüm kurumları "parti devleti" anlayışı ile yapılandırıldı. Kamu adına görev yapan idareciler parti yöneticileri gibi davranır, hukuka bağlılıkla yükümlü mahkemeler parti çıkarlarına uygun karar verir, atama ve yükselmelerde liyakat yerine partiye sadakat esas alınır hale geldi. Yapılan değişikliklerle emek ve meslek örgütlerinin, hatta üniversitelerin kamuya ilişkin politika üreten kurul ve kurumlarda yer alması engellendi. Kamu adına söz söyleyecek, politika önerecek kurum ve kuruluşların kamu yönetimiyle bağı kesildi.

En büyük vaadi ekonomide büyüme ve siyasette istikrar sağlamak olan tek adam rejimi daha ilk aylarından itibaren ekonomide büyük bir krizin patlak vermesine neden olurken siyasette ise kamplaşmanın giderek derinleşmesine neden oldu.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında patlak veren ve etkileri hâlâ devam eden ekonomik kriz enflasyondan işsizliğe, yoksullaşmadan ekonomik durgunluğa kadar hayatlarımızı her alanda kâbusa çevirdi. Yaşanan derin ekonomik kriz, uzun yıllardır büyük borçlar altında hayatını sürdürmek zorunda kalan geniş toplum kesimlerini derin bir çaresizliğe sürüklemiştir. Geçim sıkıntısı nedeniyle, ülke tarihimizde eşine az rastlanan aile intiharlarının yaşanması içinden geçtiğimiz krizin toplumsal boyutunu gözler önüne sermektedir.

AKP'nin dayattığı tek adam rejiminin antidemokratik, baskıcı ve hukuk dışı politikaları krizi derinleştirse de krizin asıl nedeni 1980'li yıllardan itibaren küresel sermaye güçlerinin güdümünde kesintisiz bir şekilde uygulanan özelleştirmeye, piyasalaştırmaya, kuralsızlaştırmaya dayalı neoliberal politikalar. Pervasızca yapılan özelleştirmelerle üretken kamu kuruluşlarımızın büyük bir kısmı elden çıkarılmış, elde kalan az sayıdaki kuruluş da idari bütünlükleri parçalanarak ve serbestleştirme uygulamalarıyla etkisizleştirilmiştir. Ülke ekonomisi yüksek oranlı borçlanma ve yoğun ithal girdi kolaylığının üzerine oturtulmuştur.

Bu politikalarla ülkemiz rantiyeye bataklığına sürüklenmiş, üretim yeteneğimiz aşındırılmıştır. Üretim-yatırım-tasarruf politikalarının yerini tüketim politikaları almıştır. Tarım ve sanayi gibi üretken sektörler geriletilip, ülke kaynakları rant dağıtımı merkezli inşaat ve müteahhitlik işleri ile katma değeri düşük hizmetler sektörüne yönlendirilmiştir.

Türkiye ekonomisi uzun yıllardan bu yana dışa bağımlı bir yapıdadır. Üretim yerine dış kaynaklara dayalı ekonomimiz, sıcak para akışının kesildiği her durumda büyük krizlerle karşı karşıya gelmektedir. Yaşadığımız her kriz, halkımızın ve ülkemizin birikimlerinin yok olmasıyla sonuçlanmaktadır.

İktidar dönemi boyunca, merkez kapitalist ülkelerdeki parasal genişleme politikalarının yarattığı düşük kur ve düşük faiz olanaklarını sanayileşme, teknolojik gelişme ve üretimin artırılması yerine verimsiz inşaat projelerine aktaran AKP'nin 17 yıldır uyguladığı yanlış ekonomi politikaları ülkeyi sürekli krize sürüklemektedir.

Yüksek ekonomik büyüme söylemiyle aşırı borçlandırmaya ve kredi kullanımına itilen piyasa aktörleri, bugün borçlarını ödeyemez duruma gelmiştir. Borçlarını ödeyemeyen, kredilerini yeniden yapılandırma başvurusunda bulunan şirketler nedeniyle reel sektörde para akışı durmuştur. Özellikle ithal hammadde ve ara mal kullanılan sektörlerde üretim yapılamaz hale gelmiş, kitleles işten çıkartmalar yaşanmıştır. TÜİK'in dar tanımlı işsizlik verilerine göre bile ülkemizde işsizlik yüzde 15, genç işsizliği ise yüzde 30 bandına dayanmıştır.

Sanayinin olduğu gibi tarım ve hayvancılığın da plansız, dışa bağımlı, verimlilikten uzak bir anlayışla yapılandırılması, ülkemizi, benzerini savaş dönemlerinde gördüğümüz pahalılık ve kıtlıkla yüz yüze getirmiştir. Temel gıda maddelerinde yaşanan bu aşırı pahalanma ve kıtlık nedeniyle şehir

meydanlarında tanzim satış çadırları kurulmak zorunda kalmıştır. Dahası bu çadırlar bir hükümet başarısı olarak sunulmak istenmiştir. Ekonomik krizle mücadeleyi bile akliselim yöntemlerle değil, akıl-dışı, baskıcı yöntemlerle örtbas etmek isteyen AKP'nin bu yaşanan ekonomik krizi çözmesi mümkün olmamıştır.

Yaşanan kriz nedeniyle toplumsal desteğini iyiden iyiye kaybeden tek adam rejimi, kendisine karşı büyüyen tepkiyi bastırabilmek için 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında ilan edilen Olağanüstü Hal rejimini sürekli hale getirdi. Olağanüstü hal, tek adam rejiminin olağan yönetme biçimi haline getirildi. Seçilmiş belediye başkanları yerine atanan kayyumlarla, asılsız suçlamalara dayalı tutuklamalarla, demokratik kitle örgütlerini hedef alan soruşturmalarda bu rejim pekiştirildi.

Hiçbir biçimde sürdürülebilirliği olmayan bu baskı rejimini sürekli kılabilmek için siyasal iktidar yıllardan bu yana ülke içinde ve dışında "terör" tehdidi algısını canlı tutmaya çalışmaktadır. Ülke içinde siyasal iktidarı eleştiren her türden demokratik ve meşru protesto eylemi kriminalize edilerek polis şiddetinin ve yargının hedefi haline getirilmektedir. En temel anayasal özgürlükler arasında yer alan basın açıklamaları, sosyal medya paylaşımları ve eylemler suça dönüştürülmektedir.

Yıllardır yürütülen yanlış dış politikalar ise dış politikada Türkiye'yi büyük bir yalnızlaşmaya sürüklemiştir. Bu yalnızlaşma, emperyalist güç odaklarının istikrarsızlaştırdığı Ortadoğu coğrafyasında, ülkemizi giderek daha fazla çatışmacı bir konuma doğru sürüklemektedir. Siyasi iktidar, dış politikadaki bu çatışmacı durumu, ülke içindeki zayıf pozisyonunun konsolidasyonu ve muhalif kesimleri susturmanın bahanesi olarak kullanmaktadır. 2016 ve 2017 yıllarındaki Fırat Kalkanı Operasyonu, 2018 yılındaki Zeytin Dalı Operasyonu ve 2019 yılındaki Barış Pınarı Operasyonu ülkemizin her geçen gün daha fazla Suriye Savaşının içerisine sürüklenmesine neden olmuştur. 2020 yılının hemen başında çıkarılan Libya Tezkeresi tek adam rejiminin aynı zamanda süreklileşmiş bir savaş hali olduğunu göstermektedir.

Türkiye halkı, ekonomide kriz, iç politikada baskı, dış politikada ise süreklileşmiş savaş durumu ile özdeşleşen tek adam rejimi altında yaşamaktan hiçbir biçimde memnun değildir. Tek adam rejiminin mutlak egemenliği altında, bütün medya organlarının iktidar tarafından kontrol edildiği, muhalif tüm

seslerin susturulduğu, devletin tüm imkanlarının parti için seferber edildiği, seçim kurulunun AKP seçim işleri bürosu gibi çalıştığı bir dönemde yapılan yerel seçimlerde iktidarın yaşadığı yenilgi, halkın memnuniyetsizliğinin açık göstergesidir. İktidarın tüm baskılarına rağmen demokrasiye, sandıklara, sandık iradesine sahip çıkan toplumsal muhalefetin kararlı duruşu, geçtiğimiz dönemin en önemli ve en umut verici gelişmesi olmuştur. Geride bıraktığımız dönemde, başta yasama ve yargı olmak üzere demokratik siyasal rejimin tüm temel direklerini ortadan kaldıran siyasal iktidarın, halkın umudunu ve direncini yıkamamış olması, ülkemizin geleceğinin teminatıdır.

İstanbul, Ankara, Antalya, Mersin, Adana gibi büyükşehirlerin belediyelerinin yönetimlerinin muhalefetin eline geçmesi, 25 yıldır bu belediyelerde yaşanan kadrolaşmaların, yolsuzlukların ve israfın birer birer açığa çıkmasına neden oldu. Merkezi bütçeye göre çok daha esnek, çok daha kontrolsüz yerel yönetim bütçeleriyle yandaş kurum, kuruluş ve vakıflara yapılan para ve rant akışlarının kesilmesi, iktidar bloğu içindeki ayrışmaları hızlandırırken halkın yerel hizmetlere ulaşımını kolaylaştırdı.

Sevgili Arkadaşlar

Tek adam rejimi ve uygulamaları, tüm toplumu olduğu gibi mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşam koşullarını ve mesleki-özlük haklarını da olumsuz etkilemektedir.

Geçtiğimiz yıllarda Birliğimiz ile SGK arasındaki yapılan asgari ücret protokolünün SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmesiyle yeni bir boyut kazanan özlük haklarımıza yönelik saldırılar, sistematik biçimde artmıştır. Geçtiğimiz dönemde teknik öğretmen, tekniker ve teknisyenlerin "Yardımcı Kontrol Elemanı" adı altında yapı denetim sistemine eklenerek, mühendislik mesleğinin uygulama alanlarından birisi daha farklı meslek gruplarına açılmıştır. Yapı Denetim sistemi teknikerlere açılırken, KHK'lar ile hukuksuz biçimde kamudan ihraç edilen mühendis, mimar ve şehir plancılarının yapı denetim şirketlerinde görev yapmaları engellenerek bu arkadaşlarımızın yaşadıkları mağduriyet daha da artırılmıştır.

Meslek alanımıza ilişkin saldırıların bir diğer örneği de, yapı ruhsatlarındaki proje müelliflerinin imza gerekliliğinin kaldırılması olmuştur. Meslektaşlarımızın hak ve yetkilerini kaybetmesine neden olan bu uygulama uzun yıllardır mücadele ettiğimiz "sahte proje müellifliği"nin ve sorunlu-denetimsiz projelerin

önünü açmıştır. Tüm bu düzenlemeler, sadece meslek alanlarımızı hedef almakla kalmıyor, halkın iyi ve güvenli mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmeti almasını da engelliyor. Bu durumun toplumumuza maliyeti, daha güvensiz yapılar, daha fazla yıkım, daha çarpık bir kentleşme olarak yansımaktadır.

Öte yandan siyasal iktidarın önceliğinin güvenli yapılar ve sağlıklı kentleşme olmadığı 2018 yılında yasalaştırılan ve 2017 öncesi yapılan tüm kaçak yapıların ruhsatlandırılmasına imkan sağlayan "İmar Affı" ile anlaşılmıştır. İmar affı, yoksulların kendi imkânlarıyla yaptığı iki göz odalarını yıkım tehdidinden kurtarmanın değil, sermayenin yasadışı yatırımlarını güvence altına almanın aracı haline gelmiştir. Projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapı ve eklemelerin yapı güvenliği ve insan hayatı üzerindeki tehdidi özellikle İstanbul'da birbiri ardına çöken binalarda ortaya çıkmıştır.

Bilimi, tekniği ve yaratıcı fikirleri sistematik olarak değersizleştiren bu politikalar sadece teknik elemanların yaşamlarını değil, ülkemizin geleceğini de tehdit etmektedir. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki hak ve çıkarlarını korumak aslında tüm toplumun geleceğini korumak demektir. Çünkü bizim meslek alanımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Bizler bu anlayışla, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkarken, ülkemizin ve toplumumuzun ortak geleceğine de sahip çıkıyoruz.

Sevgili Arkadaşlar

Geçtiğimiz dönem tek adam rejiminin yarattığı bu karanlık tablo karşısında, geniş halk kesimlerinin halk egemenliğine, sandık iradesine, madenlerine, ormanlarına, kentlerine, üniversitelerine ve çocuklarının geleceğine sahip çıkma iradesi bir umut ışığı gibi parladı. TMMOB örgütüllüğü olarak bu umut ışığının büyümesinde önemli bir rolümüzün olduğunu biliyor ve bunun kıvancını yaşıyoruz.

Bu dönem boyunca, Odalarımızın ve İl Koordinasyon Kurullarımızın düzenlediği yüzlerce etkinliğin yanı sıra TMMOB bünyesinde Kamuda Çalışan Meslektaşlarımızın, Ücretli Çalışan-İşsiz Meslektaşlarımızın, OHAL KHK'larıyla İhraç Edilen Meslektaşlarımızın, Emekli Meslektaşlarımızın, İş Güvenliği Uzmanı Meslektaşlarımızın ve Birlikçilik alanında çalışan meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin çalıştaylar gerçekleştirdik. Yine 45. Genel Kurulumuzda aldığımız kararlar uyarınca odalarımızın ve çalışma gruplarımızın katkısıyla Kadın Sempozyumu, Dünya Gıda Günü Sempozyumu, Coğrafi Bilgi Sistemleri

Kongresi, Kamucu Politikalar Sempozyumu, Yapı Denetimi Sempozyumu, Kadın Kurultayı, Enerji Sempozyumu ve Sanayi Kongresi'ni düzenledik. Adana, Denizli, Muğla, Kocaeli ve Kars'ta Kent Sempozyumları yaptık. Aydın'da Jeotermal Enerji Santralleri çalıştayı düzenledik. Bu etkinlikler yoluyla TMMOB'nin değerleri ve birikimi toplumun tüm kesimleriyle paylaşılırken, meslek alanlarımızdaki teknik gelişmeler üyelerimize aktarıldı.

Yine bu dönem boyunca açtığımız davalar ve yürüttüğümüz hukuki mücadele ile şehirlerimizin, kıyılarımızın, madenlerimizin, tarihi eserlerimizin, kültürel mirasımızın yağmalanmasına karşı önemli davalar kazandık. Üyelerimizin haklarını koruma ve teknik yönetmeliklerin mesleki ilkelere uygunluğu noktasında önemli kazanımlar elde ettik.

Çalışma dönemimiz boyunca mesleki ve özel hayatlarından feragat ederek TMMOB Örgütüllüğünü büyütmek için gecesini gündüzüne katan oda yönetim, onur ve denetleme kurullarında görev yapan arkadaşlarıma; şube yönetim kurullarında ve temsilciliklerde görev alan arkadaşlarıma; İKK sekreterlerimize; işyeri temsilcilerimize; omuz omuza emek harcadığımız odalarımızın örgütlü üyelerine; çalışma gruplarında, kongre, sempozyum ve kurultaylarımızın düzenleme ve yürütme kurullarında görev alan arkadaşlarıma; Birlik ve oda çalışanı arkadaşlarıma, TMMOB çalışmalarında bize destek olan bilim insanlarına ve uzmanlara; büyük bir inanç ve özveri ile örgütümüze verdikleri katkılardan dolayı Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

TMMOB'nin eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden, barıştan, laiklikten ve barıştan yana toplumcu mücadele çizgisini yarınlara taşıyabilmek için, kişisel ihtiraslarını ve dar grup çıkarlarını TMMOB'nin ihtiyaçlarının önüne koymadan mücadele edecek tüm ilerici, çağdaş, yurtsever mühendis, mimar ve şehir plancılarının ortak aklına, dayanışmasına ve birlikteliğine ihtiyacımız var. Genel kurullar sürecinde TMMOB örgütüllüğünün ve üyelerinin bu sorumlulukla hareket edeceğine inancım tamdır.

Bu inanç ve kararlılıkla, Türkiye'nin içinden geçtiği bu karanlık dönemde, ülkemize, mesleğimize ve değerlerimize sahip çıkmak konusunda en ufak bir tereddüt yaşamadan mücadele eden tüm TMMOB örgütüllüğüne genel kurullar sürecinde başarılar ve kolaylıklar diliyorum.

Emin KORAMAZ
Yönetim Kurulu Başkanı

GEZİ'Yİ VE ARKADAŞLARIMIZI SAVUNMAYA DEVAM EDİYORUZ!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan Gezi Parkı'nın yıkılarak, yerine alışveriş merkezi inşa edilmesine yönelik planları protesto etmek amacıyla Mayıs 2013'te başlayan ve tüm Türkiye'ye yayılan eylemlerle ilgili açılan davanın 28 Ocak 2020 tarihinde görülecek beşinci duruşmasına ilişkin bir basın açıklaması yaptı.

Aralarında üyelerimizin, sanatçıların, avukatların ve sivil toplum kuruluşu yöneticilerinin de bulunduğu 16 kişinin yargılandığı Gezi Davası'nın 5. Duruşması 28 Ocak 2020 tarihinde Silivri'de gerçekleştirilecek.

FETÖ üyesi olduğu için hüküm giyen emniyet yetkililerinin hazırladığı fezleke ve yine FETÖ firarisi bir savcının yazdığı iddianame esas alınarak açılan Gezi Davası hukuki değil siyasidir. Hukuk dışı deliller, şaibeli tanıklar ve hiçbir dayanağı olmayan soyut iddialara dayanan bu davanın amacı Gezi Direnişine katılanları hedef haline getirerek toplumsal muhalefete gözdağı vermektir.

Geride kalan duruşmalarda yaşananlar, sadece hazırlanan iddianamenin değil, yargılama usulünün de evrensel hukuk ilkelerine aykırı olduğunu açık seçik gösterdi. Davaya bakan mahkeme heyeti Hakimler Savcılar Kurulu tarafından değiştirilerek, sanık ve avukatların savunma hakkının kısıtlanarak ve makul bir şüpheye dayanmayan uzun tutukluluk süresiyle arkadaşlarımızın adil yargılanma hakkı defalarca ihlal edilmiştir.

Gezi Direnişi, bu topraklarda ağaca, doğaya ve kamusal mekânlara sahip çıkma iradesinin, geleceği kazanma

mücadelesinin zirvesidir. Gezi Direnişi, insanlığın ortak değerlerine, haklara ve özgürlüklere, dayanışmaya sahip çıkmanın hikâyesidir. Gezi direnişi, toplumun her kesiminden insanın bir arada yaşamasının, paylaşmasının ve dayanışmasının en güzel örneğidir. Gezi direnişi, katılımcılığın, yaratıcılığın ve doğrudan demokrasinin ifadesidir. Siyasi iktidarın asıl korkutan da zaten Gezi'de kolektif olarak ortaya çıkardığımız bu değerlerdir.

Bizler mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları olarak Gezi Parkı'ndan başlayarak ülkenin dört bir tarafına dalga dalga yayılan büyük Haziran Direnişi'nin bir parçası olmaktan onur duyuyoruz. Gezi Direnişi'nin ve arkadaşlarımızın siyaset güdümlü davalarla, iftiralarla kirletilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Mahkeme heyetini hukukun üstünlüğüne ve yargı bağımsızlığına uymaya çağırıyoruz. Tüm halkımızı 28 Ocak 2020 tarihinde Silivri'de görülecek olan Gezi Davasının 5. Duruşmasına katılmaya ve ülkemizin onuruna sahip çıkmaya davet ediyoruz.

EMİN KORAMAZ
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TAKSİM DAYANIŞMASI: GEZİ'Yİ LEKELEMAYA YÖNELİK BEYHUDE ÇABALARINIZI REDDEDİYORUZ! GEZİ BU TOPRAKLARIN EŞİTLİK, ÖZGÜRLÜK VE ADALET UMUDUDUR

Taksim Dayanışması, 28 Ocak'ta 5. duruşması görülen ve esas hakkındaki mütalaanın verilmesinin ardından Gezi Davası sürecine ilişkin TMMOB Mimarlar Odası Büyükkent Şubesi Karaköy Binası'nda 11 Şubat 2020 tarihinde bir basın açıklaması düzenleyerek 18 Şubat'ta görülecek duruşmaya çağrıda bulundu.

Açıklamaya TMMOB adına TMMOB Yürütme Kurulu Sayman üyesi Tores Dinçöz ve TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Cavahir Efe Akçelik de katıldı. Açıklama şöyle:

BASINA VE KAMUOYUNA

Gezi'yi lekelemeye yönelik beyhude çabalarınızı reddediyoruz!

Gezi bu toprakların eşitlik, özgürlük ve adalet umududur.

Ülkemizin toplum, kent ve demokrasi tarihinin en parlak ve onurlu sayfalarından biri olan ve anayasal, demokratik bir hak kullanımı olan Gezi Direnişi suçlaştırılmaya çalışılmaktadır

Bu ülkede kurgu davalarla defalarca karşılaştık. Herkes gerçeği biliyordu, yargı ise kararlarıyla şaşırtıyordu. Aklimız, mantığımız, izanımız defalarca sınıandı.

Zamanında bu davaları haklı bulanlar, yıllar sonra çıkıp “kandırıldık” dediler.

Üstelik bunu, bir mensubu olmadıkları yargı adına söylediler.

Bu kandırılma, uydurulmuş delillerle, tanıklarla ve kurguyla sanık sandalyesine oturtulanların yaşam haklarının ihlaline sebep oldu.

Şimdi aynı senaryoyu yeniden yaşıyoruz. Akıl sağlığı yerinde olmayan bir tanığın, nereden geldiği belli olmayan ve tehdit de sayılamayacak olan bir adet gaz maskesinin, bir masanın, iki sandalyenin etrafında dönen yüzlerce sayfalık bir iddianameyle Gezi yargılanıyor. İddianamede geçen isimler nezdinde, demokratik haklarını kullanmak için sokağa çıkan milyonlarca insan yargılanıyor.

Gezi'nin ne olduğunu binlerce kez anlattık. Gerekirse milyonlarca kez daha anlatırız.

Gezi, bu memleketin eşitlik, özgürlük ve adalet umududur.

Gezi bir kalkışma, bir darbe girişimi gibi değerlendirilemez, aynı cümle içinde bile anılamaz. Çünkü Gezi, her bir yurttaşın tamamen kendi iradesiyle, kendi itirazını alıp geldiği, sözünü söyleyebildiği, taleplerini sıralayabildiği, kendi haklarını savunduğu, eşitlikçi, özgürlükçü ve paylaşımcı bir şenliktir. Baskıdan, yalandan, adaletsizlikten, liyakatsizlikten, hak ihlallerinden bunalmış insanların sözünü söyleme şeklidir.

Halkın itiraz hakkı demokrasinin bir parçasıdır, demokrasi bir bütündür ve bölünemez.

Gezi Davası'nda yargılananların “yapmadım, etmedim, görmedim, duymadım” demesini kimse beklemez.

Gezi Direnişi'nin faili addedilseler de Gezi'nin öznesidirler. Gezi'nin tanığı da milyonlarca yurttaştır.

Bu iddianame sadece yargılananlara değil, Gezi'de yer alan, sözünü sakınmayan, kendi kaderine sahip çıkan milyonlarca insanın aklına ve iradesine de saygısızlıktır.

Gezi Davası, Ali İsmail Korkmaz'a son tekme atan polis Mevlüt Saldoğan'ın mağdur sıfatıyla katılımını kabul ederek, akıl sağlığının yerinde olmadığını kendisi de kabul etmiş olan tanığın sesli ve görüntülü ifadesini avukatlardan sakınarak, bu tanığı hayati tehlikesi var diye yüksek güvenlikli duruşma salonuna dahi getirtmemek suretiyle yargının bir parçası olan savunma avukatlarını zan altında bırakarak, yargılananların ve savunma avukatlarının tanığa soru sorma hakkını ihlal ederek, reddi heyet talebini hiçe sayarak ve İHAM kararlarını da tanımayarak,

sadece hukukla değil, vicdanla, akılla ve mantıkla da ilişkisi olmadığını ispatlamıştır.

Türkiye'nin en önemli 12 barosunun da ortak açıklamalarında belirttiği gibi: Adil yargılanma hakkı ihlal ediliyor ve savunma hakkı kısıtlanıyor.

Gezi, hiçbir iddianamenin, hiçbir «yeniden kıymetlendirilmiş» Fethullahçı dosyasının kirletmeyeceği kadar büyük bir toplumsal gerçekliktir. Gerçekliğinin şahidi boldur.

Biz Taksim Dayanışması olarak; 2012 yılının Şubat ayında ilk toplantımızı yaptığımız andaki taleplerimizin de, Gezi Parkı'ndaki ağaçların kesildiği ve çadırlarımızın yakıldığı günlerdeki tepkimizin de, gencecik çocuklarımıza kıyan polis şiddetinden hesap soran tutumumuzun da, parklarda, meydanlarda, sokaklarda özgürlük, demokrasi ve insanca yaşam talep eden milyonların taleplerinin de kararlılıkla arkasında durmaya devam edeceğiz.

Polisiyle, yargısıyla, medyasıyla hakikati baskılayıp tarihi yeniden yazmaya çalışanlara inat, gerçekleri haykırmaya devam edeceğiz. Çünkü biliyoruz ki, bu ülkeye bir gün demokrasi gelecekte, gücünü Gezi'nin eşitlikçi, özgürlükçü ve barışçıl birlikteliğinden alacaktır. Milyonları da yargılasanız, bu gerçeği yok edemeyeceksiniz.

Gezi Direnişi'ni suçla, terörle, darbeyle, kalkışmayla anılan bir eyleme dönüştürmenize asla izin vermeyeceğiz.

Bu yargılama, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Fethullahçıların müştereken işlediği suçların en yenisidir.

Bir suçlu aranıyorsa, Berkin Elvan, Ethem Sarısülük, Abdullah Cömert, Ali İsmail Korkmaz, Mehmet Ayvalıtç, Medeni Yıldırım'ın, Hasan Ferit Gedik'in ve Ahmet Atakan'ın ölümünde aranmalıdır.

Bu davada adı bile geçmeyen bu canlarımıza, Gezi'yi sonuna kadar savunmak borcumuzdur.

Geziyi savunduk, savunacağız...

18 Şubat'ta Silivri'deyiz!

TMMOB GEZİ PARKI DAVASININ SON DURUŞMASINA DA KATILDI

Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Muhçu, Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Sarıaltun ile TMMOB İstanbul birimlerinin yönetici ve üyeleri katıldı.

“Türkiye Cumhuriyeti hükümetini ortadan kaldırmaya teşebbüs” suçlamasıyla 16 kişinin yargılandığı Gezi davasında avukatların talebi davanın düşmesi idi.

Gezi eylemlerine yönelik açılan davanın karar duruşmasında, mahkeme heyeti 9 sanığın tüm suçlardan

beraatine karar verdi. Mahkeme heyeti, aralarında Can Dünder, Mehmet Ali Alabora'nın da bulunduğu 7 sanığın ise haklarında çıkarılan tutuklamaya yönelik yakalama kararını kaldırarak, ifadelerinin alınması için yakalama kararı çıkarılmasına hükmetti.

Mahkeme sonrası TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz; “Gezi bu ülke halkının ağacına, parkına, kentine ve en önemlisi de arkadaşlarına sahip çıkmasının en güzel ifadesidir. Gezi bu ülkenin başına gelen en güzel şeylerden biridir. Hepimiz Gezideydik! Gezi Onurumuzdur!” diye konuştu.

16 kişinin yargılandığı Gezi davasının karar duruşması 18 Şubat 2020 tarihinde İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından görüldü.

Duruşmaya; “Dün Gezi Parkı'na nasıl sahip çıktıysak, bugün de Gezi Direnişi'nden yargılanan arkadaşlarımıza öyle sahip çıkıyoruz.” şiarıyla TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, Yönetim Kurulu Sayman üyesi Tores Dinçöz, Yönetim Kurulu üyesi Deniz Kimyon, TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Cevahir Efe Akçelik, Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yunus Yener, Mimarlar Odası

MESLEKTAŞLARIMIZIN HAK VE YETKİLERİNİ KISITLAYAN, SAHTECİLİĞE VE DENETİMSİZLİĞE YOL AÇAN YAPI RUHSATLARINDAN İMZA HANELERİNİN KALDIRILMASI UYGULAMALARINDAN DERHAL VAZGEÇİLMELİDİR

Yapı Ruhsatlarında yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının ruhsat formundan kaldırılması hakkında açtığımız davalarda verilen Yürütmeyi Durdurma kararlarının uygulanmasına ilişkin Emin Koramaz tarafından 17 Şubat 2020 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

02.05.2018 tarihli, 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına ilişkin Tebliğ ile Yapı Ruhsatlarında değişiklik yapılmış ve yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzaları ruhsat formundan kaldırılmıştı. Bunun üzerine Birliğimiz tarafından açılan davada Danıştay Dairesince 17/04/2019 tarihli karar ile “yapılaşmaya ilişkin sürecin can ve mal güvenliği açısından hayati olduğu dikkate alındığında, fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunması son derece önem arz etmektedir.” gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Davanın devamı esnasında; 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile yapı ruhsatı formu ile yapı kullanma izin belgesi, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu ve Ek-9 Yapı Kullanım İzin Belgesi olarak eklenmiştir. Yönetmelik ekinde yer alan Yapı Ruhsatı Formunda da yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin imza hanelerine yer verilmemiş; her iki formun açıklama bölümünden de daha önceki yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi formu açıklamalarında yer alan “İdareler sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgileri her ayın ilk haftası içinde ilgili meslek odalarına bildirir.” hükmü çıkarılmıştır. Hukuka ve kamu yararına aykırı bu düzenlemenin iptaliyle açtığımız davada da Danıştay Dairesince 24/04/2019 tarihli karar ile deprem kuşağında yer alan ülkemiz açısından sağlıklı bir çevre ile can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesinin önemi vurgulanarak “yapı ruhsatı formu ve yapı kullanma izni formu eki föylerde yer alan uyumsuzluk konusu ifadelerin, dava konusu işlemle kaldırılmasında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır...” gerekçesiyle dava

konusu düzenlemelerin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Her iki davada da Bakanlığın yürütmenin durdurulması kararına yönelik itirazları Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca reddedilmiştir.

Anayasanın 138. maddesinde; “Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.” kuralı öngörülmüş; Yine 2577 sayılı Yasanın 28. maddesinde de; “Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre **İDARE, GECİKMEKSİZİN İŞLEM TESİS ETMEYE VEYA EYLEMDE BULUNMAYA MECBURDUR.**” ifadesine yer verilmiştir. Kaldı ki, bu durumun Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesinin gereği olduğu da kuşkusuzdur.

Anayasal ve Yasal düzenlemeler uyarınca Danıştay kararlarının gereğinin gecikmeksizin yerine getirilmesi; hukuka aykırılığı ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelere dayalı uygulamalara bir an evvel son verilmesi; kararlarda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden düzenleme yapılması gerekirken; Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 25.07.2019 tarih 30842 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile, Danıştayca verilen yürütmenin durdurulması karar gerekleri yerine getirilmemiş, aksine Daire kararlarında **hukuka aykırılığı açıkça ortaya konan ve yürütmesi durdurulan** düzenlemeler 25.07.2019 tarihli değişiklik ile aynı şekilde yeniden yürürlüğe konmuştur. Birliğimiz tarafından Anayasaya ve kamu yararına aykırı bu düzenlemenin iptali istemiyle açılan davada da Danıştay Dairesince “Anayasanın

138. ve İdari Yargılama Usulü Kanununun 28.maddesi uyarınca davalı idarece yargı kararını gecikmeksizin yerine getirmek zorunda olmasına karşın Danıştay Altıncı Dairesinin 17.04.2019 tarih ve E:2018/5260 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/899 sayılı kararına, Danıştay Altıncı Dairesinin 18.02.2019 tarih ve E:2018/4999 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/845 sayılı kararına ve Danıştay Altıncı Dairesinin 24.04.2019 tarih ve E:2018/9566 sayılı kararı ile bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 16.10.2019 tarih ve E:2019/901 sayılı kararına aykırı olarak yapılan düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.” gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

Danıştay 6. Daire kararlarında; yapılaşmaya ilişkin süreçlerin can ve mal güvenliği açısından hayati önemi de vurgulanarak Yapı Ruhsatlarında *fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin imza hanelerine yer verilmemesinin* hukuka aykırılığı ile önceki Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formlarında yer alan ‘*yapıların inşasında sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgilerin ilgili idarelerce meslek odalarına gönderilmesine*’ ilişkin ifadelerle yeni Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formlarında yer verilmemesinin

hukuka aykırılığı kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde ortaya konmuş ve düzenlemelerin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Oysa Bakanlıkça mahkeme kararlarının gecikmeksizin yerine getirilmesi gerekirken Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde 25.07.2019 tarihinde yapılan değişiklik ile yürütmesi durdurulan bir düzenleme tekrar yürürlüğe konmuş, adeta Kanun dolanılarak yargı kararı hükümsüz hale getirilmeye çalışılmıştır. Çok açıktır ki yürütmenin durdurulması kararının gereği, yürütmesi durdurulan düzenlemeleri yeniden yürürlüğe sokmak değildir. İdarenin yargı kararlarına uygun hareket etmesi ve kararların gereklerini değiştirmeden ve gecikmeksizin yerine getirmeye zorunlu olması, aynı zamanda Anayasanın 2. maddesinde sayılan “Hukuk Devleti” ilkesinin de bir gereğidir.

Anayasa ve Yasalarda öngörülen mahkeme kararlarının bağlayıcılığı kuralı göz önünde bulundurularak, Bakanlıkça bir an evvel hukuka ve kamu yararına aykırı uygulamaya son verilmeli; Danıştay kararlarında da belirtildiği üzere meslektaşlarımızın hak ve yetkilerini kısıtlayan, sahteciliğe ve denetimsizliğe yol açan, Anayasaya, Yasaya ve kamu yararına açıkça aykırı uygulamalardan derhal vazgeçilmelidir.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BÜYÜK ACI YAŞIYORUZ!..

Suriye’de yaşanan hava saldırısında otuz üç askerimizin hayatını kaybetmesi üzerine TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ tarafından basın açıklaması yapıldı.

Suriye toprakları uzun yıllardan bu yana emperyalist odakların güç yarıştırdığı kanlı bir savaşa sahne oluyor. Bölge halkına derin acılar ve yıkımlar yaşatan bu kirli savaş bugüne kadar milyonlarca kişinin evlerini bırakıp göç etmesine, yüzbinlerce kişinin hayatını kaybetmesine ve binlerce şehrin yıkılmasına neden oldu.

Bugüne kadar yaptığımız tüm açıklamalarda ülkemizin emperyalist güçler arasındaki etkinlik mücadelesinin tehlikeli tuzaklarından uzak durması gerektiğini dile getirdik. Ortadoğu’nun ve Suriye’nin ihtiyacı olan şeyin, şiddetin tırmandırılması değil,

silahların susturularak barışın sağlanması olduğunu vurguladık.

Ne yazık ki, bu sese kulak verilmeyerek, ülkemizin Suriye’deki savaşın bir tarafı haline getirilmesinin acı sonuçlarını yaşıyoruz.

Dün Suriye’de 33 vatan evladını yitirdik. Hayatını kaybeden askerlerimizin derin üzüntüsünü yüreklerimizde taşıyoruz.

Hayatını kaybeden askerlerimize rahmet, acılı ailelerine ve tüm ülkemize baş sağlığı diliyoruz.

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ELAZIĞ VE BÖLGESİNDE ARTÇILARI DEVAM ETMEKTE OLAN DEPREM TÜRKİYE’NİN BİR DEPREM ÜLKESİ OLDUĞU GERÇEĞİNİ BİR KEZ DAHA HATIRLATMIŞTIR

24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ ve çevresinde meydana gelen 6.8 büyüklüğündeki depreme ilişkin TMMOB Yönetim Kurulu tarafından 25 Ocak 2020 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

24 Ocak 2020 tarihinde saat 20.55’de Elazığ ili Sivrice ilçesinde 6.8 büyüklüğünde bir deprem gerçekleşmiştir.

Yaşanan deprem sonucu 25 Ocak 2020 saat 11.45 itibarı ile açıklanan resmi verilere göre 22 yurttaşımız hayatını kaybetmiş 1030 yurttaşımız da yaralanmıştır. Yıkılan binalarda arama kurtarma çalışmaları sürmektedir. Öncelikle hayatını kaybeden yurttaşlarımız için başsağlığı diliyor, aile ve yakınlarının acılarını paylaşıyoruz. Yaralı yurttaşlarımızın da bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

TMMOB Diyarbakır ve Malatya İl Koordinasyon Kurullarımız bünyesinde yönetici ve uzmanlardan oluşturduğumuz ekiplerimiz 25 Ocak 2020 sabah saatleri itibarı ile bölgeye ulaşmış, Elazığ ve Malatya’da çalışmalarına başlamıştır. Sivrice Kaymakamı ve Belediye başkanı ile gerekli görüşmeler yapılmış kriz masaları ile temas kurulmuştur. Tespit edilen hasarlı yapılar kriz masalarına bildirilmiştir. Çalışmalar yıkılan binalarda arama kurtarmaya yoğunlaşmış olup, yıkılmamış durumda olan hasarlı yapılara ilişkin herhangi bir tedbir alınmamış durumdadır. Artçı sarsıntılar devam etmekte olup hasarlı yapılarda yıkıcı etki yapma olasılığı yüksektir. Hasar oluşan yapılar güvenlik şeridi ile çevrilmeli içerisine hiçbir şekilde girilmemelidir. Arama kurtarma çalışmalarının yanında hasarlı yapılara yönelik acil bir çalışma yapılmalı gerekli tedbirler alınmalıdır.

Elazığ ve bölgesinde artçıları devam etmekte olan deprem Türkiye’nin bir deprem ülkesi olduğu gerçeğini bir kez daha hatırlatmıştır. Ülkemiz dünyanın en etkin deprem kuşakları üzerinde yer almaktadır. Ne zaman nerede bir depremin olacağını kestirmek güç olsa da, her an ülkemizin herhangi bir yerinde orta büyüklükte veya yıkıcı nitelikte bir depremin olma olasılığı çok yüksektir. Orta büyüklükte meydana gelen depremlerin bile kırsal alanda bulunan yapı stokunda oldukça büyük oranda hasar meydana getirmesi depreme yönelik gerekli önlemlerin alınmadığının en açık göstergesidir.

Her depremden sonra aynı acıları ve kayıpları yaşamamak için yer seçimi, yapı tasarımı, üretimi ve denetimi aşamalarında mühendislik biliminin, bilgisinin gerekleri tam olarak yerine getirilmeli, ülkemizin deprem ve afet planları geliştirilmeli, ülkemiz yapı stokunda gerekli mühendislik incelemeleri yapılarak riskli yapılardaki risklerin giderilmesi çalışmaları ivedilikle başlatılmalıdır.

TMMOB şimdiye kadar olduğu gibi depremden etkilenen tüm yurttaşlarımızla tam dayanışma içerisinde olacak, arama kurtarmadan hasar tespiti çalışmalarına ve yaraların sarılmasına kadar üzerine düşen sorumluluğu yerine getirecektir.

Tüm üyelerimizi depremden etkilenen bölgelerde yürütülecek çalışmalara destek olmaya ve dayanışmayı yürütme davet ediyoruz.

TMMOB YÖNETİM KURULU

TMMOB HEYETİ ELAZIĞ VE ÇEVRESİNDE İNCELEMELERDE BULUNDU

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz’ın da içinde bulunduğu TMMOB Heyeti 30 Ocak 2020 tarihinde Elazığ ve çevresine destek ziyaretinde bulunarak incelemelerde bulundu.

Elazığ’da 24 Ocak tarihinde 6.8 büyüklüğünde meydana gelen deprem üzerine TMMOB Heyeti Elazığ ve çevresinde inceleme ve dayanışma duygularını ifade etmek için 30 Ocak 2020 tarihinde Elazığ’a hareket etti.

TMMOB Heyeti önce Elazığ’da depremden çöken ve 3 kişinin hayatını kaybettiği Mavi Göl Apartmanı’nın yer aldığı Gezin’de incelemede bulundu. Sonrasında Elazığ’ın ilçesi ve depremin merkez üssü Sivrice’de Sivrice Kaymakamı ziyaret edildi. TMMOB Heyeti Sivrice Jandarma Karakol Komutanı ile görüşüp Sivrice kriz masasını ziyaret ederek Jandarma karakol komutanından ilçe merkezi ve köylerin durumları hakkında bilgi aldı.

Ardından Elazığ merkeze geçen TMMOB Heyeti, Elazığ Belediye Başkan Vekili, Malatya Vali Yardımcısı, Elazığ AFAD Koordinasyon Merkezi Temsilcisi ile görüşerek gerçekleştirilen çalışmalar ve şehrin son durumuna ilişkin daha geniş bilgi aldılar.

TMMOB Heyeti yıkılan evlerin bazılarında inceleme yaparak, köylerde baş sağlığı ziyaretlerinde bulundu. Heyet, Elazığ Sürsürü mahallesinde yurttaşlar ile görüşürken hasarlı binalarda tahliye işleminin devam ettiği gözlemlendi. TMMOB Heyeti Elazığ Mustafapaşa Mahallesinde yine yurttaşlar ve yetkililer ile görüştü. Mahallede eşya tahliye ve yıkım çalışmaları devam ederken çalışmayı yürüten yetkililer bilgi vermekten kaçındı.

Elazığ depreminin hemen ardından 25 Ocak tarihinde TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu, oluşturdukları Heyet ile Elazığ'da yaptığı teknik inceleme sonuçlarını 27 Ocak 2020 tarihinde yaptığı basın toplantısında kamuoyuyla paylaşmıştı. Yine TMMOB Malatya İl Koordinasyon Kurulu da 27 Ocak 2020 tarihinde yaptığı basın toplantısında uyarılarda bulunmuş, yaşadığımız coğrafyanın gerçekleriyle yaşamayı öğrenmemiz gerekliliğini vurgulayarak bilim ve teknolojiyi maksimum derecede kullanarak; ulusal afet bilinci oluşturulması çağrısında bulunmuştu. TMMOB Diyarbakır ve Malatya İl Koordinasyon Kurulları Heyetleri tespit ettikleri hasarlı yapıları kriz masalarına bildirmişlerdi.

TMMOB şimdiye kadar olduğu gibi her felakette etkilenen yurttaşlarımızla tam dayanışma içerisinde olarak, arama kurtarmadan hasar tespiti çalışmalarına destek varmek amacıyla başta TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz olmak üzere; TMMOB Genel Sekreteri Dersim Gül, TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Deniz Kimyon, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yunus Yener, TMMOB İnşaat

Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Gökçe, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Kaya, TMMOB Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Feramuz Aşkın, TMMOB Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Sarıaltun, TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Şevket Demirbaş, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Alan, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Yüksel Metin, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ayşegül Oruçkaptan, TMMOB Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Osman Özgün, TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Üyesi Cüneyt Zeytinci, TMMOB İçmimarlar Odası Denetleme Kurulu Üyesi İbrahim Oğur, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Orak, TMMOB Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Erşat Akyazılı, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Ayhan Erdoğan, TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Doğan Hatun, TMMOB Malatya İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Erdal Yavaş, TMMOB Van İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri İsmet Bilmez'den oluşan TMMOB Heyeti ile Elazığ ve civarında taziye ve dayanışma ziyaretleri ile teknik incelemelerde bulundu.

COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ HAKKINDA TMMOB DEĞERLENDİRMESİ

TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan “2512 Esas No.lu Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” hakkında TMMOB Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan değerlendirme 7 Şubat 2020 tarihinde kamuoyu ile paylaşıldı.

13 Ocak 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan ve hemen ardından Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu'nda görüşülerek kabul edilen, 3194 Sayılı İmar Kanunu, 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun, 3621 Sayılı Kıyı Kanunu gibi pek çok kanunda değişiklik öngören “2512 Esas No.lu Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” TBMM Genel Kurulu'na iletilmiştir.

2512 Esas No.lu Kanun Teklifi; aşağıda listelenen 10 Kanununun 34 maddesinde değişiklik getirmektedir;

- 775 Sayılı Gecekondu Kanunu
- 1164 Sayılı Arsa Üretimi Ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun
- 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu - İvedi Yargılama Usulü Madde 20/A
- 3194 Sayılı İmar Kanunu
- 3414 Sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih Ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname İle Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih Ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
- 3621 Sayılı Kıyı Kanunu
- 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun
- 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu
- 5368 Sayılı Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri Ve Büroları Hakkında Kanun
- 5543 Sayılı İskân Kanunu

Teklif ile getirilen düzenlemelerin önemli bir bölümü, yapı ve inşaat sektörüne sermaye akışının sürdürülmesini sağlayacak değişiklikleri içermekte;

teklif isminde yer alan Coğrafi Bilgi Sistemleri ile ilgili ise yalnızca tek maddelik bir düzenleme önerilmektedir.

Anayasa; tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi için Devleti gerekli tedbirleri almakla görevlendirmiş, bunun için gerekli yasaları koymak ve önlemleri almakla yükümlü kılmıştır. Bu çerçevede yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

İlgili mevzuatın uygulayıcısı ve kullanıcısı olan kesimlerin; hazırlık, bilgilendirme, istişare, görüş ve önerilerin değerlendirilmesi süreçlerine dâhil edilmedikleri bu teklif; ilgili meslek odaları, üniversiteler ve kamu kurumlarının katılımı olmaksızın hazırlandıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne iletilmiştir. Teklifin hazırlanış yöntemi, usul yönünden hukuka ve demokratik katılım ilkelerine aykırıdır.

Şehircilik alanında uygulamada karşılaşılan sorunları çözmek, kaçak yapılaşmanın önüne geçmek ve yapıların denetimini kesin kurallara bağlamak gerekçeleriyle yapılan düzenlemeler esasen, planlama bütünlüğünü yok saymakta, kaçak yapılaşmayı teşvik etmekte ve yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlayarak merkezileşmenin önünü açmaktadır.

Teklif ile yayımlandığı tarihten bugüne sık sık değiştirilen imar mevzuatı aynı anlayışa devam edilerek parçacıl olarak ele alınmakta; yapılaşmayı artıran, yenileme amacı dışındaki dönüşüm uygulamalarını yaygınlaştıran, teknik ve sosyal altyapıların standartlarını düşüren, mesleki uzmanlık ve yetkinlikleri önemsizleştiren ve işlevsizleştiren, nitelikli mesleki hizmetlere erişimi kısıtlayan, mesleki hak ve yetkileri sınırlandıran uygulamalar sürdürülmektedir.

Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada

öncelikle kamu yararının gözetilmesi zorunludur. Kanun teklifi ile kıyılarda yapılaşma yasağı getiriliyormuş gibi görünmekle birlikte; millet bahçeleri projelerine ve iskele yapımına izin verilmekte ve böylece kıyılar imara açılmaktadır. Bu düzenleme Kıyı Kanununa ve Anayasaya aykırıdır.

Yine Kıyı kanunda yapılan bir başka hukuka aykırı durum da, istinai durum da, Bitlis Ahlat'ında yapılması amaçlanan Saray inşasına ilişkindir. Açık ki, söz konusu alanda inşa edilmesi öngörülen resmi kurum herhangi bir kamu yararına binaen ortaya çıkmamıştır. Siyasi iktidarın bölgede mekansal temsilini amaçlayan Van Gölü kıyısındaki "Saray" sadece bir güç sembolü niteliğindedir. Dahası, AKP iktidarı boyunca korunan ve korunması gereken alanlara el konulması ve bu alanların yapılaşmasına dönük uygulamaları da düşünüldüğünde, bu alana özgü yasa değişikliğinin de sembolik bir politika ürünü olduğu söylenebilir. İdari işlem niteliğindeki bu yasa değişikliği doğal alanların tahribi yoluyla gerçekleştirilmek istenen müdahalelerden biridir.

Mevcut yapı denetim mevzuatı ve sistemi kapsamında kamu adına yürütülmesi gereken yapı üretim sürecine dair kamusal ve hukuki denetim yerine getirilememektedir. Kanun teklifiyle sistemin bütüncül olarak giderilemeyen kusurları parçalı düzenlemelerle giderilmeye çalışılmakta; Yerel ve merkezi yönetimlerce yerine getirilmeyen denetim süreçlerine dair sorumluluklar meslek odalarına ve meslek mensuplarına yüklenmekte, meslek odaları yapı denetim süreçlerinde cezalandırma aracı olarak tariflenmektedir.

Yapı denetimi ve yapı üretim sürecinde uygulanacak politikalar ve getirilecek düzenlemeler, ilgili tüm kesimlerin katılımıyla ilgili mevzuatın ve sistemin tamamı ele alınarak gerçekleştirilmelidir.

Teklifle getirilen; planlama süreçlerinde parsel bazında düzenleme ve değişiklik yapılması, yükseklik serbestisinin kaldırılması gibi değişiklikler olumlu görülmeyle birlikte bu alandaki yetki kısıtlaması yalnızca yerel yönetimleri kapsamakta; merkezi idarenin TOKİ, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı'nın yetkileri devam etmektedir.

Bu düzenlemeler teklifteki; parsel bazında plan değişikliği, yükseklik serbestisi, gecekondu alanlarında yıkım ile ilgili maddelerde açıkça görülmektedir. Yerel idarelerin yetkileri alınırken; merkezi idarenin yetkileri korunmakta, merkezi idarenin uygulayacağı iş ve işlemlerin maliyetleri de yerel idarelere ve ilgili kurumlara bırakılmakta, merkezleşme politikaları

çerçevesinde yerel yönetimlerin yetkileri giderek daha fazla sınırlandırılmaktadır.

Ülkemizde 2018 yılındaki düzenlemelere kadar, gecekondu yapımının önlenmesi, ruhsatsız yapıların yıktırılması, bina yapımını teşvik, kanunları binalara uydurmak gibi gerekçelerle yetmiş yıl içinde on iki kez çıkarılan imar afları ile yapı çevrenin kaçak ve kanunlara aykırı yapılaşmayla biçimlenmesi adeta kamusal politika haline gelmiştir. Kanun teklifi ile getirilen düzenlemeler eliyle ayrıcalıklı imar hakları, çok hukuklu imar düzeni, kaçak yapılaşma ve koruma alanlarında tahribat gibi pek çok soruna sebep olan son imar affı uygulamasıyla ortaya çıkan sorunlar artırılabilecektir.

Sonuç olarak;

Katılımcı süreçlerden uzak olarak hazırlanan; mimarlık ve şehircilik bilimine müdahale eden, mevzuat hazırlama esaslarına uymayan, ilgili kesimlerin sürecin başından itibaren dâhil olmadığı, imar mevzuatını parçalı olarak ele alan, yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlayarak merkezleşmeye yönelik değişiklikler içeren, kıyıların ve koruma altındaki alanların imar açılmasını öngören, kamusal ve hukuki denetimi yok sayan, kaçak yapılaşmayı özendirerek çok hukuklu imar düzeninin getirdiği sorunları artıracak olan "2512 Esas No.lu Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" geri çekilmelidir.

Madde Bazlı Değerlendirmeler

KANUN TEKLİFİ 1.MADDE

Kanun teklifinin "Coğrafi verilerin toplanması, üretimi, paylaşımı ile mali ve cezai hükümler" başlıklı maddesi ile gerçek kişilerin ve özel hukuk tüzel kişilerinin Türkiye'ye ait Ulusal Coğrafi Veri Sorumluluk Matrisi kapsamındaki coğrafi verileri toplaması, üretmesi, paylaşması veya satması Çevre ve Şehircilik Bakanlığının iznine ve ücrete tabi kılınmıştır.

Düzenlemedeki gibi bir izin ve fiyatlandırma politikası CBS sektörünü baştan aşağıya yıkacak ve ülkemizi yabancı şirketlere mahkûm edecektir. Çünkü bu maliyetler ancak yabancı sermayeli büyük şirketler tarafından karşılanabilecek maliyetlerdir. Bu firmalar bu maliyetleri karşıladığında kar marjları adına izleyecekleri yollardan biri sundukları servis bedellerini yükseltmek olacaktır. Bunun sonucunda da ülkemiz kullanıcıları servisleri olması gerekenden daha yüksek maliyetlerle kullanabileceklerdir. Bu durum hem tekelleşmeye yol açacak hem de kamu ve özel sektörün iş yapma maliyetlerini arttıracaktır.

Öte yandan düzenleme, ülkemizde açık veri ile iş yapılmasının ve ticari ürün geliştirilmesinin önünü hızla kapatacaktır. Bu haliyle de bugün bütün Dünya’da yeni ekonomik değer yaratmanın en önemli araçlarından biri olarak kabul edilen “start-up” (KOBİ)’lerin ülkemizdeki gelişimini engelleyecektir.

KANUN TEKLİFİ 2.MADDE

775 Sayılı Gecekondu Kanunu

Ek Madde 6

Kanun teklifinde getirilen düzenlemeyle; 775 Sayılı Kanun kapsamındaki alanlarda belediyelerin yetkilerine müdahale edilerek kısıtlanmakta olduğu görülmektedir.

Ancak Kanun Teklifinin 18.Maddesinde yer alan düzenlemeyle birlikte değerlendirildiğinde; 775 sayılı Gecekondu Kanunu ile belediyelere verilen yetkilerin de yürürlükten kaldırıldığı anlaşılmaktadır. Yerel yönetimlerin yetkilerine yönelik düzenleme demokratik ilkelerle bağdaşmamaktadır.

KANUN TEKLİFİ 5.MADDE

2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu

Madde 20/A-İvedi yargılama usulü

Teklifte getirilen düzenlemeyle; imar planları ve arsa ve arazi düzenleme işlemlerinden doğan uyumsuzluklar hakkında ivedi yargılama usulü uygulanacaktır.

Bu kapsamda kanunda üst makama başvuru yolu kapalı olduğundan; idarenin işlemi düzelterek değiştirmesi mümkün olmayacak, ilgili kesimlerde imar mevzuatına, planlama ve şehircilik ilkelerine aykırı imar planları ve arsa ve arazi düzenleme işlemlerinden doğan uyumsuzluklarla ilgili işlemin kaldırılması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması istenemeyecektir.

Ayrıca kanun kapsamında alınan imar planları ve arsa ve arazi düzenleme işlemlerinden doğan uyumsuzluklar ile ilgili yürütmenin durdurulması hakkında verilecek kararlara itiraz edilemeyecek; telifisi güç ve imkansız zararlar doğacaktır.

KANUN TEKLİFİ 7.MADDE

İmar Kanunu

Madde 8- Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması

Teklif ile imar planlarında bina yüksekliklerinin serbest olarak belirlenemeyeceği düzenlenmiştir. Ancak plan tadilatları nedeniyle imar planları zaten geçersiz hale getirilmiş, mevcut planlarda serbest olarak belirlenmiş yükseklikler nedeniyle yapı çevre ulaşım, altyapı ve nüfus gibi alanlardaki yoğunluk artışı yaşanmıştır. Ayrıca bu düzenleme yalnızca belediyeler için değil, merkezi idarenin planlama yetkisi için de getirilmelidir.

Kanun teklifinde yer alan “Sanayi alanları hariç olmak üzere mer’i imar planlarında serbest (Yençok) olarak belirlenmiş yükseklikler; emsal değerinde değişiklik yapılmaksızın çevredeki mevcut teşekküller ve silüet dikkate alınarak, imar planı değişiklikleri/ revizyonları yapmak suretiyle ilgili idare meclis karar ile belirlenir.” cümlesi 1/7/2020 tarihinde yürürlüğe girecek, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu düzenleme ile ilgili belediyelerince bir yıl içinde düzenlenemeyen yükseklikleri belirleme yetkisi Bakanlığa geçecektir.

Kanun teklifinde “imar planları veya parsellasyon planlarına karşı kesinleşme tarihinden itibaren her halde beş yıl içinde dava açılabilir.” cümlesi yer almaktadır. Bu değişiklikte, kesinleşen imar planlarına göre 5 yıllık yasal süresi içerisinde İmar Kanunu ve yönetmeliklerine uygun olarak tamamlanan yapılar, bu imar planlarına ve/veya parsellasyon planlarına karşı sonradan açılacak iptal davaları ve yargı kararları nedeniyle müktesep haklar bağlamında ciddi problemlerle karşı karşıya kalacaktır.

KANUN TEKLİFİ 9.MADDE

İmar Kanunu

Madde 28- Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması

Teklif ile getirilen “anlaşma olmaması halinde davacı hak sahibinin kök parselde ki yeri dikkate alınarak uygulamadaki düzenleme ortaklık payı kesintisi düşürüldükten sonraki taşınmazın rayiç bedeli üzerinden değeri ödenir.” yönündeki düzenleme gerek T.C. Anayasasının 35. Maddesine, gerekse imzalamış olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ek 1 No’lu Protokolde yer alan “Mülkiyetin Korunması” hükmüne aykırıdır.

KANUN TEKLİFİ 11.MADDE

İmar Kanunu

Madde 28- Müelliflik, fenni mesuliyet, şantiye şefliği, yapı müteahhitliği ve kayıtlar

Teklif ile “Deprem afeti riskine karşı ileri tasarım yöntemleri ve teknolojileri gerektiren binaların projeleri, bu alanda Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik çerçevesinde yeterli uzmanlığı haiz mühendislerin gözetiminde yapılır.” şeklinde bir düzenleme yapılmıştır.

Proje müellifliği için yetkinlik aranması olumlu olsa da bu konunun muhatabı Bakanlık değil gerek TMMOB yasasından aldığı yetkiyle gerekse meslek bilgisi, deneyimi, birikimi ve etik anlayışıyla belirli bir olgunluk düzeyine erişmiş olması nedeniyle ilgili Odalar olmalıdır. Nitekim Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan aynı içerikli bir düzenleme olan “Tasarımın Kontrolü ve Gözetimi Tebliği”ne karşı TMMOB ve ilgili Odalarımız tarafından dava açılmıştır. Teklif ile söz konusu düzenleme yasallaştırılmış olacaktır.

KANUN TEKLİFİ 12.MADDE

İmar Kanunu

Madde 32-Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar

İmar mevzuatına aykırı yapılara ilişkin tapu kayıtlarına aykırılığa dair kayıt düşülmesi; imar afları ve düzenlemelerle teşvik edilen ve artan kaçak yapılaşmanın engellenmesine yönelik bir düzenleme değil sonuca yönelik bir düzenlemedir. İmar mevzuatına aykırı yapılaşmanın önüne geçilmesi ve sürecin bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir.

İmar mevzuatına aykırı yapılara ilişkin yıkım işlemlerinde Bakanlığın yetkili kılınması yerine yerel yönetimlerin yıkım işlemlerinin etkin hale getirilmesi gerekmektedir. Bu düzenlemede yetki Bakanlığa verilse de yıkım ve diğer işlemlerin maliyetleri yerel idarelere bırakılmaktadır.

KANUN TEKLİFİ 13.MADDE

İmar Kanunu

Madde 42- İdari müeyyideler

Kanun teklifindeki düzenlemeyle getirilen farklı idari para cezalarının uygulanması; eşitlik ilkesi bakımından hukuki değerlendirmeye muhtaçtır.

KANUN TEKLİFİ 15.MADDE

İmar Kanunu

Ek Madde 8

Kanun teklifi ile İmar Kanuna eklenen maddede; parsel bazında nüfusu, yapı yoğunluğunu, kat adedini,

bina yüksekliğini artıran imar planı değişiklikleri yapılamayacağına yönelik düzenleme getirilmektedir. Ancak yılda yaklaşık 10.000 plan tadilatı nedeniyle imar planları zaten geçersiz hale getirilmiştir. Ayrıca bu düzenleme yalnızca belediyeler için değil, merkezi idarenin planlama yetkisi için de getirilmelidir.

Bu maddenin; 6306 Sayılı Kanun kapsamındaki alanlarda, kamu yatırımları ile kamu mülkiyetindeki alanlarda, mazbut ve mülhak vakıflara ait alanlarda uygulanmamasına dair düzenlemeyle imar planlarında parsel bazında uygulamaların sürdürülmesi öngörülmektedir.

Parsel bazında plan değişikliğine izin verilmemesine karşın taşınmaz maliklerinin tamamının talebi üzerine ada bazında imar planı değişikliği yapılabilmektedir. Bu değişiklik sonucunda oluşan artan değerinin tamamının değer artış payı olarak Bakanlığa yatırılması ve belediyelere belirli oranlarda aktarılması öngörülmektedir.

Böylesi bir yasa değişikliği, birincil koşulu kamu yararını sağlamak olan imar plan değişikliklerinin, bu ilkesel ve yasal bağlayıcılığını temelden tartışmaya açmaktadır. İmar Kanununun özüne ve amaçlarına aykırı bu durum kamu yararı ilkesini de yıpratacaktır.

Bu düzenleme, Plan değişiklikleriyle elde edilen “değer artışının”, bir başka ifadeyle “rantın”, kamuya bir pay verilmesi suretiyle meşruiyet kazandırılmasına hizmet edecektir. Rantın (ne oranda olduğu belli olmayan) bir bölümünün kamuya aktarılması, yapılan işlemin kamu yararına gerçekleştirildiği anlamına gelmemekte, tam aksine, kamu yararına aykırı işlemlerin yasalmasıçasına uygulaması gibi hukuki bir soruna karşılık gelmektedir.

Devletin temel sorumluluklarından biri olan kamu adına mekan denetimi bu yasa değişikliğine konu uygulama ile piyasa koşullarına terk edilecektir.

Bununla birlikte yapılan değişiklik, plan tadilatlarının ancak kamu yararı amacıyla yapılabilirliği ilkesine zarar verecek; planın amacının, ilkesinin, vizyonunun korunmasının ve uygulanmasının olanaksızlaştıracak ve toplumda imar planlarının kamu idaresine payını aktardığı müddetçe, kolayca ve ivedi olarak, değiştirilebileceği yönünde bir algı oluşmasının önünü açacaktır. Yasa değişikliğinin öngördüğü uygulamanın sürekli olarak yapılması halinde planların bütünlüğü kökten zedeleneyecektir. Buna ek olarak, bu yasa maddesi değişikliği, kırsal-kentsel mekanların örgütlemesi yönündeki planlama ile gerçekleştirilen düşünsel ve teknik gerekliliklerinin tümüyle göz ardı edilmesi anlamı taşımaktadır. Bu bağlamdaki ilgili yasal kurallara da aykırı olduğu görülmektedir.

Mevcut imar mevzuatındaki düzenlemeler (7181 Sayılı Yasa ile getirilen) bu alanlarda yapı yapılmasına olanak sağlamaktadır. Bu alanların mutlak suretle yapılaşmaya açılmaması; yeşil alan veya park benzeri kamusal alan olarak değerlendirilmesinin sağlanması gereklidir.

KANUN TEKLİFİ 17.MADDE

İmar Kanunu

Geçici Madde 21

Kanun teklifinde; İmar Kanununa eklenen Geçici 16.Maddeyle getirilen imar affi kapsamındaki yapılarda güçlendirme yapılabileceği düzenlenmekte ve imar mevzuatı ile getirilen koşullardan bağımsız olarak ruhsatlandırılması öngörülmektedir. Söz konusu 16. Maddenin iptali talebiyle ilgili Odalarımız (Mimarlar Odası, Şehir Plancıları Odası, Ziraat Mühendisleri Odası) tarafından dava açılmıştır. Bu davalar derdest olup, hukuka aykırı olan geçici madde 16'ya istinaden yeniden bir değişiklik yapılması ve geçici bir yasa değişikliği ile imar hakkı tanımlanması hukuki olarak doğru değildir. Diğer yandan ise, Madde 21'nin gündeme getirilmiş olması, imar affi uygulamasını kurallaştırılan Geçici Madde 16'nın da hukuki sorunlarını açığa çıkarmaktadır.

Yine de, ilgili madde değerlendirildiğinde, imar mevzuatına aykırı bu yapıların güçlendirilmesine dair sürecin nasıl yürütüleceği ve hangi kuruluşlarca denetleneceği belirsizdir. Mevcut yapı denetim sistemi içerisinde bu uygulama istisnalar oluşturacaktır.

Öte yandan, kaçak yapılara yapı kayıt belgesi verilmek suretiyle imar affından yararlanması sağlanırken bunun müktesep bir hak oluşturmayacağı ve yapı kentsel dönüşüme girene kadar geçici süreyle geçerli bir af olduğu belirtilmiştir.

Ancak her türlü kanun ve nizamdan bağımsız bu yapılara güçlendirme hakkı verildiğinde yapıların ekonomik ömürleri ve kullanım süreleri yenilenmiş olacaktır. Bu teklifin yasalaşması durumunda kanunsuz ve aykırı yapılaşmanın önü alınamayacaktır.

İmar mevzuatında belirli bir risk sırası ile tüm binaların deprem güvenliğinin belirlenmesini zorunlu hale getirilmeli, deprem dayanımı yetersiz çıkan binalar ya yenilenmeli ya da mevzuata uygun olarak güçlendirilmelidir.

Herhangi mimari ve mühendislik hizmeti olmaksızın, Anayasaya aykırı olarak gerçekleştirilen imar affi uygulaması ile yapılara verilen yapı kayıt belgeleri iptal edilmelidir. Bu yasal değişiklik esas alınarak yeni

yasa değişikliği yapılması, yapı çevre üzerinden siyasi rant amaçlayan imar affi uygulamasının problemlerini ortaya koymaktadır. Belirtmek gerekir ki, bu belge sahibi yapılar için ayrıca belediyelerin ve çevre şehircilik il müdürlüklerince denetimler yapılmalıdır. Bahse konu imar affi uygulamasının İmar Kanununa aykırılığı açıktır ve bu durum malikler tarafınca beyan edilmiştir. Bakanlık imar affi uygulamasından elde ettiği verileri kamuya açık olarak paylaşmalıdır. Çünkü yapısal ek(ler) veya değişiklikler yapılarak, yeni oluşan yapı durumu çevresel olarak risk içermektedir. İvedi olarak, bu yapıların İmar hukukuna aykırı tüm bölümleri için gerekli işlemler yapılmalıdır.

KANUN TEKLİFİ 18.MADDE

3414 Sayılı 775 Sayılı Gecekondu Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 3.5.1985 Tarih Ve 247 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname İle Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 16.8.1985 Tarih Ve 250 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun

Madde 1

3414 sayılı Yasa 775 sayılı Gecekondu Kanunu ile belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde Kanun kapsamında yürütülecek işlemlerle ilgili Bakanlık yetkilerini belediyelere devretmişti.

Kanun teklifi bu düzenlemeyi içeren 1.Maddeyi yürürlükten kaldırmakta, yerel yönetimlerin yetkilerini kısıtlamaktadır. Bu düzenleme belediyelere yönelik, demokrasiyle bağdaşmayan bir yetki müdahalesidir.

KANUN TEKLİFİ 19.MADDE

3621 Sayılı Kıyı Kanunu

Madde 6-Kıyının Korunması, Yapı Yasağı, Kıyı ve Denizde Yapılacak Yapılar

Kanun teklifiyle kıyılarda yapılaşmanın engellenmesine yönelik düzenleme getiriliyor gibi görünmekle birlikte; esasen millet bahçelerinin yapımına, belirli hallerde iskana, inşaat yapımına izin verilmektedir.

Daha önce yapılan millet bahçelerine yönelik uygulamalar ve mevzuat düzenlemeleri ile, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan imar planları ile Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından çıkarılan Turizm Tesisleri Uygulama Yönetmeliği gibi, kıyılar imara açılmış ve yapılaşma koşulları değiştirilerek, emsal artışı getirilmiştir. Teklif ile getirilen değişiklikler, doğal alanların ve çevresel değerlerin korunması

ilkesine aykırıdır. Yasal olarak da Kıyı Kanunu'na ve Anayasaya aykırıdır.

KANUN TEKLİFİ 20.MADDE

3621 Sayılı Kıyı Kanunu

Ek Madde 2

7162 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Kıyı Kanunu'na eklenen Ek Madde 2; Çandarlı, Rize İyidere ve Bitlis Ahlat için krokiler ile belirlenen alanlarda Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair sınırlayıcı hükümleri uygulanmayacağına dair istisna getirmiştir.

İlgili madde Anayasa Mahkemesinin 26/6/2019 tarihli ve E.:2019/35; K.:2019/53 sayılı kararı ile Anayasaya aykırı olduğu için iptal edilmiştir.

Kanun teklifi ile; Bitlis Ahlat'taki aynı alan için yapılaşmaya yönelik düzenleme yeniden getirilmekte; krokiyle belirlenen alanda imar planı kararıyla resmi kurum alanı yapılabileceği düzenlenmektedir. Kanun yapım ilkeleri ve kuralları uyarınca, kanunlar genel hukuki kuralları kapsamaktadır.

Söz konusu bu yasa maddesi değişikliği ile kroki ile tanımlanan bir alan istisnai olarak yasal sınırlılıklardan hariç tutulmaktadır. İstinai bu halin kurallaşması doğal, tarihi, kültürel alanlar gibi korunması gerekli alanlara dair kural koyucu yasal düzenlemelerin de parçalı biçimde tahribine neden olacak bir tehlike arz etmektedir. Öte yandan, bu yasa maddesi değişikliği idari işlem niteliğinde olup alandaki kıyı alanlarının doğal koruma statülerinin gereği mutlak olarak yapılaşma yasağını aşmaya dönük bir işlemidir. Söz konusu alanda inşa edilmesi öngörülen resmi kurumun da herhangi bir kamu yararına binaen ortaya çıkmadığı tartışmasızdır. Siyasi iktidarın bölgede mekansal temsilini amaçlayan "Saray" sadece iktidarın egemenliğinin bir sembolü niteliğindedir. Bu amaçla bir yasa değişikliği kamu yararına aykırıdır. Başka bir ifadeyle böylesi bir yasa değişikliği koruma stütüsü olan diğer alanların değiştirilmesi ve siyasi iktidar çevrelerince el konulması amacıyla yapılabilir

KANUN TEKLİFİ 23.MADDE

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun

Madde 8- İdari müeyyideler ve teminat

Kanun teklifi ile; yapı denetimi alanında uygulanan para cezalarında artış yapıldığı görülmektedir. Ancak mevcut yapı denetim mevzuatı ve sistemi kapsamında aksaklıklar yaşanan ve yerine getirilemeyen kamusal ve hukuki denetim süreçleri bütüncül olarak değerlendirilmemekte; cezalar caydırıcı olarak uygulanmayıp gelir elde etmeye yönelik düzenlenmektedir.

Ayrıca; meslek odalarının, mesleki faaliyetlerin imar mevzuatına ve ilgili düzenlemelere uygun olarak, gerekli bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip uzman meslek mensuplarınca yerine getirilmesinin güvencesi olan kamu adına denetim yetkilerini kısıtlayıcı ve engelleyici; meslek mensuplarının hak ve yetkilerini sınırlayıcı düzenlemeler uygulanmaya devam etmektedir.

Kanun teklifi; yerel ve merkezi yönetimlerce yerine getirilmeyen denetim süreçlerine dair sorumlulukları yine meslek odalarına ve meslek mensuplarına yüklemekte, odaları denetim süreçlerinde cezalandırma aracı olarak tariflemeye devam etmektedir. 6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile yetkileri düzenlenen meslek odalarına eşitlikçi, adaletli ve yetkiye dayalı sorumluluk tarifi yapılmamaktadır.

KANUN TEKLİFİ 24.MADDE

4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun

Madde 9-Ceza Hükümleri

Kanun teklifi ile görevini kötüye kullanma durumu "yeni iş almaktan men cezası uygulanmasını gerektiren fiiller" olarak tanımlanmış; şantiye şefi de sorumlular arasına dahil edilmiştir.

Yapı denetim sisteminin unsurlarından biri olan şantiye şeflerinin de ceza hükümlerine tabi kılınması tarafımızca olumlu bulunmaktadır.

Ancak sistemin sağlıklı işlemesi isteniyorsa halen uygulanmakta olan şantiye şeflerinin aynı anda beş ayrı yapım işinde görev üstlenebileceğine ilişkin mevzuat hükmü kaldırılmalı, sadece bir yapım işinde tam zamanlı olarak görev üstlenmesi sağlanmalı ve şantiye şefliği hizmetinin yapının niteliğine göre belirlenecek mühendis ve Mimarlar tarafından yürütülmesi zorunlu kılınmalıdır.

TMMOB YÖNETİM KURULU

KANAL İSTANBUL ÇED OLUMLU KARARI İPTAL EDİLSİN

Kanal İstanbul Projesi hakkında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen ÇED Olumlu Kararı hakkında başlatılan hukuki süreçle ilgili TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz tarafından 11 Şubat 2020 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

Bilim insanlarının tüm eleştirilerine ve 100 binden fazla yurttaşımızın itiraz dilekçesine rağmen, Kanal İstanbul ÇED Raporu hakkında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” kararının iptali için Birliğimiz tarafından dava açılarak hukuki süreç başlatılmıştır.

Bırakın itiraz dilekçelerinin değerlendirilmesinin, ÇED raporunun incelenmesinin bile mümkün olmayacağı kadar kısa bir sürede verilen “ÇED Olumlu” kararı bilimsellikten ve kamu yararından uzaktır.

Dava dilekçesinde de belirttiğimiz gibi, Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde halkın sürece katılımı engellenmiş, projeye ilişkin akademik ve mesleki çevrelerce hazırlanan bilimsel raporlar göz ardı edilmiştir. Anayasamız, 2872 sayılı Çevre Yasamız ve uluslararası sözleşmeler uyarınca zorunlu olan “katılım ilkesini” yok sayılması dava konusu işlemi en baştan hukuka aykırı hale getirmektedir.

Kanal İstanbul Projesi, İstanbul’un yaşam destek sistemleri olan orman alanlarının, tarım ve mera alanlarının, su kaynakları ve havzalarının, doğal ve arkeolojik sit alanlarının, Önemli Bitki ve Önemli Kuş

Alanlarının, yerleşme alanlarının, dünyada örneği nadir kalmış coğrafi varlıklardan olan Küçükçekmece Lagün ve Kumul alanlarının, kuş göç yollarının içinden geçerek bu alanların yok olmasına neden olacaktır.

Gerek inşaat, gerekse de işletme aşamasında doğuracağı etkiler dolayısıyla da bir bütün olarak denizlerin, boğazların, su ekosisteminin, endemik ve mutlak korunması gerekli türleri de içeren uluslararası öneme sahip flora ve fauna unsurlarının geri dönüşü olmayacak biçimde tahribine neden olacak bu proje açık biçimde çevreye ve insan hayatına zararlıdır.

Anayasa’ya, 2872 Sayılı Çevre Kanunu’na ve Uluslararası Sözleşmelere, kamu yararına, bilimsel-teknik gereklere, şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına aykırı KANAL İSTANBUL ÇED OLUMLU KARARI ivedilikle iptal edilmelidir.

TMMOB olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bilime ve tekniğe aykırı, doğayı ve insan hayatını tehdit eden, toplumun genel çıkarına uygun olmayan tüm projelere karşı çıkmaya devam edeceğiz.

Emin Koramaz
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB, İSTANBUL VALİLİĞİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ’NE KANAL İSTANBUL İTİRAZINI İLETTİ

TMMOB kurumsal olarak Kanal İstanbul Projesine itirazını Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’ne iletmek üzere 2 Ocak 2020 tarihinde İstanbul Valiliği Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü’ne teslim etti.

TMMOB Sayman Üyesi Tores Dinçöz 2 Ocak 2020 tarihinde İstanbul Valiliği Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü’ne giderek TMMOB’nin kurumsal olarak Kanal İstanbul Projesine ilişkin itirazını yazılı bir dilekçe ile ilettili. Dilekçe şöyle:

Konu: Kanal İstanbul olarak adlandırılan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunca yeterli bulunarak nihai kabul edilen Aralık 2019 tarihli ÇED Raporu hakkında özet görüş ve önerimizdir

“İstanbul İli Küçükçekmece, Avcılar, Arnavutköy, Başakşehir ilçelerinde T.C. Ulaştırma, Denizcilik Ve Haberleşme Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından yapılması planlanan Kanal İstanbul (Kıyı Yapıları [Yat Limanları, Konteyner Limanları ve Lojistik Merkezler], Denizden Alan Kazanımı, Dip Taraması, Beton Santralleri Dâhil)

projesi ile ilgili olarak hazırlanan son şekli verilen ÇED Raporu;

“İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunca yeterli bulunmuş olup, nihai kabul edilmiştir. Komisyonun sonuçlandığı Çevresel Etki Değerlendirme Raporu halkın görüş ve önerilerini almak üzere Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünde ve Bakanlıkta on(10) gün görüşe açılır. Bakanlıkça projeye ilgili karar alma sürecinde bu görüşler de dikkate alınır. Bakanlık halktan gelen görüşler ışığında rapor içeriğinde gerekli eksikliklerin tamamlanmasını, ek çalışmalar yapılmasını ya da İnceleme Değerlendirme Komisyonunun yeniden toplanmasını isteyebilir. Nihai olarak kabul edilen Çevresel Etki Değerlendirme Raporu 10 (on) gün halkın görüşüne açılmış olup, görüş ve öneriler için bu süreç içerisinde İSTANBUL Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na müracaat edebilir.” denilerek görüş ve önerileri alınmak üzere 23 Aralık 2019 günü resmi internet sitenizden tüm kamuoyuna duyurulmuştur.

Marmara, Trakya, Karadeniz bölgesi anakarası, kıyı ve denizleri başta olmak üzere giderek tüm coğrafyayı, ekolojik, ekonomik, sosyo politik olarak geri dönülmez bir biçimde olumsuz etkileyecek olan ve bizatihi üst düzey yetkililer tarafından dahi “çılgınlık” olarak adlandırılan bu girişim hakkında, başta İstanbul olmak üzere tüm Türkiye yurttaşları, büyük bir sorumluluk ve özveriyle Bakanlığınıza görüş, öneri ve itirazlarını iletmeye çalışırken ve de henüz görüş bildirme süreci bitmeden;

Yine Bakanlığınıza ait internet sitesinde ÇED konusu İstanbul Kanalı'nı omurga olarak kabul eden ve söz konusu ÇED raporu eklerindeki uyarılara ve önlemleri dahi umursamadan tüm çevresini “Yeni İstanbul” olarak yapılaşmaya açan ” İstanbul İli Avrupa Yakası Rezerv Yapı Alanı 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin” 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 6. maddesi ile 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 102. maddesi uyarınca İÇDP-17092,26 plan işlem numarası ile 23.12.2019 tarihinde onaylandığı ve 30.12.2019 tarihinden itibaren bir (1) ay (30 gün) süre ile askıya çıkarıldığı bildirilmiş ve bugüne kadar yapılan ÇED süreci hükümsüz kılınmıştır.

Kanal İstanbul Projesi ortaya atıldığından beri İstanbul ve Marmara Bölgesi için yüzlerce bilim ve meslek insanı, üniversite, meslek odaları, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yılların birikimi ile üretilen sayısız planlama, bilimsel araştırma ve çalışma sonuçları yok sayılmıştır.

Bilimsel niteliği olmayan söylemler, yetersiz ve yönlendirilmiş araştırmalar varsayımlar üzerinden tartışmaya açılarak meşrulaştırılmaya çalışılan ve tam anlamıyla coğrafik, ekolojik, ekonomik, sosyolojik, kentsel, kültürel kısacası yaşamsal bir yıkım ve felaket önerisi “Kanal İstanbul Girişimi” hakkında anlaşılabilir akıl bilim ve hukuk dışı bir dayatma ısrarla sürdürülmektedir.

Bu durumun en yakın örneği ise yaşadığımız ÇED süreci ve konusu ÇED raporu eklerindeki uyarıları ve önlemleri dahi umursamadan tüm çevresini “Yeni İstanbul” olarak yapılaşmaya açan ve “sözde” olarak nitelenmeyi hak eden ÇED süreci ve raporlarını hükümsüz kılan son gelişmelerdir.

Öncelikle;

Marmara bölgesinin coğrafi, ekolojik ve jeolojik olarak en hassas ve korunması gereken bölgesinde, yaklaşık 45 km uzunluğunda, 20,75 m derinliğinde, 250 m genişlikte yapılması öngörülen söz konusu “Kanal”; Karadeniz'den Marmara Denizine kadar tüm coğrafyayı onarılmaz ve kestirilemez bir biçimde etkileyecek hasar ve yarılma meydana getirme tehdidi taşımaktadır.

Söz konusu Kanal güzergâhı; Küçükçekmece Lagün Havzasında Sazlıdere – Durusu güzergâhında tasarlanırken, Kanalı'nın, İstanbul ili Küçükçekmece ilçesi, lagün/deniz ara kesitinden başlayıp, Altınşehir ve Şahintepe mahalleleri arasından Küçükçekmece Lagünü Sazlıdere boyunca geçirilerek, Sazlıdere Barajı üzerinden Sazlıbosna ve Dursunköy mahallelerinin yakınından Arnavutköy'ün batısına varmakta, Baklalı, Terkos ve Durusu mahallelerinin arasından Karadeniz'e çıkmak üzere önerilmektedir.

Kanal'ın uzunluk olarak, 7 km'si Küçükçekmece, 3,1 km'si Avcılar, 6,5 km'si Başakşehir ve 28,6 km'si de Arnavutköy ilçeleri sınırları içindedir. Açıklanan Başvuru Raporuna göre 45 kilometrelik güzergâhın; orman, tarım vb. ve yerleşme alanlarını, dünyada örneği nadir kalmış coğrafik varlıklardan olan Küçükçekmece Lagün ve Kumul alanlarını, İstanbul'un içme suyu ihtiyacının bir kısmını karşılayan Sazlıdere Barajı ve havza alanlarını, yok ederek geçirilmesi öngörülmüştür.

Küçükçekmece Gölü'nün Sazlıdere Baraj Gölüne kadar olan bölümü sulak ve bataklık alanları oluşturmaktadır. Gölün gelgitleri ile oluşan bataklık alan kuşların göç yolu üzerinde dinlenme ve üreme bölgesi durumundadır. İstanbul için üretilen bütün çevre düzeni planları için yapılan doğal yapı sentezlerinde; söz konusu alanı mutlak korunması gereken doğal kaynak alanı, işlevlerinin bozulmaması gereken

kritik önemdeki ekolojik sistemler, su döngüsünün sürdürülebilmesi açısından birinci ve ikinci derecede kritik toprak ve kaynak alanları olarak tanımlanmıştır. Bölge barındırdığı dere ve doğal topografyası nedeniyle de çok önemli yer altı suyu ve bir yağmur suyu toplama havzası ve İstanbul'un en önemli ekolojik koridorudur.

Bu nedenlerle önerilen kanal projesinin Marmara, Trakya, Karadeniz bölgesi anakarası, kıyı ve denizleri başta olmak üzere giderek tüm coğrafyayı, ekolojik, ekonomik, sosyopolitik olarak geri dönüşü mümkün olamayacak biçimde olumsuz etkileyeceği açıktır.

Ancak tartışılmaz bu bilimsel gerçeğe rağmen söz konusu ÇED raporlarında **Proje alanı ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevre olarak; (nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikler, doğal afet durumu, toprak, su, hava, atmosferik koşullar, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi)**, sadece 3 km. genişliğinde son derece kısıtlı bir alan esas alınmış; ÇED inceleme ve çalışma alanı gerçekleştirilmiştir.

Bu durum ÇED raporunda;

“BÖLÜM II: PROJE YERİ ve ETKİ ALANININ MEVCUT ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ

Proje kapsamında belirlenen 3 km genişliğindeki ÇED İnceleme Alanı içerisinde ilgili literatür ve arazi çalışmaları yapılmıştır. Çevresel Etki Değerlendirmesi çalışmaları sırasında detaylı arazi çalışmaları (flora, fauna, arkeoloji vb.) bu 3 km'lik ÇED İnceleme Alanı içerisinde gerçekleştirilecek olup, değerlendirmeler kesinleşen ve şevlendirme çalışmaları ile birlikte en geniş yerinde yaklaşık 2 km'lik genişliğe ulaşan “Çalışma Koridoruna” göre yapılacaktır. Çevre unsurların yanı sıra jeolojik ve jeomorfolojik yapılar ve özellikle inşaat yapılabirliği dikkate alınarak çalışma koridoru bazı bölgelerde 3 km'lik ÇED İnceleme Alanı içerisinde kalacak şekilde genişleyebilecektir. Projenin en geniş yerinde yaklaşık 2 km'ye ulaşan Çalışma Koridoru içerisinde gerçekleştirilmesi beklenmekle birlikte, ÇED sürecinde yer alan detay çalışmalarda çevre ve arazi kısıtları oluşması halinde 3 km'lik ÇED İnceleme Alanı içerisinde güzergâh değişiklikleri yapılması muhtemeldir. Proje kapsamında gerçekleştirilecek olan sosyo-ekonomik çalışmalar da yine 3 km'lik ÇED İnceleme Alanı içerisinde yapılacaktır”

Ayrıca raporun aynı bölümünde söz konusu projenin Sosyal Etki Değerlendirme kapsamı ve çalışma alanı önerisi için;

“Güzergâhın su temini, kanalizasyon ve arıtma tesisleri, tarımsal sulama sistemleri, ulaşım, enerji ve haberleşme altyapılarına etkileri, gürültü ve hava kirliliği gibi çevresel etkileri olumlu/olumsuz, doğrudan/dolaylı, kalıcı/geçici çeşitli sosyal etkilere yol açabilecektir. Kanal İstanbul Projesi ön fizibilite değerlendirmeleri sonucunda projenin sosyal etkilere yol açabilecek unsurları (yerleşim yerlerinin varlığı, nüfus yoğunluğu, altyapı unsurlarının mevcudiyeti, geçim kaynaklarının yoğunluğu gibi)”denilmesine rağmen değerlendirme kanal aksını kapsayan 1 km'lik 1. tabaka ve bu tabakanın sağında ve solunda yer alan 1'er km'lik alanla sınırlı tutulmuştur.

“Projeden etkilenen nüfus toplam 823.834 kişi olarak görülmektedir. Bu nüfus, projenin geçeceği güzergâhtaki ve yakın çevresindeki yerleşim yerlerinin toplam nüfusedir ve projeden dolaylı olarak etkilenmesi beklenmektedir. Ancak doğrudan etkilenenler, ev, arazi gibi taşınmaz malları kamulaştırılacak olan nüfus çok daha azdır. “ şeklinde geçirilmiş, 27 Mart 2018 tarihinde yapılan ve katılmak isteyen toplumsal kesimlerin büyük bir bölümünün içeriye alınmadığı ÇED toplantısı, gerçekleştirilmiş ve gerçek bir sosyo ekonomik değerlendirme yapılmamıştır.

İçeriğinden bağımsız olarak sadece bu sınır tespitleri açısından dahi hazırlanan raporların son derece yetersiz, yönlendirilmiş ve kabulünün imkânsız olduğunun kanıtıdır.

Ayrıca Bakanlığınıza ait internet sitesinde ÇED konusu İstanbul Kanalını omurga olarak kabul eden ve söz konusu ÇED raporu eklerindeki uyarılara ve önlemleri dahi umursamadan tüm çevresini “Yeni İstanbul” olarak yapılaşmaya açan “İstanbul İli Avrupa Yakası Rezerv Yapı Alanı 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni

Planı Değişikliği” esasen ekolojik, ekonomik, hukuksal, sosyal ve bilimsel olarak yetersiz olan çalışmaların tümünü iptal etmiş ve yok hükmüne indirmiştir. Derhal iptal edilmelidir.

Ayrıca ekolojik, ekonomik, sosyal, jeopolitik, uluslararası hukuk ve sözleşmeler açısından son derece büyük ve kestirimsiz etkileri olan bu proje projenin gerekli olup olmadığı tartışılmadan ortaya atıldığından beri hiç bir biçimde hukuksal olarak ait olduğu **Stratejik ÇED** kapsamında değerlendirilmemiş, aslında baştan karar verilmiş ve görsellerle ilan edilen güzergahı meşrulaştırmak üzere nasıl seçildiği anlaşılamayan 5 güzergah ortaya atılmış ve bazı üniversitelerden ve kamu kurumlarından güzergah seçimi yapılması istenerek açık bir yönlendirme yapılmış projenin varlık nedeni araştırma ve inceleme dışı bırakılmıştır.

Kısaca:

·Uluslararası anlaşmalar kapsamında yapılaşma yasağı bulunan, 70 tür canlıya yuva olan sulak alanlar, akarsular, dereler ile Terkos Gölü'nün projeden etkilenmesi beklenmektedir. Kanal güzergahı içinde kalan sulak alanlar koruma statüsünden çıkarılarak kullanıma açılacaktır.

Küçükçekmece Gölü kanala dönüşecek, tek başına İstanbul'un su ihtiyacının % 29'unu karşılayan Sazlıdere Barajı ve diğer dereler tümüyle yok olacaktır. Böylelikle, Küçükçekmece Lagün havzasında kalan karasal alanın tamamı, kuzeydeki sulak alanlar ve orman alanları yapılaşmaya açılacaktır. Bilhassa kayaçlarda bulunan kırık ve çatlakların sondajlarla tespiti mümkün olamamaktadır. Kanal açılarak su verdikten sonra bu kırık ve çatlaklardan Terkos gölüne tuzlu suyun girişim yapması, Terkos Gölü su kaynağının elden çıkması ve İstanbul'un büyük bir bölümün susuz kalması ile neticelenebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Gerek Terkos gölünün yıllık 140 Milyon m³ gerekse Yıldız dağlarından gelen 235 Milyon m³ ve Sazlıdere Barajından temin edilen 52 Milyon m³ olmak üzere toplam 427 Milyon m³ içme suyunun elden çıkması, İstanbul'un bir anda susuzlukla karşı karşıya getirecektir. (DSİ raporundan)

·Karadeniz'den Marmara Denizi'ne doğru akış sebebiyle Tatlısu akiferleri ve karasal eko sistem tuzlanacak, Karadeniz'deki tuzluluk değeri %0,17'lere çıkacak, sadece İstanbul ve çevresi değil, Trakya'ya kadar tatlı suların beslediği tarım alanları ve karasal ekosistem

geri alınamaz şekilde bozulacak, yıkıma uğrayacak ve heyelan riski artacaktır. Proje, tüm Trakya bölgesini ekolojik olarak etkileyecektir.

·İstanbul Kanalı Projesi, Üçüncü Boğaz Köprüsü, Kuzey Marmara Otoyolu ve Bağlantı Yolları ve Üçüncü Hava Limanı ile birlikte 42.300 hektar alanı kapsayan ve tarımsal üretimin yoğun olduğu bir bölgede yürütülmekte olan proje alanı içerisinde kalan yaklaşık, 12.000 hektar tarım alanı, 2.000 hektar çayır-mera alanı tarımsal vasfını yitirmiştir. Kalan kısmı da yitirilecektir.

·Proje alanı Avrupa-Sibirya Fitocoğrafik Bölgesi içerisinde Marmara alt havzasında İstanbul ili sınırları içinde yer almaktadır. Bölgenin taşıdığı çeşitlilik, Kanal İstanbul inşaatı ve sonrasında oluşacak ekolojik tahribat ve mikro klima değişimlerinden olumsuz etkilenecektir.

·Proje, bölgede bugüne değin yaşamakta olan tüm flora ve faunayı (balıkları, endemik olan ve olmayan bitkileri, böcekleri, yabanılları, göçmen olan ve olmayan kuşları) yaşam alanlarından koparacaktır. Proje nedeniyle yaklaşık 20 bin futbol sahası büyüklüğünde, üçte biri meşe ve kayın karışımı doğal orman yok olacaktır. Yaban hayatı ve önemli kuş koruma alanları hızla tükenecektir.

- Kanal İstanbul Proje güzergahı ve etrafı boyunca; Sazlıbosna Gölü havzasının kuzeyindeki su havzaları, tarım alanları, orman alanları gibi doğal kaynakların azalması nedeni ile İstanbul yaşamının ekolojik sürdürülebilirliği sağlanamaz hale gelecektir.
- **Hat boyunca inşa edilecek köprüler, yollar, bağlantı yolları, vs. Kanal güzergahının yanı sıra, İstanbul'un doğal yaşam alanı olan ve bu özelliği ile korunması gerekli olan Kuzey Batısının ulaşım projelerinin baskısı altında bir yerleşim alanı olarak gelişmesine sebebiyet verecektir. Böylelikle güzergahı içinde kalan İstanbul'un yaşam kaynakları yüksek yoğunluklu yapılaşmaya açacaktır.**

·Karadeniz'in kıyı coğrafyası bütünüyle bozulacaktır. Marmara Denizi ve Karadeniz kirlenecek, proje deniz ekosistemine, Karadeniz-Marmara dengesine ve iklime önemli etki yapacaktır.

·Proje alanında yapılacak kazılarla Sazlıdere Barajı ve Karadeniz arasındaki kırsal bölgeden ve dere yamaçlarından en az 3 milyar m³ hafriyatın çıkarılması beklenmektedir. Bu hafriyatın, 600 milyon

m³ kayacın patlatılması, patlama sonucu çevrede yapılarda hasar ve yıkımlar olması, buna bağlı olarak yörede yaşayanların barınma güvencelerinin ortadan kalkması, doğal koruma alanlarında telafisi imkansız hasarlar meydana gelmesi açığa çıkan partiküllerin 5 yıl havada salınmasına bağlı olarak hava kirliliğinin katlanarak artması ve yöredeki tüm canlılarda solunum problemlerinin ortaya çıkması gibi etkiler yaratması kaçınılmazdır. 100 yıllık ömür biçilen bu proje, kentte ve bölgede geri dönüşü neredeyse imkansız ekolojik hasarlara sebebiyet verecektir.

- Kazıdan çıkacak milyonlarca metreküp malzemenin ve dip taramaların Karadeniz'e dökülmesi Karadeniz ve Marmara kıyı topografyasını, hava kalitesini (toz ve partikül madde emisyonu), deniz suyu kalitesini, deniz suyu oşinografisini, deniz biyolojisini geri dönüşsüz bir biçimde olumsuz yönde etkileyerek değiştirecektir. Birbirinden oldukça farklı türleri ve hidrografik özellikleri olan Karadeniz, Marmara Denizi, Ege Denizi ve Akdeniz'i birbirine bağlayacak olan kanal Hint Okyanusundan Akdeniz'e giren ve Akdeniz'i işgal eden birçok toksik ve tehlikeli denizel canlı türünün denizlerimize yayılmasını hızlandıracaktır.

Proje kapsamında kullanılacak olan inşaat malzemesinin temini amacıyla, yaklaşık 70 milyon m³'lük hazır beton, 20 milyon m³'lük çimento ihtiyacı doğacaktır. Dolayısıyla yaklaşık 90 milyon m³ kum ve kireçtaşı temini için, Trakya'nın birçok yerinde kum ve taş ocakları açılacak, ormanlar, tarım alanları, dereler ve yer altı suları zarar göreceklerdir.

- Kanal İstanbul Proje alanında güncel envanterlere göre (Raporumuza eklidir) 1., 2. ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanları ve 62 adet tescilli kültür varlığı olup, bunlar kaybedilmiş olacaktır. Ayrıca İstanbul'un tarihsel kronolojisine bakıldığında elde edilen bulgular, Küçükçekmece Lagün Havzasında yer alan Yarımburgaz Mağarası, Fikirtepe ve Pendik yerleşimleri ile MÖ 6500 - 5500'lü yıllara, Neolitik - Kalkolitik döneme kadar uzanmaktadır. Küçükçekmece Lagün Havzasında yer alan Bathonea, önemli bir arkeolojik alandır. Kültürel ve tarihsel mirasımız olan bu alanlar da Proje nedeniyle kaybedilecektir.
- İstanbul Boğazı'nın derinliği, genişliği ve doğal yapısının elverişli koşullarına ve Boğaz'da alınacak önlemlerle ilgili hiçbir uluslararası engel bulunmamasına rağmen, gerekli güvenlik

önlemlerinin alınmaması, 100 yıllık ömür biçilen İstanbul Kanalı'nın en temel gerekçelerinden biri olarak gösterilmektedir. Kanal İstanbul'un yapılma amacı ile ilgili olarak ön ÇED raporunda ifade edilen genel amaç, İstanbul Boğazı'nın seyir emniyetinin sağlanarak çevresinde yaşayan 15 milyondan fazla insanın olası tehlikelerden korunması olarak belirtilmektedir. Bu amacın yerindeliği ile ilgili aşağıda sıralanan bazı gerekçelerin amaç ile uyummadığı konusunda düşüncelerimiz bulunmaktadır. Bu gerekçeleri sıralamak gerekirse; a) İstanbul Boğazından geçmekte olan bir gemide, makine arızası veya dümen kitlenmesi gibi gemi teknik kusurları, geminin kontrolsüz kaldığı andan itibaren kazanın oluşumuna dek, boğazın doğal genişliği ve boğazdaki doğal koylar hem gemi kaptanına hem de acil durum istasyonlarına müdahale edebilmek için yaklaşık olarak 6-10 dakikalık bir zamanı kazandırabilmektedir. Bu gibi kazaya "ramak kala" ile savuşturulmuş birçok kazanın olduğu bilinmektedir. Kanal İstanbul'da ise bu gibi doğal genişliklerin ve kaçış imkânı oluşturabilecek koyların olmadığı her teknik kusurun kaza ile sonuçlanacağı aşıkardır. Bunun sonucu olarak, İstanbul Boğazında gemilerde oluşabilecek "makine arızası", "dümen kitlenmesi" vb. "teknik kusur yaşanma olma olasılığı" Kanal İstanbul'da doğrudan "kaza olma olasılığı" haline dönüşecek ve bu durum kabul edilmesi mümkün olmayan risk seviyeleri oluşturacaktır.

- Uluslar arası havacılık güvenlik Kurallarına göre 6 km içerisinde yakıt depolaması yapılamayacağı bilinen Üçüncü Havaalanı da varken, seyir, can mal ve çevre güvenliği açısından Kanal'da seyreden son derece kısıtlı ve sınırlı manevra imkanlarına sahip tankerlerin yaşam alanları üzerinde öngörülemez tehditler oluşturacaktır.
- Kanal İstanbul ve çevresindeki diğer büyük inşaat projeleri nedeniyle Avrupa yakasında karada ve Marmara ile Karadeniz'de doğal ve çevresel dengeler geri dönülmez biçimde bozulacaktır.
- İstanbul Kanalı'nı şiddetle etkileyecek en önemli deprem kaynağı kanalın güney bölgesinden 10-12 km uzaktaki deniz tabanında yatan Kuzey Marmara Fayı'nda beklenen büyük depremlerdir.
- İstanbul'un güney bölgelerinin jeolojik-jeofizik yapısı nedeniyle deprem dalgaları aşırı

büyümektedir. Bu büyütme değerleri yer yer 10 kat artabilmektedir.

- Kanalın depremler sırasında olabilecek yanal ve düşey hareketlere karşı nasıl tepki vereceği hayati bir araştırma konusudur. Bu yapının deprem sırasında kayması, kırılması veya burulması çok büyük felakete neden olabilecektir.
- Kanal İstanbul ve çevresindeki diğer projeler etkisiyle ortaya çıkacak yeni yerleşim alanlarıyla birlikte nüfus yoğunluğu aşırı derecede artacak ve buna bağlı olarak olası bir depremin neden olacağı can ve mal kaybı riski de yükselecektir.

Kanal kazısı sırasında kaldırılacak 4.5 milyar tona yakın hafriyat nedeniyle alandaki doğal gerilme ve yeraltı gözenek basıncı dengeleri bozulacağından, çeşitli büyüklüklerde tetiklenmiş deprensellik görülebilecektir. Kanal güzergâh yer yapısına ve şev duyarlılığına bağlı olarak heyelan, toprak kaymaları ve sivilaşma tehlikesi bulunmaktadır.

Sonuç olarak:

Şimdiye kadar açıklanan verilerden dahi; Kanal projesi kapsamında; Terkos havzası da dahil Üçüncü Havalimanı ve 3. Köprü bağlantı yollarından geriye kalan bütün orman alanları, tarım alanları, meralar,

yeraltı ve üstü su toplama havzaları, havzadaki mahallelerle birlikte, Karadeniz ve Marmara denizi ve kıyıları dahil olmak üzere bütün coğrafyanın inşaat ve yıkım alanı olarak tasarlandığı anlaşılmaktadır.

Başta Anayasa ulusal mevzuat olmak üzere konu ile ilgili tüm uluslararası hukuk ve sözleşmelere, kamu yararına, bilim teknik ve şehircilik ilkelerine ve iklim değişikliği kriterlerine aykırı olarak bilimsel teknik ve standartlar esas alınmadan, fizibilitesi dahi yapılmadan ortaya atılan bu projeye ait ÇED Raporları gerek kapsam gerekse içerik olarak hükümsüzdür.

Anayasal görevimiz gereği tekrar ve önemle uyarıyor ve öneriyoruz. Bilimsel niteliği olmayan söylemler ve varsayımlar üzerinden tartışmaya açılarak meşrulaştırılmaya çalışılan “İstanbul Kanalı”, tam anlamıyla coğrafik, ekolojik, ekonomik, sosyolojik, kentsel, kültürel kısacası yaşamsal bir yıkım ve felaket önerisidir. Derhal vazgeçilmeli ve gündemden düşürülmelidir.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Tores DİNÇÖZ
Sayman Üye

TMMOB KANAL İSTANBUL BİLİM KURULU TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Kanal İstanbul Bilim Kurulu Toplantısı, Çevresel Etki Değerlendirme raporu ve plan revizyonlarının değerlendirilmesi, dava süreçleri ve sempozyum hazırlıkları gündemiyle 7 Ocak 2020 tarihinde Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nde gerçekleştirildi.

TMMOB KARS KENT SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Kars Kent Sempozyumu 11 Ocak 2020 tarihinde “Yerel Yönetimler, Demokrasi ve Kentleşme Politikaları” başlığı altında Kars Belediyesi ve Kars Kent Konseyi’nin katkıları ile Kars’ta gerçekleştirildi.

Sempozyumun açılışında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, Kars Belediye Başkanı Ayhan Bilgen ve Kent Konseyi adına Onur Ulaşdaşdemir birer konuşma gerçekleştirdi.

1. Oturum TMMOB Yönetim Kurulu üyesi Ayşegül Oruçkaptan’ın moderatörlüğünde başladı. Oturumda Prof. Dr. Ruşen Keleş, Doç. Dr. Candan Badem, Prof. Dr. Güven Arif Sargın, Dr. Gökhan Hüseyin Erkan birer sunum yaptılar. Oturumda Çarlık döneminden günümüze Kars kent tarihi, kent planlaması, mimari doku ve kent politikaları konuları üzerine konuşuldu.

Kentleşme, Hukuk, Ekonomi, Tarım ve Kırsal Kalkınma başlığıyla gerçekleştirilen 2. Oturumda moderatörlük görevini Kars Kent Konseyi Yönetim Kurulu üyesi Muzafer Koçak üstlendi. Bu oturumda Prof. Dr. İlhami Bayramın, Kars Boğatepe Çevre ve Yaşam Derneği Başkanı İlhan Koçulu ve Avukat Gökçe Bolat birer sunum yaptılar.

TMMOB Kars Kent Sempozyumu’nun son oturumunda moderatörlük görevini TMMOB Yönetim Kurulu üyesi Baki Remzi Suiçmez üstlendi. “Nasıl Bir Yerel Yönetim?” başlığı altında Prof. Dr. Tarık Şengül ve TMMOB Eski Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Önen birer sunum yaptılar. Sempozyum forum bölümünün ardından sona erdi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz Sempozyumun açılışında şöyle konuştu:

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

TMMOB ülkemizde hizmet veren mühendis, mimar ve şehir plancılarının anayasal örgütüdür. Kamu kurumu niteliğindedir. TMMOB 600 bine ulaşan üyesi, bünyesinde barındırdığı 24 oda, bu Odalara bağlı ülke geneline yayılmış şubeleri, temsilcilikleri, koordinasyon kurulları ile ülkemizin en büyük demokratik meslek kuruluşlarından birisidir.

Anayasa ve kuruluş yasamız uyarınca Birliğimiz, ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının

hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlendirilmiştir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için bir dizi etkinlik düzenliyoruz.

İki yıllık çalışma dönemimizde Odalarımızla birlikte düzenlediğimiz 200'ü aşkın etkinlikte paylaştığımız bilgi ve birikimlerin toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre-sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve tekniğin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

Bugünkü etkinliğimizde böylesi bir bakış açısının ürünüdür.

Uzmanlık ve çalışma alanlarımızla doğrudan ilgili nedeniyle kentsel sorunlar TMMOB ve bağlı odalar olarak üzerinde en fazla durduğumuz konuların başında gelmektedir.

2000'li yıllardan bu yana ülkemizin farklı yerlerinde TMMOB Kent Sempozyumları düzenliyoruz.

Bugüne değin, Edirne'den Van'a kadar, farklı kentleşme dinamikleri olan birçok ilimizde Kent sempozyumları düzenledik.

Bu sempozyumlarda alt yapı hizmetlerinden kentsel dokuya, afetlerden çevre düzenlemesine, turizmden kent suçlarına, ulaşımdan konut projelerine kadar pek çok farklı konuda şehirlerimizin sorunlarını irdeliyoruz. Mesleki bilgi ve birikimlerimiz ışığında kentlerimizin nasıl daha iyi yönetilebileceği konusunda ortak bir fikri faaliyet yürütüyoruz.

Böylesi bir etkinliği Kars'ta ilk kez gerçekleştirmeye fırsatı yakaladık. Başta Belediye Eş Başkanımız Ayhan Bilgen ve TMMOB'ye bağlı odalarımızın Kars birimleri olmak üzere bu etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçen herkese ve etkinliğimizde çalışmalarını bizimle paylaşacak olan tüm konuşmacılarımıza çok teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Bugün kentlerimize baktığımızda, barınma, altyapı, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim, kültür ve çevre, konularında sorunlar bulunmaktadır. Aynı zamanda, kentlerimiz, deprem, sel, heyelan ve yangın gibi afetlere de hazırlıklı değildir. Bu durum bugüne kadar izlenen, toplumsal çıkarları göz ardı eden ve insan yaşamını hiçe sayan yerel yönetim politikalarının yanlışlığının en açık göstergesidir.

Kamuoyuna yansıyan birçok haber ve olaydan, görülen binlerce dava dosyasından anlaşılacağı gibi yerel yönetimler, merkezi vesayet altında birer çıkar tezgahı gibi çalışmaktadır. Tüm kentsel kamusal hizmetlerin pervasızca özelleştirilmesi; planlama, imar, kentsel altyapı ve ulaşım hizmetlerinde yolsuzlukların artması; kentsel rantın yandaş ve varlıklı kesimler lehine yönlendirilmesi birçok yerel yönetimin temel icraatı olmuş durumdadır.

Bugün içinde yaşadığımız kentlerin mekansal ve çevresel bağlamda, niteliksiz yapılaşmasının, sağlıksız büyümesinin ardında piyasa güçlerini kent politikalarının belirlenmesinde tek hakim güç olarak gören siyasal yaklaşımlar yatmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucu, başta su, elektrik, doğalgaz ve ulaşım olmak üzere temel kentsel altyapı hizmetleri ile eğitim, kültür, sağlık, çevre vb. alanlarda sağlanan sosyal hizmetler özelleştirilerek, ticarileştirilerek, kentlerimiz emekçiler ve yoksullar için yaşanılmaz bir duruma getirilmektedir.

Kent parçaları, "kentsel dönüşüm" adı altında, içinde yaşayanlardan bağımsız, yeni imar hakları verilerek sermaye çevrelerine pazarlanmakta, buralara lüks konut alanları, alışveriş merkezleri inşa edilmektedir.

Kentleri bir arada tutan unsurlar ve ortak kullanım alanları ortadan kaldırılmaktadır.

Bunun sonucunda kentler, giderek artan biçimde bütünlüğünü yitirerek birbirinden bağımsız ve ilişkisiz parçacıklara bölünmekte, varıl ve yoksul kesimler arası ayrışma ve uzaklaşma fiziksel mekana da yansımaktadır. Bu durum sosyal kutuplaşmayı ve kentsel gerilimi de arttırmaktadır.

Sadece arazi rantına endekslenmiş bu kent ekonomisi anlayışının ortaya çıkardığı sürekli ve plansız büyüme, teknik altyapı hizmetlerinin ve sosyal-kültürel olanakların yetersizliği gibi sorunları daha da büyütmektedir.

Bütün bunların yanı sıra, bütüncül planlamanın benimsenmemiş olması denetimsizlik, yanlış arazi kullanım politikaları, cumhuriyet tarihine koşut kaçak yapılaşma ve imar afları gibi uygulamalar durumun vahametini daha da arttırmaktadır.

Sevgili Katılımcılar,

TMMOB ve bağlı Odaları olarak tüm bu olumsuzluklara karşı kentlerimizin demokratik unsurlarını da yanımıza alarak bütünlüklü bir mücadele yürütmeye çalışıyoruz.

Bilimsel raporlarla, basın açıklamalarımızla, kitlesel kampanyalarla kamuoyunu bilgilendirme ve kamuoyu yaratma çabalarımızın yanı sıra ciddi bir hukuki mücadele veriyoruz.

Bu konuda açılmış, kazanılmış ve hala süren binlerce dava dosyamız var.

Kentlerimizde bugün bir kısım ortak kamusal mekanlar, yeşil alanlar, kültürel ve tarihsel varlıklar, bostanlar korunabiliyorsa bu durumda Birliğimize bağlı odaların hukuki ve toplumsal mücadelesinin katkısı büyüktür.

Ancak tüm bu kazanımlar karşısında yerel ve merkezi iktidarlar emellerine başka yollardan ısrarla ulaşmaya çalışmaktadır.

Yargı kararlarına rağmen benzer uygulamalar ve düzenlemeler belli aralıklarla yeniden gündeme getirilmektedir.

Kent ve kenti çevreleyen ortamlarda doğal ve kültürel varlıkların yağması artarak sürdürülmektedir.

Bu sorunların nihai çözümü yerel yönetimlerin demokratik bir anlayışla, kamucu politikalar ışığında yeniden yapılandırılmasından, hizmet üretimi ve dağıtımında, kentsel mekanların tasarımında, kent planlamalarında sermaye kesimleri ve rant çevrelerinin öncelikleri yerine toplumsal yararın öne çıkarılmasından ve ciddi bir demokratikleşmeden geçmektedir.

Ne var ki yerel demokrasi konusunda hiç de iç açıcı gelişmeler yaşamıyoruz. Mart ayında yapılan yerel seçimlerde HDP adaylarının kazandığı, 3'ü büyükşehir olmak üzere toplam 32 Belediyeye içişleri bakanlığı tarafından kayyum atandı. Belediye başkanlarının büyük bir kısmı gözaltına alındı, hatta tutuklandı.

Siyasi parti eş genel başkanlarının, milletvekillerinin, belediye başkanlarının cezaevinde tutulduğu, daha 5 ayını bile doldurmamış Belediye Başkanlarının görevden alınarak yerlerine kayyum atandığı, tutuklandığı bir ülkede demokrasiden söz etmek mümkün değil.

Her şeyden önce vurgulamak gerekiyor ki, kayyumlar konusu başından sonuna kadar hukuki değil siyasi bir konudur. Sandıkta kaybettikleri seçimleri devlet olanaklarını kullanarak gasp etmeye çalışmak, Siyasi iktidarın demokrasiye ve halk iradesine bakışının özetidir.

Bu anlayış, benzerlerini darbe dönemlerinde gördüğümüz faşizan bir yönetim zihniyetinin, tek adam rejiminin ürünüdür.

Tek adam rejimi bir keyfiyet rejimidir. Tek adam rejiminin özü, halk egemenliğinin ilkesinin ortadan kaldırılması, halk ile yönetenler arasında bağın koparılmasıdır. Tek adam rejiminin bir üst aşaması yerel yönetimlerin de tümüyle valiliklere ve merkezi idareye bağlanmasıdır.

Bugün Diyarbakır'da, Van'da, Mardin'de yaşadıklarımız, bu gidişe dur diyemezsek yarın tüm ülkede yaşayacağımızın provasıdır. Nitekim Kanal İstanbul konusunda iktidar çevrelerinden verilen mesajlar ve konuya ilişkin yayımlanan birçok düzenleme bu gidişatın ipuçlarını içerisinde barındırmaktadır.

Bu uygulamaları şiddetle kınıyoruz.

Bizler bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak demokrasiye, halk iradesine ve hukukun üstünlüğüne olan inancımızı bugüne kadar her defasında açık biçimde dile getirdik. Bundan sonra da bu tutumumuzdan geri adım atmayacağız.

Demokrasiyi, barışı, adaleti ve halkların kardeşliğini savunmaya devam edeceğiz.

Bu etkinliğin, aynı zamanda, bu coğrafyada yüzyıllardır yan yana yaşayan tüm halkların en büyük özlemi olan barışa hizmet etmesini temenni ediyorum.

Değerli Konuklar,

Gerek doğası, gerek iklimi, gerek şehir planlaması, gerekse mimarisiyle Kars ülkemizin en özgün kentlerinden birisi. Ne var ki uzun yıllar boyunca Kars'ın bu özgünlüğü kentsel bir zenginliğe dönüştürülemedi.

Bu durum Kars'ın ve Karşlıların yoksullaşmasına, yoksullaşan halkın da büyük şehirlere göçmesine neden oldu. Özellikle kırsal alanlarda yaşanan göçün büyüklüğü, köy hayatının sürdürülemez hale gelmesine ve kent merkezinde plansız bir büyüme oluşmasına neden olmuştur.

Sizlerin de bildiği gibi kırsaldan kent merkezine doğru yaşanan bu nüfus hareketi, kentin Ruslardan kalma

kendine özgü şehir planıyla ve mimarisiyle uyumsuz, çarpık bir kentleşme yaşanmasına neden olmuştur.

Çarpık kentleşme hem yapıların estetik ve malzeme yönünden kalitesiz olmasına, hem alt yapı sorunlarına, hem de kültürel mimarinin özelliklerini taşımayan estetiksiz yapılar nedeniyle görüntü kirliliği oluşmasına neden olmuştur.

Son 25 yıldır iktidarda bulunan sağ partiler kentin sorunlarına çözüm bulmak, alt yapı ihtiyaçlarını gidermek, kültürel ve tarihi dokusunu geliştirmek yerine kendilerine rant yaratma yoluna gitmişlerdir.

Bu anlayış, Kars'ta yaşayanların hayatını zorlaştırdığı gibi, belediyeyi de hizmet üretmez bir noktaya getirmiştir. Hem Kars'ta hem de AKP'nin kaybettiği diğer belediyelerde mali yapının ne kadar bozuk olduğunu hepimiz gördük.

Belediyeler halkın ihtiyaçlarını karşılayan hizmet birimleri olmaktan çıkıp, yandaşları besleyen birer arpalığa dönüştürülmüş durumda. Bu yolsuzluk ve israf düzeninin ne boyutlarda olduğunu Sayıştay raporlarında görüyoruz. Ama siyasi iktidar bu yolsuzluklara göz yumuyor.

Durum ne kadar kötü olursa olsun, Kars'ın büyüme ve gelişme konusunda büyük bir potansiyeli var. Üstelik bunu kendi öz gücüne dayanarak, kendi geleneklerini yaşatarak yapabilecek sağlam bir geçmişi de var.

Takip edebildiğim kadarıyla Kars Kent Konseyi bu noktada güzel çalışmalar yapıyor Bunun en güzel örneği Boğatepe'de özellikle kadınların önü çekmesiyle hayata geçirilen deneyimdir.

Bugünkü sempozyumda zaten bu konuları enine boyuna konuşacağız. Doğu Ekspres'i'nin, Ani Harabeleri'nin, Çıldır Gölü'nün, Kars Balı'nın, Kars Kaşarının, Kars'taki Baltık Mimarisi'nin nasıl bir kentsel, kültürel zenginliğe dönüştürülebileceğini tartışacağız.

Sempozyumumuzun, Kars'ın tüm kentsel ve sosyal sorunlarına yönelik önemli bir fikri birikim yaratacağına inanıyorum.

Sempozyumun başarılı geçmesini diliyorum ve hepimizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

TMMOB İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI ALANINDA YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÇALIŞTAYI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB tarafından düzenlenen TMMOB İş Güvenliği Uzmanlığı Alanında Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri Çalıştayı, 24 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da İnşaat Mühendisleri Odası Rüştü Özal Salonu'nda gerçekleştirildi.

Çalıştayı açılışı TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Mehmet Besleme tarafından yapıldı. Besleme konuşmasında "2 Mart 2019 tarihinde işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki çalışan uzmanların ve bu alanın temel sorunlarını tespit etmek amacıyla gerçekleştirdiğimiz İSG Uzmanlarının Sorunları ve Çözüm önerileri çalıştayı, oldukça yoğun bir katılım ve uzun bir gündemle gerçekleştirilmişti. Çalıştayı aynı tarihlere denk gelen İş Cinayetleri ile Mücadele Günü basın açıklaması da çalıştayı içerisinde gerçekleştirilmişti.

Çalıştayı kapsamında iş güvenliği uzmanlarının temel sorunlarını tespit etmeye yönelik olarak bir anket düzenlemiştik. Bu anketi 1.389'u erkek, 420'si kadın olmak üzere 1.809 iş güvenliği uzmanı yanıtlayarak, temel sorunların bir fotoğrafının çekilmesine katkı sağlamışlardı. Bu anketin bizlere gösterdiği fotoğraftan işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında, alandan sorumlu kurum ve kuruluşların; aldıkları kararların yetersizliği ve alanı kendi kaderine terk etmiş oldukları tespit edilmişti.

Bu tespitten hareketle alana doğru baktığımızda sorunları açıklıkla görmekteyiz; danışmanlık hizmeti olarak verilmesi gereken işçi sağlığı ve iş güvenliği, ülkemizde yasaların da yol vermesi ile bir suçlu yaratma olayına dönüşmüştür. İş güvenliği uzmanının verdiği danışmanlığı uygulamaya geçirmeyen, engelleyici ve önleyici çalışmaları yapmayan işverenler önünde meslektaşlarımıza birer yasal kalkan vazifesi gördürülmektedir. İş güvenliği uzmanlarının tüm uyarılarına rağmen işverenlerin almadığı önlemler sonucu yaşanan ölüm, kaza gibi durumlarda dahi meslektaşlarımız günah keçisi ilan edilmekte, kazaların asli suçlusu olarak yargı önüne çıkartılmakta, hatta hapis cezaları verilebilmektedir. Bunlara ek olarak sorunların çözümü için konuyu ilgililerinin bir araya gelebileceği bir alan bulunmamakta, alanın örgütsüz bırakılması nedeniyle sorunları bir yumak olarak ortada durmakta ve çözümsüz kalmaktadır.

2 Mart'ta gerçekleştirilen çalıştayda, neredeyse söz alan her katılımcının söylediği bir sorun alandaki uzmanların örgütsüzlüğü ve çalışma alanında bir araya gelinmesi için TMMOB'nin bu konuda öncülük yapması idi. Bu tartışma çalıştayı sonuç metninde "Sorunların çözümünde örgütlü güç önemli bir rol oynayacaktır, Alana ilişkin birçok dernek, sendika vb. örgütlenme olmasına rağmen uzmanların sorunları sürekli olarak artmaktadır. TMMOB uzmanların

örgütlenmesi konusunda öncülük yapmalıdır.” Denilerek ifade edilmişti. İşte bugün bir araya gelişimiz başta örgütlenme sorunu olmak üzere tüm çözümü için atılacak bir adım olarak görülmelidir.” dedi.

Mehmet Besleme'nin ardından söz alan TMMOB İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Çalışma Grubu Başkanı Bedri Tekin, çalıştay kapsamında gerçekleştirilecek çalışma gruplarının yapacağı çalışmaların alanın temel sorunlarının çözümü için birer eylem planı niteliği taşıyacağını, işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında hem meslektaşların hem de insan yaşamının korunması için atılacak adımların çalıştayla birlikte büyüyeceğini ifade etti.

Çalıştay kapsamında oluşturulan; İSİG Mevzuatına İlişkin Değişiklik Önerileri Çalışma Grubu, İş Güvenliği Uzmanlarının Çalışma Koşullarının İyileştirilmesine İlişkin Çalışma Grubu İş Güvenliği uzmanlarının Örgütlenmesinin Geliştirilmesine İlişkin Çalışma Grubu ve İş Güvenliği Uzmanlarının Yargılanma Süreçlerini Değerlendirme Çalışma Grubu açılışın ardından bir araya gelerek sorunları, çözüm önerilerini ve eylem planlarını derleyerek birer sunuş gerçekleştirdi.

Gerçekleştirilen sunuşun ardından çalıştay sona erdi.

TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Mehmet Besleme şöyle konuştu:

“Değerli Katılımcılar,

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Birliğimizin düzenlediği, İş Sağlığı ve Güvenliği çalıştaya hepiniz hoş geldiniz.

TMMOB tarafından 44. dönem süresince tüm meslek alanlarından temel sorunların ve çözüm önerilerinin ortaya konulabilmesi için bir dizi çalıştay ve kurultaylar gerçekleştirildi.

Bunlara göz atacak olursak 15 Aralık 2018 tarihinde Kamuda Çalışan Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı, 22 Aralık 2018 tarihinde Ücretli Çalışan ve İşsiz Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı, 5 Ocak 2019 tarihinde OHAL KHK'ları İle İhraç Edilen Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı, 23 Şubat 2019 tarihinde TMMOB Kadın Sempozyumu 2 Mart 2019 tarihinde İş Güvenliği Uzmanlarının Sorunları Çalıştayı, 12 Nisan 2019 tarihinde Birlikçilik Çalıştayı, 5 Ekim 2019 tarihinde Emekli Mühendis Mimar ve Şehir Plancılarının Sorunları Çalıştayı, 16-17 Kasım 2019 tarihlerinde TMMOB Kadın Kurultayı; meslektaşlarımızın temel sorunlarının tartışmaya açıldığı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel

Sorunları ve Çözüm önerileri Yerel Kurultayları Eylül 2019 ve Ocak 2020 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Bu çalıştay ile işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında gerçekleşen tüm gelişmelere, örgütlülüğümüzün ulaşabildiği her noktada tepki vermek için çeşitli etkinlikler ve çalışmalar gerçekleştirdik. Çalışma Grubumuz tarafından bir önceki dönem hazırlanan TMMOB İSİG Raporu, iş kazaları ve cinayetlerinde İl Koordinasyon Kurulları bünyesinde oluşturduğumuz çalışma gruplarının yaşanan olaylara yönelik hazırladığı raporlar, mevzuata ilişkin çalışmalara verdiğimiz katkılar ve en önemlisi de 3 Mart İş Cinayetlerine Karşı Mücadele Günü çalışmaları.

Değerli Arkadaşlar

Hepimizin bildiği gibi işçi sağlığı ve iş güvenliği konusu, ülkemizin en can yakıcı sorunlarından biridir.

Her yıl binlerce kişi işyerlerinde hayatını kaybetmekte, on binlerce kişi iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle yaralanmakta ve sakat kalmaktadır.

Madenlerde, inşaatlarda, tarım alanlarında, fabrikalarda yaşanan facialar toplumda derin acılar yaratmaktadır. Avrupa Birliği verilerine göre Türkiye ölümle sonuçlanan kazalar bakımından Avrupada ilk sırada yer almaktadır.

Bir önceki yıllara kıyaslandığında her yıl bu kazaların ve ölümlerin arttığı gerçeği karşımıza çıkmaktadır.

Bu durum, mevcut yasal düzenlemelerin iş kazalarını ve ölümlerini önlemekteki yetersizliğinin, ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda köklü ve yapısal sorunlar olduğunun en açık göstergesidir.

İş kazaları ve meslek hastalıkları temelinde, sermayenin azami kar hırsı ve emek aleyhine politikaları yatmaktadır.

Taşeronlaştırma, özelleştirme, sendikasılaştırma, denetimsizlik, esnek istihdam politikaları, ağır çalışma koşulları ve kayıt dışı istihdam, iş kazaları ve meslek hastalıklarının artmasına neden olmaktadır

Biliyorsunuz 3 Mart 1992 tarihinde Kozlu'da yaşanan ve 263 madencinin hayatını kaybettiği büyük faciaya şahıs oldunuz.

TMMOB olarak Kozlu'da yaşanan büyük acının yıldönümü olan 3 Mart tarihini İş Cinayetlerine Karşı Mücadele günü ilan ettik ve tüm Türkiye çapında yaptığımız etkinliklerle iş cinayetlerine, işçi sağlığına ve iş güvenliğine dikkat çekmeye çalışıyoruz.

Bu etkinlikleri yerellerde İl Koordinasyon Kurullarımız aracılığıyla, merkezi olarak da çalışma grubumuz aracılığıyla gerçekleştiriyoruz, tüm etkinlikleri

üyelerimizle ve ilgili taraflara açık yapıyoruz. Sonuçlarını ülke kamuoyu ile paylaşıyoruz.

2 Mart 2019 tarihinde işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki çalışan uzmanların ve bu alanın temel sorunlarını tespit etmek amacıyla gerçekleştirdiğimiz İSG Uzmanlarının Sorunları ve Çözüm önerileri çalıştayı, oldukça yoğun bir katılım ve uzun bir gündemle gerçekleştirildi. Çalıştay ile aynı tarihlere denk gelen İş Cinayetleri ile Mücadele Günü basın açıklaması da çalıştay içerisinde gerçekleştirildi.

Çalıştay kapsamında yaklaşık iş güvenliği uzmanlarının temel sorunlarını tespit etmeye yönelik olarak bir anket düzenlemiştik. Bu anketi 1.389'u erkek, 420'si kadın olmak üzere 1.809 iş güvenliği uzmanı yanıtlayarak, temel sorunların bir fotoğrafının çekilmesine katkı sağlamışlardı. Bu anketin bizlere gösterdiği fotoğrafta işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında, alandan sorumlu kurum ve kuruluşların; aldıkları kararların yetersizliği ve alanı kendi kaderine terk etmiş oldukları tespit edilmişti.

Bu tespitten hareketle alana doğru baktığımızda şunları açıklıkla görmekteyiz; danışmanlık hizmeti olarak verilmesi gereken işçi sağlığı ve iş güvenliği, ülkemizde yasaların da yol vermesi ile bir suçlu yaratma olayına dönüşmüştür. İş güvenliği uzmanın verdiği danışmanlığı uygulamaya geçirmeyen, engelleyici ve önleyici çalışmaları yapmayan işverenler önünde meslektaşlarımıza birer yasal kalkan vazifesi gördürülmektedir. İş güvenliği uzmanlarının tüm uyarılarına rağmen işverenlerin almadığı önlemler sonucu yaşanan ölüm, kaza gibi durumlarda dahi meslektaşlarımız günah keçisi ilan edilmekte, kazaların asli suçlusu olarak yargı önüne çıkartılmakta, hatta hapis cezaları verilebilmektedir.

Bunlara ek olarak sorunların çözümü için bir araya gelebileceği bir alan bulunmamakta, alanın örgütsüz bırakılması nedeniyle sorunları bir yumak olarak ortada durmakta ve çözümsüz kalmaktadır.

2 Mart'ta gerçekleştirilen çalıştayda, neredeyse söz alan her katılımcının söylediği bir sorun alandaki uzmanların örgütsüzlüğü ve çalışma alanında bir araya gelmesi için TMMOB'nin bu konuda öncülük yapması idi. Bu tartışma çalıştay sonuç metninde "Sorunların çözümünde örgütlü güç önemli bir rol oynayacaktır, Alana ilişkin birçok dernek, sendika vb. örgütlenme olmasına rağmen uzmanların sorunları sürekli olarak artmaktadır. TMMOB uzmanların örgütlenmesi konusunda öncülük yapmalıdır." Denilerek ifade edilmişti.

İşte bugün bir araya gelişimiz başta örgütlenme sorunu olmak üzere tüm çözümü için atılacak bir adım olarak

görülmalıdır. Çalıştay kapsamında oluşturulan 4 çalışma grubumuz, çalışmalarını tamamlayarak burada birer sunum gerçekleştirecekler. Bu çalışma grupları;

- İSİG Mevzuatına İlişkin Değişiklik Önerileri Çalışma Grubu
- İş Güvenliği Uzmanlarının Çalışma Koşullarının İyileştirilmesine İlişkin Çalışma Grubu
- İş Güvenliği uzmanlarının Örgütlenmesinin Geliştirilmesine İlişkin Çalışma grubu
- İş Güvenliği Uzmanlarının Yargılanma Süreçlerini Değerlendirme Çalışma Grubu

Şeklinde olacaktır.

Değerli arkadaşlar;

TMMOB, yani bu ülkenin mühendis, mimar ve planlamacıları; meslek alanları ile ilgili her konuda bilgi üretmeyi, üretilen bilgiyi kamuoyu ile paylaşmayı asli görevleri arasında görmektedir. Bu doğrultuda yayınlanan raporlarla, açılan kamu davalarıyla, düzenlenen kongre-sempozyumlarla, yapılan açıklamalarla, bilimin ve tekniğin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır.

Biliyoruz ki; Örgüt olarak mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki hak ve çıkarlarını korumak aslında tüm toplumun geleceğini korumak demektir. Çünkü bizim meslek alanlarımız, toplumun ortak yaşamının üretimini ve devamlılığını sağlamaktadır. Bizler bu anlayışla, mesleğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkarken, ülkemizin ve toplumumuzun ortak geleceğine de sahip çıkıyoruz.

Meslek alanımızı, meslektaşlarımızı ve ülkemizin geleceğini hedef alan her türlü saldırı karşısında sessiz kalmayacağız. Bizler mesleğimizi bilimden, üretimden ve toplumdan yana kullanan bir mücadele geleneğinin sürdürücüsüyüz.

Bu anlayışla TMMOB'nin bilim ve tekniği esas alan, kamu çıkarını savunan, eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana tavrını korumaya devam edeceğiz.

65. yıllık geleneği ile TMMOB bilimin ve bilimsel düşüncenin kılavuzluğunda, geçmişten geleceğe her sözü, yaşamdan, emek, demokrasi ve barıştan, yani insandan yanadır ve öyle de kalacaktır.

Etkinliğimize emeği ve katkıları geçen herkese teşekkür eder,

TMMOB Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlarım."

TÜRKİYE ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ IX. TEKNİK KONGRESİ DÜZENLENDİ

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası tarafından her 5 yılda bir düzenlenmekte olan Ziraat Mühendisliği Teknik Kongresi'nin dokuzuncusu 13 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da, Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde düzenlendi.

Beş gün süren Kongrenin açılışında ZMO Yönetim Kurulu Başkanı Özden Güngör, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ergin Dursun ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz birer konuşma yaptılar.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz şöyle konuştu:

“Değerli Meslektaşlarım, Değerli Hocalarım, Değerli Konuklar

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

Ziraat Mühendisleri Odamız tarafından ilki 1965 yılında yapılan ve her 5 yılda bir düzenlenen Ziraat Mühendisliği Teknik Kongresi'nde aranızda bulunmaktan büyük bir onur duyduğumu öncelikle belirtmek isterim. Tarımda yaşanan yıkım sürecinin etkilerinin her alanda ve her kesimde derinden hissedildiği bir dönemde gerçekleştirilmesi kongremizin önemini artırıyor.

Bu yıl dokuzuncusu gerçekleştirilen bu etkinlikte bizleri buluşturan Kongre Bilim Kurulumuza, görüşlerini bizimle paylaşacak bilim insanlarına, Ziraat Mühendisleri Odamızın yöneticilerine, Oda çalışanlarına ve organizasyonda emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi TMMOB ülkemizdeki mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek, mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

Bu doğrultuda mesleki alanlarımızla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek için etkinlikler düzenliyoruz.

İki yıllık çalışma dönemimizde Odalarımızla birlikte düzenlediğimiz 200'ü aşkın etkinlikte paylaştığımız bilgi ve birikimlerin toplum yararına hayata geçirilmesi için mücadele ediyoruz.

Yayınladığımız raporlarla, açtığımız kamu davalarıyla, düzenlediğimiz kongre ve sempozyumlarla, yaptığımız açıklamalarla bilimin ve teknolojinin halktan ve doğadan yana kullanılmasıyla başka bir dünyanın mümkün olabileceğini ortaya koymaya çalışıyoruz.

Gerçekleri söylemek, halkın çıkarına olanı söylemek bizim mesleki ve toplumsal sorumluluğumuzdur. Çünkü bilimden ve toplumdan yana olan bizler gerçekleri söylemezsek, iktidar sahipleri kendi çıkarlarını ve gerçeklerini halka dayatırlar.

Değerli Konuklar,

2019 yılı ülkemiz için “kriz yılı” olmuş, ekonomik küçülmeye bağlı olarak işsizlik, hayat pahalılığı ve yoksulluk artmıştır. İktidarın çarpıtılmış gerçekliğiyle, halkın maruz kaldığı gerçeklik arasındaki ayrımı en açık seçik biçimiyle ekonomide görüyoruz. Biliyorsunuz TÜİK tarafından 2019 yılsonu enflasyon rakamları açıklandı ve yıllık enflasyonun TÜFE'de % 11,84 olduğu ilan edildi. Geçtiğimiz yıl Aralık ayından

bu yana Doğalgaza yapılan zam oranı %44, Elektriğe yapılan zam oranı ise % 57 oldu. Tarımsal üretim için gerekli girdi maliyetleri 2019'da % 35 ila % 120 oranında arttı. Son bir yılda süt yemi % 35, tarımda kullanılan elektrik % 100, zirai ilaç % 70-120 aralığında zamlandı.

Çarşıda, pazarda, marketteki zamların da yüksek oranlarda olduğunu görüyoruz. Gıda fiyatları 2019'un ilk 11 aylık döneminde % 36.3, son bir yıllık dönemde ise % 39 arttı. Aralık 2019 itibarıyla TÜFE'de aylık olarak en yüksek artış gösteren seçilmiş maddeler ve değişim oranlarına baktığımızda Patlıcan'da artış % 30, Kuru soğanda % 25, Domates'te % 17, Salatalık'ta % 14 olduğu görülmektedir. Et fiyatlarındaki fahiş artışlar bir yana, 2019 yılında ülkemizde bir ilk gerçekleşmiş, artan fiyatlar nedeniyle asıl nedenler sorgulanmaksızın patates ve soğan üreticilerine "terörist" muamelesi yapılmış, Yerel Seçimler öncesi seçime odaklı geçici tanzim çadırları ile halkımız kandırılmaya çalışılmıştır. Pansuman önlemlerin kalıcı çözümler getirmeyeceği açık iken, özellikle temel gıda fiyatlarındaki fahiş fiyat artışları yoksul halkın yaşamını daha da zorlaştırmaktadır.

Fiyatlar bu kadar artarken, yaşanan ekonomik durgunluk nedeniyle işsizlik de hızla büyüyor. Mevsimsel olarak istihdamın en yüksek düzeyde olması beklenen yaz aylarında işsizlik oranı % 14 düzeyindeydi, yılsonu işsizlik oranı da % 13.8 olarak açıklandı. Genç nüfusta ise bu oran % 27'yi aştı. Şehrin en işlek caddeleri bile kapanan iş yerleriyle, boşaltılmış ofislerle dolu. İşsizlik ve yoksulluk içinde kıvranan halk, borçlarla ayakta kalmaya çalışıyor.

Geçtiğimiz günlerde Mecliste kabul edilen 2020 yılı bütçesi ise, halkın durumunu düzeltmek bir yana, yeni vergi teklifleriyle bütçenin yükünü halkın üzerine yığıyor. Yandaşların vergi borçları bir kalemden silinirken, yandaş sermaye kesimlerine vergi afları ve ayrıcalıkları getirilirken emeğiyle geçinen insanların omuzlarındaki yük daha da artıyor.

Artan maliyetler, düşen üretim, üretim açığının ithalata kapatılması ve fahiş gıda zamlarıyla sürdürülemez hale gelen tarım sektöründe, aynı tarım politikaları sürdükçe, 2020 yılı da sorun yılı olacaktır.

2019 yılında gecikerek yürürlüğe giren ve 2019-2023 yıllarını kapsayan On Birinci Kalkınma Planı, işlevsiz, bütüncül planlı kalkınma mantığına aykırı, mali boyutu gerçekçi olmayan, önceki plan hedeflerini

revize ederken ülke kalkınmasına yönelik gelecek hedeflerini küçülten, uzun vadeli proje ve soyut hedeflerin sıralandığı ancak bütçeyle ilişkilendirilerek mali kaynakların ayrılmadığı bir strateji belgesi niteliğindedir.

Yine 2019 yılında düzenlenen 3. Tarım ve Orman Şurası, Kalkınma Planından bağımsız, tarım ve ormancılık alanındaki somut sorunlara uygun çözümler içermeyen, tarımsal üretimde gıda güvencesini ve güvenliğini değil, piyasanın kâr amacını öne çıkaran, yıllardır yönetimde olunmasına karşın sanki sorunlar ilk kez ortaya çıkmış gibi gelecek hedeflerinin tekrarlandığı işlevsiz bir çalışma olmuştur.

Ülkemizde yaşanan krizi sadece ekonomik krize indirgemek gerekiyor. Çünkü Türkiye aslında, derin bir yönetim krizi, derin bir siyasal kriz yaşıyor.

Bu kriz ekonomik krizin patlak vermesinden çok önceleri başladı ve hala sürüyor.

Bu derin krizin nedeni ülkemizde yıllardır adım adım gerçekleştirilen düzenleme ve uygulamalarla Anayasal Demokrasinin ortadan kaldırılması, halk egemenliği yerine kişi ve parti hakimiyetine dayalı otoriter bir rejim inşa edilmesidir.

Yargının neredeyse tamamen yürütmenin tahakkümü altına alınması ve siyasallaştırılmasıdır. Parlamentonun etkisizleştirilerek iktidar üzerindeki denge ve fren mekanizmalarının yok edilmesidir.

Keyfilik, hukuk dışılık, kayırmacılık ve toplumun rızasını devlet gücünün kullanımıyla sağlamaya dayalı, dini ve milliyetçiliği, kendine kalkan edinen bu totaliter yönelim şekli, her geçen gün toplumu birbirine karşı daha da saflaşmakta, hukuka ve adalete olan güven daha da azalmaktadır.

Türkiye'nin içinden geçtiği krizin bir diğer boyutu da yerel yönetimlerde yaşanmaktadır.

Bugün ülkemizin güneydoğusunda seçilmiş belediye başkanları görevden alınarak yerlerine "kayyum"lar atanmış durumdadır. Bu uygulamanın demokrasiyle bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır.

Bir yanda halkın yaşadığı bu gerçekler var, diğer yandan ise iktidar medyasının yansıttığı pembe tablo var. Bizler bu ülkenin okumuş, yetişmiş, aydın insanları olarak bu halkın gören gözü, duyan kulağı, dile gelen vicdanı olmakla yükümlüüz. Doğru bildiklerimizi hiç çekinmeden söylemeye devam edeceğiz.

Değerli Konuklar,

Beslenme, her canlı gibi insanın da biyolojik doğasının en temel ihtiyacıdır. Dolayısıyla daha iyi koşullarda beslenme çabası, insanlık tarihinin en önemli önceliklerinden birisi olmuştur. Hatta bildiğiniz gibi insanların beslenme tercihlerindeki değişimler, medeniyetimizin gelişiminde de belirleyici bir rol oynamıştır.

İlkel çağlardan günümüze tarımsal üretim metotlarındaki değişim ve bu alandaki bilimsel gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda açlık ve beslenme sorununun bugün insanlar için büyük bir tehdit oluşturuyor olması oldukça şaşırtıcıdır. Çünkü akla yatkın olan şey, gelişen teknoloji ve ziraat teknikleri sayesinde ürün verimliliğinin artması ve insanların bu ürünlere ulaşımının kolaylaşmış olmasıdır. Oysa dünya çapında bugün yaşanan gerçeklik bu beklentinin çok dışında olup, bugün dünya çapında 830 milyon insan, açlık sorunu yaşamaktadır.

Etkilerini göz ardı etmemekle birlikte, bu durumu sadece "iklim değişikliği" gibi doğal sebeplerle ya da "savaş" ve "göç" gibi politik gelişmelerle açıklamak mümkün değildir. Bugün gıda ve tarımda yaşanan sorunların pek çoğu, sermayenin çıkarlarını insanlığın ortak çıkarlarının üstünde gören küresel kapitalist sistemdir.

Bugün açlık denilince Afrika, Asya ve Orta Doğu'nun geliyor olmasının nedeni, gelişmiş kapitalist ülkelerin

bu bölgelerin kaynaklarını yüzyıllar boyunca sömürmesidir. Kapitalizmin eşitsiz gelişimi, yıllar boyu eşitsizliğe ve sömürüye maruz kalan bu coğrafyaların açlık ve sefaletle yüz yüze kalmasına neden olmuştur.

Bu açıdan bakıldığında Dünyada yaşanan açlığın ve yetersiz beslenmenin nedeni üretim yetmezliği değil, üretim ve tüketimin adaletli bir şekilde sağlanamamasıdır.

Bu durumun sorumlusu ise tarım ve gıda üretiminde tekelleşmedir. Günümüzde küresel sermaye tarımsal üretimin tüm aşamalarında; yani tohum üretiminden, zirai mücadeleye, gıda üretiminden bu gıdaların tüketimine kadar tüm süreçleri kontrol etmek istemektedir. Çünkü bu şirketler dünyaya egemendir ve gıda temel besin aracı olmaktan çıkıp bunların rant aracına dönüşmüştür.

Bu şirketler tekellerini pekiştirmek için, IMF, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşlar aracılığı ile geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere tarım ve gıda alanında kamusal üretim ve denetimin ortadan kaldırmaları noktasında dayatmalarda bulunmaktadır.

Ülkemizde de benzer bir süreç yıllardır işletilmektedir. 1980'li yıllardan itibaren uygulanan neoliberal politikalar sonucunda Et-Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu, Zirai Donatım Kurumu, TEKEL, Türkiye Şeker Fabrikaları, TİGEM'ler, Azot Sanayi, Türkiye Gübre Fabrikaları ve Yem Sanayi gibi kamu iktisadi teşekküllerinin bir kısmı özelleştirilmiş, bir kısmı da kapatılmıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi gibi KİT'lerle birlikte, Tarı, Çukobirlik, Fiskobirlik gibi üretici kooperatif ve birliklerinin ise içi boşaltılarak işlevsizleştirilmiştir.

Yaşanan yıkım sürecine şeker üzerinden örnek vermek gerekirse; Şeker fabrikalarının özelleştirilerek kapatılması, birçok fabrika yerinde AVM'lerin yükselmesi, kotalarla oynanarak şeker pancarı üretiminin düşürülmesi bir yana, girdi maliyetleri sürekli artarken şeker pancarı fiyatının 7-8 yıldır 180-220 kuruş düzeyinde kalması sonucu üretimin % 20 civarında düşmesi, tohumda dışa bağımlılık sorununun giderilmesi bir yana, dışa bağımlı nişasta bazlı tatlandırıcıların kotalarının yükseltilmesinin sonucu, en son geçen ay Rusya'dan şeker ithal eden bir ülke durumuna düşmemizdir.

Bütün bunların sonucunda bir zamanlar kendi kendisine yeten ülke olarak övündüğümüz ülkemiz,

gıda ve tarım alanında büyük oranda dışa bağımlı hale gelmiştir.

Tarım sektöründe yapısal sorunların çözülemediği, üreticilere diğer ülkelerdeki üreticilerle rekabet edecek destekleme ve koruma sistemleri oluşturulmadığı, sektör emek-bilgi-üretim temelinde çağdaş bilgi ve teknolojiyle buluşturulmadığı ve üretim maliyetleri düşürülmediği sürece, Ülkemizde tarımda üretkenlik ve verimlilik sorununun çözülemeyeceği ortadadır.

Yasa değişiklikleri, özelleştirmeler, tarım ve gıda alanındaki kamu kurumlarının tasfiyesiyle yaşanan talan süreci, çiftçilerimizin ve köylülerimizin hayatını olumsuz etkilediği gibi, kentlerde yaşayanların ucuz ve sağlıklı gıdaya erişimini de engellemektedir.

TMMOB olarak biz, yıllardan beri sanayiden eğitime, üretimden planlamaya, beslenmeden sağlığa, enerjiden tarıma kadar her alanda tam bağımsızlık şiarıyla politika üretiyoruz. Özellikle tarımsal anlamda dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması, açlık ve yoksulluğun önüne geçilmesinde en önemli unsurlardan biridir.

Ülkemizde sürdürülebilir bir tarımsal üretimin sağlanması, gıda güvenliğinin korunması, halkın sağlıklı gıdaya erişebilmesi için üretici ile mühendisin bağımsız bir tarım-besin modeli altında dayanışma içinde çalışacağı bir zemin yaratılmalıdır. Ülke ihtiyaçlarına göre yerli üretim ve kırsal istihdama yönelik yeniden yapılandırma sağlanmalıdır.

Faize ve ranta değil, yatırıma kaynak aktaran bir bütçe yapısı ve bu kaynakları akılcı kullanan sektörler arası bütüncül politikaların uygulanması ile kamusal desteklerin üretime ve istihdama yönlendirilmesi durumunda, tarımdaki potansiyel gücümüzden en doğru şekilde yararlanılabilir, doğal kaynaklarımız korunarak geliştirilebilir, geliri artan çiftçilerin sorunlarını çözülebilir, tüketiciler sağlıklı ve ucuz gıdaya ulaşabilir, dengeli ve sağlıklı kentleşme gerçekleştirilebilir.

Bilimsel veriler ışığında üretimi yeniden organize eden, üreticiden tüketiciye doğrudan bir beslenme zinciri kuran, gıda üretim ve dağıtım zincirini kamusal denetime tabi tutan, emek eksenli ve dayanışmayı arttıracak yeni bir yapı, ülkemiz insanı, ülkemiz tarımı, kırsal hayat ve tüketici sağlığı açısından en acil gereksinimdir.

Değerli Arkadaşlar,

Uzun bir süredir uygulanan politikalar sonucu geride bıraktığımız yıla da; tarım arazileri, su havzaları,

meralar, ormanlar ve zeytinliklerimizi tehdit eden uygulamalar damgasını vurmuştur.

Eskişehir'de büyük ova koruma alanı içinde kalan verimli tarım arazilerine termik santral kurulmak istenmesi, Büyük Menderes Havzasında ve yoğun olarak Aydın ilimizde büyük ova koruma alanı içinde kalan verimli tarım arazilerine, zeytinliklere, incir başta olmak üzere dikili arazilere sınırsız ve kontrolsüz bir şekilde jeotermal enerji santralleri kurulması, Kanal İstanbul Projesi ile İstanbul'un verimli tarım arazilerinin kamulaştırılarak yok edilmesi gündemdedir.

Tarım alanlarının amacı dışında kullanımı yoluyla miktar azalması dışında, son 17 yılda uygulanan yanlış tarım politikaları nedeniyle 2002 yılında 26,5 milyon hektar olan tarım arazileri 23 milyon hektara inmiştir. 2002'de Çiftçi Kayıt Sistemi'ne üye 2,8 milyon çiftçi varken, bu sayı 2019'da 2,1 milyona düşmüş, son 17 yılda 700 bin çiftçi üretimden vazgeçmiştir.

Tarım sektörünün geleceği için öncelikle verimli topraklarımızın ve temiz su kaynaklarımızın korunmasının gerekli olduğuna inancıyla, siyasi iktidarın doğal varlıklar, su ve toprak kaynaklarını tahrip eden girişimlerini dava açarak engelleyen TMMOB ve bağlı meslek odaları da iktidarın hedefi haline gelmiştir. Meslek örgütlerini parçalayarak etkisizleştirecek ve bakanlıkların yönetimine bağlayarak işlevsizleştirecek yasal düzenlemelerle odaların bağımsızlığı ortadan kaldırılmak istenmektedir. TMMOB ve bağlı Odaları, kent içerisinde halkın yaşadığı sorunlara, doğal alanlardaki tahribatlara karşı mücadele etmekte, kamusal yarar ve değerleri korumak amacıyla yürütülen dava süreçlerinde öncü rol üstlenmektedir. Tüm baskılara karşın mühendis, mimar, şehir plancıları ve diğer meslek örgütleri; kamu yararı, meslek ve meslektaş haklarına yönelik mücadelesini sürdürecektir, AKP gericiliği, piyasacılığı ve diktasına asla teslim olmayacaktır.

Sözlerime son verirken, stratejik bir sektör olan tarım sektörünün ekonomik, ekolojik, sosyal, politik tüm yönleriyle irdelenerek sorunların saptanacağı ve çözüm önerilerinin belirleneceği Kongremiz için Ziraat Mühendisleri Odamızın tüm temsilcilerine, değerli bilgilerinizi bizimle paylaşacak uzmanlarımıza ve emeği geçen tüm çalışan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

İnsanların aç ve yoksul yaşamadığı, herkesin sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme imkânlarına ulaşabildiği, eşit adil bir ülke ve dünya özlemi ile TMMOB Yönetim Kurulu adına sevgi ve selamlarımı sunuyorum."

TMMOB DİSK GENEL KURULUNA KATILDI

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun 14 Şubat 2020 tarihinde Haliç Kongre Merkezinde başlayan "2020'lerin DİSK'i Emegin Türkiye'si" şiarıyla düzenlediği, üç gün sürecek olan 16'ncı Olağan Genel Kongresi'ne katıldı.

16. DİSK Genel Kurulu'na TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın yanı sıra DİSK'e bağlı sendika yöneticileri, KESK Eş Genel Başkanı Mehmet Bozgeyik, TTB Merkez Konsey Başkanı Sinan Adıyaman, 45 ülkeden sendika temsilcileri, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve CHP milletvekilleri, HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli, Emek Partisi Genel Başkanı Selma Gürkan, İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, Halkevleri Eş Genel Başkanı Nuri Günay, Türk-İş İstanbul Bölge Başkanı Adnan Uyar katıldı.

"2020'lerin DİSK'i Emegin Türkiye'si" sloganıyla yapılan genel kurul DİSK Çok Sesli Korosunun dinletisiyle başladı. Daha sonra DİSK'in tarihini anlatan bir sinevizyon gösterimi yapıldı.

İlk konuşmayı yapan DİSK Genel Sekreteri Cafer Konca, "İşçilerin kazanımlarının yok edildiği, açlığın

arttığı, adalet mekanizmalarının tıkanıdığı bir süreçle karşı karşıyayız. Bu ceberut anlayışa karşı direnmemiz gerekiyor. Demokrasi, barış ve insanlık için birlikte hareket etmemiz gerekiyor. Ülkeyi karanlıktan aydınlığa çıkaracak olan Türkiye işçi sınıfı ve onun müttefikleridir" dedi.

Çok sayıda yöneticinin konuştuğu açılıшта söz alan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz salona şöyle seslendi:

**"Sayın Divan,
Sayın Konuklar,**

DİSK'in Değerli Yöneticileri ve Türkiye'nin dört bir yanındaki fabrikalarından, işyerlerinden buraya gelen sınıf kardeşlerimiz, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyorum.

DİSK'in kuruluşunun 53. Yılında, 16. Genel Kurulunuzda sizlerle yan yana bulunmaktan büyük gurur duyuyorum.

Değerli Dostlar,

Bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek örgütü TMMOB'nin başkanı olarak kendimi

bu salonun yabancıısı hissetmiyorum. Çünkü bu salona baktığımda yıllardır yan yana mücadele ettiğimiz barikat yoldaşlarımızı görüyorum.

Bu salona baktığımda, ülkemizin demokratikleşmesi için, emeğin hakları için, çocuklarımızın geleceği için, Türkiye halklarının barış içinde bir arada yaşaması için birlikte mücadele ettiğimiz yol arkadaşlarımızı görüyorum.

Bu salona baktığımda 1960'ların Devrimci Güç Birliği'nden, 2000'li yılların Emek Platformu'na uzanan birleşik mücadele kararlılığı görüyorum.

Bu salona baktığımda, 12 Eylül sonrasında DİSK davasında idamla yargılanan TMMOB'nin unutulmaz başkanı Teoman Öztürk'ü görüyorum.

Bizim harcımız birlikte karılmış. Bizim harcımız, 1960'lı yılların antiemperyalist, antifaşist, yurtsever toplumsal mücadelesiyle karılmış. Bizim harcımız, sınıfsız-sömürsüz bir topluma olan inancımızla beraber karılmış.

Bu harç ülkemizin en zor günlerinden bile bizi yan yana getiriyor, birbirimize güven duymamızı sağlıyor. Yarım asrı aşan ortak geçmişimizde bu sarsılmaz dostluğun inşası için emek veren tüm üye ve yöneticilerimize hepimizin huzurunda teşekkür ediyorum.

Değerli Dostlar,

Hepinizin bildiği gibi 2018 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir dönemi fiilen sona erdi. Güçler ayrılığı esasına dayalı parlamenter rejim kaldırılarak, yasama, yürütme ve yargı erklerinin cumhurbaşkanında toplandığı bir tek adam rejimi kuruldu.

İstikrar vaadiyle getirilen tek adam rejimi, ülke tarihinin en istikrarsız yönetimlerinden birisi haline geldi. Ekonomide yaşanan ve yoksulları infiale sürükleyen derin kriz, dış politikaya egemen olan savaş politikaları, siyasette yaşanan belirsizlikler, iktidar maşası haline gelen hukuk sistemi tek adam rejiminin alametifarikası haline geldi.

Yaşanan bu topyekün çöküş nedeniyle toplumsal desteğini kaybeden tek adam rejimi, muhalefeti bastırabilmek için süreklileştirilmiş bir OHAL Rejimi inşa etti.

Seçilmiş belediye başkanları yerine atanan kayyumlarla, asılsız suçlamalara dayalı tutuklamalarla, demokratik

kitle örgütlerini hedef alan davalarla, sosyal medya paylaşımlarına yönelik soruşturmalarla bu rejim pekiştirilmek isteniyor.

18 Şubat'ta altıncı duruşması görülecek olan Gezi Davası tek adam rejiminin halk düşmanı, demokrasi karşıtı, hukuk tanımaz karakterinin en çıplak göstergesidir.

7 yıldır iktidarın tüm olanaklarını kullanarak Gezi Direnişi kötümeye çalıştılar. Şimdi de FETÖ davasından tutuklu emniyet müdürlerinin hazırladığı fezlekeleri, FETÖ davasında firari Cumhuriyet Savcısının iddianamesini kullanarak arkadaşlarımızı mahkum etmek istiyorlar.

İktidar şunu bilmelidir. Gezi direnişi o ya da bu kişinin başlattığı, finanse ettiği, yönlendirdiği bir organizasyon değildir. Gezi, iktidarın fütursuzluğu karşısında ortaya çıkmış bir halk hareketidir. O hareketin içinde bulunmak buradaki bizler ve Türkiye'nin dört bir yanındaki milyonlarca kişi için onur ve gurur kaynağıdır. Parçası olmaktan onur ve gurur duyduğumuz o hareketin asıl sahibi halkın ta kendisidir.

2013'te Gezi Parkı'na nasıl sahip çıktıysa, 2020 yılında, Gezi Davasında yargılanan arkadaşlarımıza aynı kararlılıkla sahip çıkacağız. Gezi direnişinde kaybettiğimiz gencecik kardeşlerimizin, Abdocan'ın, Mehmet'in, Ethem'in, Ali İsmail'in, Berkin'in anılarının ve mücadelelerinin kirletilmesine asla izin vermeyeceğiz.

Değerli Dostlar,

Siyasi iktidar toplumsal desteğini yitirdikçe akıl dışı uygulamalara ve projelere daha fazla yöneliyor. Bunun en güncel örneklerinden birisi Kanal İstanbul Projesi.

Kanal İstanbul projesine ilişkin bugüne kadar bilim insanları ve TMMOB birimleri tarafından çok sayıda araştırma yapıldı. Bu araştırmaların ortak noktası, Kanal'ın, Karadeniz'den Marmara Denizi'ne kadar tüm coğrafyayı onarılmaz bir biçimde etkileyecek hasar ve yarılma meydana getireceğidir.

Bu proje, gerek inşaat gerekse de işletme aşamasında denizlerimizi, boğazlarımızı, su ekosistemini geri dönüşü olmayacak biçimde tahrip edecektir.

100 binin üzerindeki itiraz dilekçesini incelemeye gerek bile görmeyen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından olumlu görüş açıklanan ÇED Raporu, bilimsel temellere

değil, siparişe dayanarak hazırlanmıştır. Kanal İstanbul Projesi İstanbul Boğazı'nı değil, AKP'yi kurtarma projesidir. AKP, Kanal İstanbul projesi ile bir yandan kendi tabanını bir arada tutabileceği bir büyük hikaye yaratmaya çalışırken, diğer yandan da yeni ve devasa bir rant alanı yaratarak sermaye çevrelerini yeniden kendi etrafında konsolide etmeye çalışıyor.

Bizler bu ülkenin bilimden ve toplumdaki emek ve meslek örgütleri olarak AKP'nin kendi siyasal geleceğini güvence altına almak için, başta İstanbul olmak üzere tüm Türkiye'nin geleceğini tehlikeye atmasına izin vermeyeceğiz.

Değerli Dostlar,

Attığı her adımla hayatlarımızı giderek yaşanamaz hale getiren, kendi istikbali için ülkeyi uçurumun kenarına sürükleyen siyasi iktidarın akıl dışı politikalarına karşı mümkün olan en geniş kesimleri yan yana getirmeliyiz.

Gençler yan yana geldikçe, kadınlar yan yana geldikçe, işçiler yan yana geldikçe, kamu emekçileri yan yana geldikçe, mühendisler-mimarlar-şehir plancıları yan yana geldikçe önünde hiçbir kuvvet duramaz.

Bu ülkedeki anti-emperyalist, bağımsızlıktan yana, toplumcu mücadele geleneğinin taşıyıcısı olan TMMOB ile Türkiye işçi sınıfının ürettiği en ileri değer olan DİSK yan yana geldikçe önünde hiçbir kuvvet duramaz.

DİSK ve TMMOB olarak bugüne kadar hayatın her alanında, ülkenin tüm meydanlarında sürdürdüğümüz mücadele birlikteliğini daha da büyüteceğiz, yol arkadaşlığımızı daha da ilerleteceğiz.

16. Genel Kurulunuzun emek ve demokrasi mücadelesinin yolunu aydınlatması dileklerle, barışa ve kardeşliğe olan özlemimle hepinize saygularımı sunuyorum.”

Açılış konuşmalarının ardından DİSK Onur Ödülleri sahiplerini buldu. Kongrede emeğin ve halkın çıkarına bilim üreten Korkut Borotav'a, eski kuşak DİSK'liler adına Nurettin Çavdarlıgil'e emeğin barışın akademisyenleri adına Prof. Dr. Kuvvet Lordoğlu'na, sınıf hareketinin hukukçuları adına Alp Seleke, İstanbul Barosu Eski Başkanı Turgut Kazan'a, DİSK hukukçularını temsilen Ercüment Tahiroğlu'na DİSK Onur Ödülleri verildi.

TMMOB, TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU 24. DANIŞMA KURULU TOPLANTISINA KATILDI

Türk Patent ve Marka Kurumu 24. Danışma Kurulu toplantısını 30 Aralık 2019 tarihinde gerçekleştirdi. TMMOB'yi temsilen TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Ekrem Poyraz toplantıya katıldı.

TMMOB'nin de üyesi olduğu Türk Patent ve Marka Kurumu Danışma Kurulu, Türkiye'nin teknolojik

gelişimine, sınai mülkiyet haklarının etkin biçimde korunmasına, rekabet ortamının yaratılmasına ilişkin, Kurumun çalışma ilkeleri, faaliyet raporu, bütçe ve çalışma programları hakkında düşünce bildirmek ve tavsiyelerde bulunmak üzere yılda en az bir kez toplanıyor.

TMMOB 45. DÖNEM 7. DENETLEME KURULU TOPLANTISI YAPILDI

TMMOB 45. Dönem 7. Denetleme Kurulu toplantısı 17 Ocak 2020 tarihinde TMMOB`de gerçekleştirildi. Toplantıya; Denetleme Kurulu Üyeleri Halil İbrahim Yiğit, İlter Çelik, Nadir Avşaroğlu, Mehmet Nuri Hatıçoğlu, Mehmet Zeki Barutcu, TMMOB Genel Sekreteri Dersim Gül ve Muhasebe Görevlisi İhsan Aydın katıldı.

TMMOB 45. DÖNEM

VII. DENETLEME KURULU RAPORU

Denetleme Tarihi : 17 Ocak 2020

Denetleme Dönemi : 01 Ekim 2019 – 31 Aralık 2019

Denetlemeye Katılanlar : Halil İbrahim YİĞİT, Nadir AVŞAROĞLU, İlter ÇELİK, Mehmet Zeki BARUTCU, Mehmet Nuri HATİÇOĞLU

Kurulumuz yapmış olduğu toplantıda; Oturum Başkanlığına Halil İbrahim YİĞİT, Oturum Yazmanlığına Nadir AVŞAROĞLU seçmiştir. Denetleme sırasında TMMOB Genel Sekreteri Dersim GÜL ve Muhasebe Görevlisi İhsan AYDIN'dan mali konularda gerekli bilgiler alınmıştır.

Denetleme Kurulumuz aşağıda belirtilen hususları tespit etmiştir.

1- Yönetim Kurulu Karar Defteri incelemesinde;

a. 02 Kasım 2019 – 28 Aralık 2019 (45.Dönem) tarihleri arasında 4 (dört) toplantı yaptığı ve 41 (kırkbir) karar aldığı,

b. Yönetim Kurulu kararlarının usulüne uygun olarak alındığı ve imzalandığı görülmüştür.

2- Kasa incelenmesi;

17 Ocak 2020 tarihi saat 14.00 itibariyle yapılan kasa sayımında, kasada 2.047,02 (ikibinkırkyedi

Türk Lirası iki Kuruş) TL bulunduğu, bu rakamın muhasebe kayıtları ile uygun olduğu ve TMMOB 45. Dönem Bütçe Uygulama Esasları Yönetmeliği'nin 10. maddesine titizlikle uyulduğu görülmüştür.

3- Demirbaş Defteri incelemesinde;

Demirbaş Defteri'nin usulüne uygun ve düzenli şekilde tutulduğu görülmüştür.

4-Banka Hesapları incelemesinde;

Banka mevcutlarına ilişkin hazırlanan tutanak EK-1 dedir.

5- Çek – Senet Hesapları incelenmesinde;

Çek ve senetlerin hesaplarına ilişkin hazırlanan tutanak EK-1 dedir.

6- Defter ve Muhasebe kayıtlarının incelenmesinde;

Muhasebe kayıtlarının ve defterlerin usulüne uygun, titiz ve düzenli şekilde tutulduğu görülmüştür.

7- Diğer Hususlar;

a- 2019 yılı içinde Birlik Hissesi ödentisini göndermeyen Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası'na ödemesini yapması konusunda gerekli uyarıların yapılmasına,

b- Önceki Denetleme Raporumuzda da belirtildiği üzere, Oda Denetleme Kurulu Raporlarını göndermeyen Çevre Mühendisleri Odası, Gemi

Mühendisleri Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, İç Mimarlar Odası, Jeofizik Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Makine Mühendisleri Odası, Petrol Mühendisleri Odası ve Peyzaj Mimarları Odalarının düzenleyecekleri denetleme kurulu raporlarını Birliğimize gönderilmesi hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmesinin tüm odalarımıza bir kez daha hatırlatılmasına,

karar verilmiştir.

EMEK VE MESLEK ÖRGÜTLERİNİN ANKARA BİLEŞENLERİNDEN “BAŞKENTGAZ-KIZILAY-ENSAR ÜÇGENİ” PROTESTOSU

TMMOB Ankara İKK, KESK Ankara Şubeler Platformu, Ankara Tabip Odası ve Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın çağrısıyla 03 Şubat 2020 günü toplanarak Ensar Vakfı'na para aktarma aracı olarak kullanılan Kızılay'ı protesto etmek isteyen kitleye polis sert şekilde müdahale etti. Polisin çok sayıda kişiyi darp ettiği eylemde 19 kişi yerlerde sürüklenerek gözaltına alındı. Gözaltı ve polis saldırıları kitle tarafından protesto edildi.

Basın açıklamasını yapmak isteyen kitle Sakarya Caddesi'nde, Mithatpaşa Caddesi'nde polis engeliyle karşılaştı. Sakarya Caddesi'nde de eylem yapılmasına izin verilmeyeceği belirtilmesi üzerine kitle KESK'e bağlı BES'e geçme kararı aldı.

BES 5 Nolu Şube'de yapılan basın toplantısında yapılan açıklamada, “Yıllardır, olası depremlere hazırlık için salınan vergilerin nereye gittiğini soran vatandaşlara talimat üzerine veya durumdan vazife çıkaran savcıların açtığı soruşturmalarla korku

yaratılmaya çalışılmaktadır. Meclis'te verilen deprem araştırma önermeleri AKP-MHP blokunun oylarıyla reddedilmekte, gerçeklerin kamuoyundan gizlenmesi telaşı yaşanmaktadır,” denildi.

Basın toplantısında söz alan TMMOB Ankara İKK Sekreteri Özgür Topçu, “Başkentgaz, Kızılay ve Ensar üçgeninde karşımıza çıkan yolsuzluk, usulsüzlük ve vergi kaçakçılığı diye adlandırabileceğimiz 18 yıldır ülkede süren bu kirli düzeni teşhir etmek ve protesto etmek için bir araya geldik. Ancak bu kirli düzenin işbirlikçisi Ankara Valiliği ve Ankara Emniyeti 16 arkadaşımızı darp edilerek gözaltına aldı. Öncelikle bu müdahaleyi ve göz altıları en sert şekilde kınıyoruz.

Belirtmek isterim ki bu kirli düzenin sert müdahaleleri, göz altıları baskıları bizi asla yıldırılmaz. Bizler dün olduğu gibi, bugün de yarın da mücadelemize devam edeceğiz. BaşkentGaz, Ensar, Kızılay üçgeninde karşımıza çıkan bu kirli düzen aslında bugün basına yansıyan sadece bir örnek. Bu örnek yıllardır ülkeyi

yöneten siyasal İslamcı iktidarın devlet ihalelerinden aldığı komisyonları gerici vakıflara, sermayedarlara aktardığının göstergesidir. Biz düzenin böyle yürüdüğünü biliyorduk. Biz bu kirli düzene karşı mücadelemizden asla vazgeçmeyeceğiz, bu düzen değişene kadar mücadelemizi devam ettireceğiz,” dedi.

Açıklamanın tamamı:

BASINA VE KAMUOYUNA

Değerli Basın Emekçileri ve Değerli Katılımcılar,

24 Ocak 2020 Cuma günü saat 20.55'te meydana gelen Elazığ/Sivrice merkezli 6.8 şiddetindeki depremde 41 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 1607 vatandaşımız yaralanmış ve 45 vatandaşımız enkaz altından sağ kurtarılmıştır. Hayatını kaybeden vatandaşlarımızın yakınlarına ve ailelerine başsağlığı diliyoruz. Yaralı vatandaşlarımızın ise bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını ve olağan yaşamlarına dönmelerini diliyoruz.

Depremin yarattığı hasar hakkında AFAD'ın son açıklamalarına göre toplamda 584 bina yıkılırken; 6845 binana ağır hasarlı durumdadır.

Değerli Basın Emekçileri ve Değerli Kamuoyu,

Elazığ depremi, kendinden öncekiler gibi geride acı, gözyaşı ve sarılması uzun zaman alacak yaralar bırakacaktır. Malatya, Diyarbakır, Kahramanmaraş, Adıyaman, Urfa ve Batman İlleri etkilenmiştir. Bu illerde biraz önce belirttiğimiz gibi çok sayıda bina yıkılmış ve hasar görmüştür. Çevre il belediyelerinin ve diğer kurumların yapmak istediği yardımlar engellenmektedir. 1999 büyük Adapazarı depreminden hemen sonra başlatılan; toplumda deprem vergisi olarak bilinen, 21 yıldır kesintisiz olarak iletişim faturaları üzerinden toplanan bu verginin deprem ya da diğer doğal afetler için kullanılmadığı, depreme dayanıklı yeni konut yapma fikriyatıyla TOKİ eliyle başlatılan kentsel dönüşümün nasıl da rantsal bir amaç güttüğü, Elazığ depreminde yıkılan binaların önemli bir kısmının bu dönüşümden sonra yapılan binalardan olduğu tüm çıplığıyla bizlere gösterdi. Deprem vergisi adı altında toplumun yoksul ve emekçilerinden ek vergiler toplanırken, sermaye sahiplerine “vergi kaçırma” veya “vergiden kaçınmanın” yollarının nasıl yapıldığını; Kızılay başkanı, yandaş sermaye ve çocuk istismarcısı “vakıf” sayesinde tüm kamuoyu gördü. Ama esas olan yalana, gösterişe, şova, şatafata, yolsuzluğa yaslanan 18 yıllık AKP İktidarının çöküşünün ortaya çıkmış olmasıdır. Hele ki, 31 Mart yerel seçimlerinden sonra kaybettikleri belediyelerde ortaya çıkan harcamalar,

yıllarca halkın parası ile beslenen topluma hiçbir faydası olmayan eş dost akraba, maaşlı parti militanı, yandaş şirket, vakıf ve cemaatlerdir. Halkın gözünden kaçırılan ama artık gizlenemeyen her gizli kapaklı işin ardından anlıyoruz ki 18 yıllık AKP iktidarı bu ülkeye büyük bedeller ödetmektedir.

Değerli basın emekçileri, Elazığ depremi ile ortaya çıkan gerçekler nedeniyle kamuoyunda haklı olarak tartışılan bir kurum var ki o da Kızılay Derneği'dir. Türkiye halklarının yardım severliğinin, insancılığının, vicdanının ve duygu birliğinin somutlaşmış bir halidir Kızılay. İlkokul kitaplarında Kızılay'ın doğal afetlerde ve savaşlardaki yardımlarının nasıl anlatıldığını hepimiz hatırlarız. Ancak, son yıllarda bu imaj zedelenmiştir. Çünkü, Kızılay artık bu tek adam rejiminin yozlaştırdığı, içini boşalttığı bir dernek haline gelmiştir. Kızılay'ın tüm yöneticilerinin almış oldukları yüksek maaşlar ve kurumun adının sürekli yolsuzluk haberleriyle anılmasıyla birlikte itibarı tamamen yerle bir edilmiştir. Başkentgaz gibi fırsatçı yandaş bir şirketin yoksul emekçilerin kış boyunca zor ödedikleri şişirilmiş doğalgaz faturalarından elde ettiği haksız kazançlar üzerinden yurtlarında çocuklara cinsel istismarda bulunulan Ensar gibi bir vakfa kaynak aktarmasına aracılık etmiştir. Kızılay Başkanı'nın büyük bir pişkinlikle anlattığı “vergiden kaçınma” ve “vergi kaçırma” gibi gerekçeler aslında bir suçun itirafıdır. Burada esas amacın bir toplumsal yarar için bağışta bulunmak olmadığı, gerçek amacın hem vergi kaçırmak, hem de yandaş vakfa kaynak aktarmak olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, Kızılay'ın tüzüğünde kendisine yapılan bağışları kamuya yararlı vakıf ya da başka bir derneğe bağışlamak gibi amaç ve görevi bulunmamaktadır.

Yandaş şirket olan Başkentgaz, doğrudan bu istismarcı vakfa bağış yapsa sadece %5 oranında vergi indiriminden faydalanabilecek iken Kızılay üzerinden yaptığı için %100 yani 8 milyon doların tamamını Kurumlar Vergisinden indirmiştir. Şimdi biz buradan Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı ilgili kurumları göreve çağırıyoruz. Kızılay üzerinden kaçırılan verginin derhal tarhiyatı yapılmalı ve tahsil edilmelidir. Kızılay'a yapılan başka bağışlardan bu şekilde bir aktarma yapılmışsa derhal incelenmeli, bağışçı şirketlerin kimler olduğu ve daha kimlere şartlı bağışlar yapıldığı açıklanmalı ve vergi denetimi yapılmalıdır. Kızılay hakkında iştiraktan dolayı gereken yapılmalı, yönetim kurulu istifa etmeli, etmiyorsa görevden alınmalı ve haklarında soruşturma açılmalıdır.

Yandaş ve istismarcı Ensar Vakfı, hangi toplumsal yarar sağlamıştır. Eğitime nasıl bir katkı sunmaktadır?

Yurtlarında birçok kez çocuklara cinsel istismarla gündem olan, çocukların ve ailelerinin geleceğini karartan bu vakfın, kamuya yararlı vakıf statüsünden derhal çıkarılarak, Milli Eğitim Bakanlığı ile imzaladıkları protokoller iptal edilmelidir.

Yıllardır, olası depremlere hazırlık için salınan vergilerin nereye gittiğini soran vatandaşlara talimat üzerine veya durumdan vazife çıkaran savcıların açtığı soruşturmalara korku yaratılmaya çalışılmaktadır. Meclis'te verilen deprem araştırma önermeleri AKP-MHP blokunun oylarıyla reddedilmekte, gerçeklerin kamuoyundan gizlenmesi telaşı yaşanmaktadır. Ama bizde bu ülkede patronlardan daha fazla vergi ödeyen emekçiler olarak ısrarla soruyoruz:

Toplanan vergilerle fay hatları üzerindeki şehirler yeniden kurulur, beklenen büyük deprem için İstanbul hazırlanırdı. Deprem için halen alınmakta olan vergiler nerelere harcandı?

İşsizlere verilmek üzere işçilerden kesilen ve işsizlik sigortası fonunda biriken paraların çok azı işsizlere verilirken geriye kalan miktar nereye harcanmaktadır?

Kamusal emekliliğin tasfiyesi demek olan Zorunlu Bireysel Emeklilik Sigortası Fonunda birikmekte olan paralar nereye harcanmaktadır veya harcanacaktır?

Her doğal afet anlarında bu bölgelere giderek, oralarda kurtarma çalışmalarını da geciktirme pahasına, veya cenaze başında ellerine verilen her mikrofona tüm ülkeyi, mağdurları veya kazazedeleri kadere inanmaya ve teslimiyete davet eden propaganda konuşmaları yapmak siyasetçilerin, hele ki en yetkili makamlarda oturanların işi değildir.

Tüm emekçileri, işçileri, halkımızı emeğimizle yarattığımız kaynaklara, değerlere sahip çıkmaya, ödediğimiz her bir kuruş verginin hesabını sormaya, kamusal kaynakların kamu yararına kullanıldığı, eşit, özgür, adil, emekten yana, demokratik ve laik bir ülke, insanca bir yaşam mücadelesini yükseltmeye çağırıyoruz.

MMŞP GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ İZMİR YEREL KURULTAYI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu tarafından; Mühendis, Mimar ve Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri İzmir Yerel Kurultayı 4 Ocak 2020 tarihinde MMO Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Yerel Kurultayın açılış konuşması İzmir İKK Sekreteri Melih Yalçın tarafından gerçekleştirildi. Yalçın konuşmasında, TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri İzmir Yerel Kurultayı ve sonrasında gerçekleştirilecek merkezi kurultay ile meslektaşların sorunlarının tespiti

ve kalıcı çözümler üretilmesi için adımlar atılacağını, bu adımları ülke sorunlarının çözümüne büyük katkılar sağlayacağını belirtti. Enerjinin, madenciliğin, iletişim ve altyapının planlanmasından üretiminde olduğu gibi; ülke sanayisi, tarımı, ormanları, doğal ve kültürel varlıkların korunmasında, gelecek kuşaklara aktarılmasında asli sorumluluk sahipleri olan meslektaşlarımızın sorunlarının ülkemizin ve halkımızın sorunları ile birlikte değerlendirilmesi gerektiğini aktardı.

TMMOB İZMİR İKK KADIN ÇALIŞMA GRUBU “KAHVALTI BULUŞMASI” ETKİNLİĞİ DÜZENLENDİ

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu Kadın Çalışma Grubu 5 Ocak 2020 tarihinde Tepekule Kordelya Salonu'nda bir araya gelerek kahvaltı etkinliği gerçekleştirdi.

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu'na bağlı odalardan 88 kadın üye Tepekule'de kahvaltı etkinliği gerçekleştirdi.

Programın akışını TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu Kadın Çalışma Grubu tarafından düzenlenen

etkinliğin açılış konuşmalarını TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu Kadın Çalışma Grubu adına Güniz Gacaner Ermin ve TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Ayşegül Akıncı Yüksel gerçekleştirildi.

Ayşegül Akıncı Yüksel konuşmasında; kadınların öncü ve itici güç olmalarının, meslek odasında karar ve yetki mekanizmalarında yer almalarının önemini, kadınların birbirlerine verecekleri destek ve gösterecekleri dayanışma ile karşılaştıkları sıkıntıları aşabileceklerini belirtti. Yüksel, kadınların özellikle son yıllardaki, dayatmacı ve gerici politikalarla, kazanımlarında geriye düşüş yaşadıklarını, meslek odalarında yer alma ve sahip çıkmanın her zamankinden daha da önem taşıdığını dile getirdi ve Odaların genel kurulları öncesinde, yönetim kurullarına aday kadınlara başarılar diledi. Son olarak Yüksel, çoğalmak ve dayanışmak için kadın etkinliklerinde bir araya gelme çağrısında bulundu.

Daha sonra yönetimlere aday kadınlar söz alarak düşünce ve duygularını paylaştılar.

TMMOB ANKARA İKK: HIÇBİR İŞ CİNAYETİ KADER DEĞİLDİR!

TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu Havelsan'a ait Ankara'daki inşaatta, İş Güvenliği Uzmanı Yüksel Erdoğan Alayoğlu'nun 7 Ocak Salı günü inşaattan düşerek yaşamını yitirmesi üzerine 10 Ocak 2020 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

HIÇBİR İŞ CİNAYETİ KADER DEĞİLDİR!

7 Ocak 2020 Salı günü saat 15.00 sularında Havelsan'a ait Ankara'daki inşaatta inşaat mühendisi, meslektaşımız, İş Güvenliği Uzmanı Yüksel Erdoğan Alayoğlu, inşaattan düşerek yaşamını yitirdi. İş cinayetinde yitirdiğimiz üyemizi saygıyla anıyor, ailesinin ve dostlarının acısını paylaşıyoruz.

Ülkemizde iş cinayetlerinde yaşamını kaybeden emekçilerin, meslektaşlarımızın sayısı her geçen gün artmaktadır; meslektaşımız Alayoğlu da iş cinayeti kurbanı olmuştur. Yaşanan bu iş cinayeti üzerine il koordinasyon kurulumuz tarafından oluşturulan heyet gerekli teknik araştırma ve incelemeleri yapma üzere inşaat sahasına gitmiş ancak heyetimizin yapmak istediği inceleme YDA İnş. San. Ve Tic. A.Ş. yetkilileri tarafından engellenmiştir.

Emekçiler, güvenlik önlemleri yeterli alınmadığı ve önleyici çalışmalar yapılmadığı için yaşanan kazalarda yaşamlarını kaybetmektedir. Yüksekte çalışan bir emekçinin, önleyici ekipmanlar ile çalışması durumunda zarar görmesi imkânsıza yakın bir olasılıktır.

Yaşanan iş cinayetlerinde, işyerinde gerekli tedbirleri almayan işverenler, yasal düzenlemeleri ve ikincil mevzuatları olması gerektiği gibi hazırlamayanlar ve gerekli denetimleri yapmayan ilgili bakanlıklar doğrudan sorumludur. Çünkü işçi sağlığı ve iş güvenliği bütün çalışanları ilgilendiren, çalışma yaşamının en temel unsurlarından biridir. Bu alana ilişkin göstergeler temel insan hakları, çalışma yaşamı ve ülkelerin gelişmişliklerine ilişkin en önemli göstergelerin başında gelmektedir.

Bu alana dair işveren ve iktidarın sorumlulukları, mühendisler ve iş güvenliği uzmanlarının üzerine yıkılmaz. Gerekli önleyici çalışmalar yapılmalı, önlemler alınmalı ve bu önlemlerin denetimi yapılmalıdır. Ancak yaşanan iş kazaları ve cinayetleri ile ortaya çıkmaktadır ki, ilgili Bakanlıkların ve kurumların aldıkları kararlar ve önlemler yetersizdir.

Bir tek emekçinin dahi kaza geçirmemesi, bir tek emekçinin dahi yaşamını kaybetmemesi için bu alan emek ve meslek örgütlerinin, sendikaların ve üniversitelerin iş birliği ile kamusal denetime açılmalıdır. İş kazaları kader değildir. İş kazalarının, meslek hastalıklarının işin doğal bir sonucu olarak görülmesi, yeni iş cinayetlerine davetiye çıkarmaktadır. Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmak her çalışanın hakkıdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması öncelikle devletin ve işverenin görevidir.

Kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olmanın sorumluluk ve bilinciyle, iş cinayetlerinin önlenilebilir olduğunu bir kez daha kamuoyunun dikkatine sunuyor ve meslektaşımız Yüksel Erdoğan Alayoğlu'nun ailesine ve dostlarına başsağlığı diliyoruz.

TMMOB ANKARA İL KOORDİNASYON KURULU

TMMOB İSTANBUL İL KOORDİNASYON KURULU'NDAN KANAL İSTANBUL'A KARŞI YURTTAŞ DAVASI İÇİN ÇAĞRI

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu tarafından, 1/100.000'lik İstanbul Çevre Düzeni Planı Değişikliği ve Kanal İstanbul ÇED olumlu kararı hakkında 20 Ocak 2020 tarihinde basın toplantısı düzenlendi.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'nde gerçekleştirilen basın toplantısında TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Cevahir Efe Akçelik, Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ÇED Danışma Kurulu Sekreteri Mücella Yapıcı, İTÜ İnşaat Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Haluk Gerçek, Bahçeşehir Üniversitesi Türk Boğazları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Saim Oğuzülgen yer aldı.

KANAL İSTANBULA KARŞI YURTTAŞ DAVASI İÇİN ÇAĞRI

Basına ve Kamuoyuna;

17.01.2020 tarihinde Kanal İstanbul Projesi'nin Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporuna "ÇED Olumlu" kararı verildiği Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kamuoyuna duyurulmuştur.

Kanal İstanbul projesi, gündeme geldiği günden beri birçok bilim ve meslek insanı tarafından incelenmiş, kanalın yapılması halinde oluşacak çevresel ve sosyal boyut tüm detaylarıyla ortaya konulmuştur. Yapılan çalışmalar neticesinde üniversiteler, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve halk yöneticilere defalarca uyarıda bulunmuş; buna karşın yöneticiler ne bu projenin planlama aşamasına halkı dahil etmiş ne de yapılan uyarılara kulak asmıştır. Tepeden inme bir şekilde İstanbul halkına dayatılan bu proje başta İstanbul olmak üzere Marmara'dan Karadeniz'e uzanacak boyutuyla tüm bu coğrafyayı onarılmaz bir biçimde etkileyecek, ekosistemler arasında yarılma meydana getirecek, binlerce yılda oluşmuş doğal bir dengeyi alt üst edecektir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının "Olumlu" bulunduğu durum işte budur.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının olumlu bulunduğu durum; İstanbul gibi dünya mirası bir şehri büyük bir nüfus baskısı altına sokarak yaşanılmaz bir şehir haline getirmek, şehrin kültürel mirasını zedelemek, şehri koca bir şantiye alanı haline getirerek hafriyat kamyonlarının inisiyatifine terk etmek, büyük İstanbul

depreminin yaklaşmakta olduğu bilimsel gerçeklerle ortaya konulmuşken, şehri böylesine bir afete hazırlamak yerine daha da kırılgan hale getirmek sorumsuzluktur.

Bakanlığın 'Boğazı Kurtarmak' diye adlandırdığı bu projenin gerçekteki anlamı Marmara Denizi'nin Boğaz'ını sıkıdır. Türkiye'nin 'astımlı' denizi Marmara'nın oksijen dengesinin bozulmasına neden olacak her müdahale Marmara'yı bir daha geri dönüşü olmayacak bir biçimde etkileme olasılığına sahiptir. Bu olasılığın gerçekleşmesi pamuk ipliğine bağlıdır ve ÇED raporunda öngörüldüğü gibi teorik olarak hesaplanmış, üstelik yanlış değerlendirilerek hesaplanmış, rakamlara tutunarak aşılabilecek bir sorun değildir.

İstanbulchun istatistiki verileri kanalın boğazdaki gemi trafiği ve kaza riskini azaltmak için yapıldığı iddiasını çürütmektedir. Gemi boyutlarının büyümesi ve petrol/doğalgaz gibi kaynakların boru hatlarıyla taşınması nedeniyle aksine gemi trafiği her yıl azalmakta, alınan tedbirlerle boğazdaki kaza riski olasılığı düşmektedir. Boğazın güvenliğini sağlamak yetkililerin görevidir, bu güvenlik açığının karşılığı Kanal İstanbul gibi bir riskle örtme projesi değildir. Bu yapay su yolu, İstanbul Boğazı'ndan daha çok kaza riski barındırmaktadır.

Şehrin toplam su biriktirme kapasitesinin %29'u kanal güzergâhında bulunmaktadır. Bu kaynakların yok olması 6 milyon kişinin su ihtiyacına denk düşmektedir. İstanbul'un önemli su havzaları üzerinde bulunan kanal güzergâhı nedeniyle havza alanları büyük zarar görecektir, İstanbul'a içme suyu sağlayan Sazlıdere barajı tamamen boşaltılacaktır. Terkos

Gölünün tuzlanma olasılığı hala büyük bir risk olarak karşımızda durmaktadır. Küçükçekmece Gölünün Sazlıdere Baraj Gölüne kadar olan bölümü sulak ve bataklık alanları oluşturmaktadır. Gölün gelgitleri ile oluşan bataklık alan kuşların göç yolu üzerinde dinlenme ve üreme bölgesi durumundadır. İstanbul için üretilen bütün çevre düzeni planları için yapılan doğal yapı sentezlerinde; söz konusu alanı mutlak korunması gereken işlevlerinin bozulmaması gereken kritik önemdeki ekolojik sistemler, su döngüsünün sürdürülebilmesi açısından birinci ve ikinci derecede kritik toprak ve kaynak alanları olarak tanımlanmıştır. Bölge barındırdığı dere ve doğal topografyası nedeniyle de çok önemli yer altı suyu ve bir yağmur suyu toplama havzası ve İstanbul'un en önemli ekolojik koridorudur.

Küresel iklim değişikliğinin etkisini yakıcı bir şekilde göstermeye başladığı bir zamanda İstanbul'u susuz bırakmak doğa gerçekliği açısından oldukça çüretkar ve yanlış bir seçimdir. İstanbul gibi nüfusun ve üretimin çoğunu bünyesinde barındıran bir şehri su varlıklarından mahrum bırakmak, kayıpların başka illerin havzalarından su temin edilerek giderilebileceğini düşünmek büyük bir yanılgıdır. Plansız yapılaşma ve plansız projelendirme ile İstanbul'un su varlıkları neredeyse tükenmiştir. Bugün İstanbul, içme suyunun %70'ini başka illerden karşılamak zorunda olan bir şehirdir. Şehrin kendi su varlıklarının her geçen gün tahrip edilmekte, başka vadilerden su taşınarak İstanbul'un su sorununun çözüleceği sanılmaktadır. Bu durum başka su havzalarında da baskı yaratmakta, ekosistemin dengesini sistematik olarak bozmaktadır.

Bakanlığın daha önce onayladığı 2009 yılı İBB İstanbul Çevre Düzeni Raporunda küresel iklim değişikliğinin olası etkileri plana dahil edilmiş, yağış rejiminin değişmesi ve kuraklık ile temiz içme suyu temininin güçleşeceği, suya gereksinimin ise artacağı gerçeği plandaki yerini almıştır. 2020 yılına geldiğimizde tüm bu değerlendirmeler göz ardı edilerek İstanbul halkı büyük bir tehlike altına sokulmuştur. Yöneticilerin sadece ekoloji değil tarih bilgilerini de sorgulamaları gerekmektedir: Tarihte her şehir su varlıklarına olan mesafesine göre kurulmuştur. Bir şehri ve ülkeyi su olmadan yönetemezsiniz.

İstanbul'un üst ölçekli planlamasının eklektik olarak yapılması nedeniyle şehirde yapılması planlanan projelerin kümülatif (katlanmış) etkisinin görülmesini engellemektedir. Kanal İstanbul projesine tek başına bir projeymiş gibi yaklaşmak ve projenin etki değerlendirmelerini yalnızca bu proje üstünden yapmak bütüncül bakış açısından yoksun, bilimsel olmayan bir metottur. "Çılgın projeler" ismiyle

kamuoyunu yıllar önce duyurulan 3. Havalimanı, 3. Köprü ve Kanal İstanbul projesi entegre projelerdir. Tüm bu projelerle İstanbul'un kuzeyi taşıyabileceğinden çok fazla olumsuz çevresel yükün tesiri altındadır. İstanbul, yaşanılabilir bir şehir olmaktan çıkarılmış, kısa vadeli siyasal ve ekonomik çıkarlarını her türlü yaşamsal değerın üstünde gören küresel ve yandaş sermayenin oyun ve rant alanı haline getirilmiştir.

Projenin etkileri yalnızca doğal alanlarla sınırlı kalmamakta, projenin kendisinden önce çıkan emlak reklamlarından da anlaşıldığı üzere sosyolojik bir etki de barındırmaktadır. Yapılaşmaya açılacak olan kanal güzergâhında yaşayan insanlar yerlerinden edilecek, yerlerine "Kanal Manzaralı" evlerde yaşama imtiyazına sahip kimseler getirilecektir. Kanalla birlikte İstanbul'un kuzeyi ek bir nüfus yoğunluğu altına daha girecek, şehir yönetilebilir olmaktan çıkacaktır.

Projenin ÇED raporunda projenin çevresel ve sosyal etki alanı neredeyse kanalın başlangıç ve bitiş noktasıyla sınırlandırılmıştır. Oysaki bu kanal; tüm İstanbul'u ve kanalın birleştirdiği iki denizin etrafında yer alan bölgeleri bir domino etkisiyle yıkma potansiyeline sahiptir.

Sadece Türkiye'yi değil Karadeniz'e sınırı olan tüm ülkeleri de ilgilendiren bu projenin stratejik değerlendirmeye tabi tutulmaması da ayrıca bir tartışma konusudur. Hiçbir gemiyi kanaldan geçmeye zorlayamayacakları gibi, projenin belirtilen maliyeti de gerçekçi değildir. Kamu kaynakları bu proje ile gereksiz kullanılacak olup üstüne üstlük İstanbul halkı bunun bedelini yaşam alanlarıyla ödeyecektir.

TMMOB ve bağlı odaları bu projenin yapılmaması gerektiğini ispatlayacak tüm bilimsel ve teknik alt yapıya sahiptir. Ancak projenin ilan edilmişinden bu zamana kadar geçen sürede; karşısında tartışmak üzere hiçbir gerçekçi bilimsel ve teknik gerekçe ve açıklama görememiştir. Bu yüzden de Kanal İstanbul projesi yargıya taşınacaktır.

Büyük İstanbul Yurttaş Davası'na Çağrı

Projeye itiraz eden tüm İstanbullulara çağrımızdır: 17 Şubat 2020 tarihine kadar Kanal İstanbul Projesi'ne dava açma hakkınız bulunmaktadır. TMMOB, davaya gerekçe oluşturacak tüm bilimsel ve teknik altyapıyı halkın hizmetine sunmaya hazırdır. Gelin binlerce/ yüzbinlerce insan bir arada bu davayı Türkiye tarihinin en büyük davasına dönüştürelim, tarihe İstanbul için almış olduğumuz bu yurttaş sorumluluğunu not düşelim. Bir başka İstanbul daha yok!

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu

TMMOB DİYARBAKIR İKK'DAN ELAZIĞ İNCELEMESİ

TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu 24 Ocak'ta Elazığ'da meydana gelen deprem sonrası 25 Ocak günü Elazığ'da yaptığı teknik inceleme sonuçlarını 27 Ocak 2020 tarihinde yaptığı basın toplantısında kamuoyuyla paylaştı.

BASINA VE KAMUOYUNA

24.01.2020 tarihinde saat 20.55 sularında Merkez üssü Elazığ İli Sivrice İlçesi güneybatısında olan 6.8 büyüklüğünde, yaklaşık 8.06 km. derinliğinde, AFAD Başkanlığının verilerine göre ilk belirlemelerde 39 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği, 1607 kişinin yaralandığı, şu an itibari ile 2 vatandaşımızın da enkaz altında olduğu ciddi can ve mal kayıplarına neden olan bir depremi daha yaşadık.

Öncelikle başta Elazığ, Malatya ve Diyarbakır olmak üzere tüm halkımıza baş sağlığı ve geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

Jeoloji Mühendisleri Odamızın verilerine göre depremin meydana geldiği Doğu Anadolu Fay Zonu (DAFZ), Bingöl-Karlıova'dan başlayan ve 580 km boyunca Antakya'ya doğru uzanan 4 ile 25 km genişlikteki aktif bir deformasyon kuşağıdır. En az iki milyon yıldan bu yana hareket ettiği bilinen sol yanal atımlı fayın bugüne kadar toplam 15 km'lik yanal öteleme yapmış olduğu, yani fayın yıllık kayma hızının 7.9 mm/yıl olduğu tespit edilmiştir.

Merkez üssü Elazığ İli Sivrice İlçesi olmasına rağmen deprem başta Elazığ, Malatya ve Diyarbakır olmak

üzere tüm çevre illerde güçlü şekilde hissedilmiştir. Çok yönlü olduğu anlaşılan başta Suriye ve Irak olmak üzere, birçok komşu ülkede hissedilmiştir.

25.01.2020 tarihinde TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu Koordinasyonu'nda, İnşaat Mühendisleri Odası tarafından oluşturulan Teknik Heyet tarafından depremden etkilenen bölgelerde yerinde inceleme yapılmıştır. Teknik Heyet tarafından deprem bölgesinde yapılan inceleme sonucunda bölgede aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Elazığ Maden ilçe merkezinde yapılan incelemede deprem kaynaklı ağır hasarlı yapı olmadığı, bazı yapılarda yapısal olmayan hafif hasarlar olduğu tespit edilmiştir.

Elazığ Maden ilçesine bağlı Gezin beldesinde 6 katlı binanın tümünden göçtüğü yerinde görülmüştür. Enkaz bölgesinde yapılan incelemede yapıların, yeterince mühendislik hizmeti almadığı, yapısal kusurların fazla olduğu, betonun tamamen gevrekleşip tüm mukavemetini kaybettiği bu nedenlerden dolayı binada tümünden göçme olduğu tespit edilmiştir. Bina çevresinde bulunan çok katlı yapılarda yapılan incelemelerde oluşacak artçı sarsıntılarda risk

oluşturacağı düşünülen yapılar kriz masasındaki yetkililere bildirilmiştir.

Depremi merkez üssü olan Elazığ Sivrice ilçesinde yapılan incelemelerde tümünden göçen yapı tespit edilmezken, ağır hasarlı birçok yapı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle yeni yapılan bazı kamu binaların ve merkez caminin büyük oranda hasar gördüğü tespit edilmiştir. Heyetimiz tarafından kriz masasındaki Kaymakamlığa ve Belediye Başkanlığına alınması gereken tedbirlerle ilgili gerekli bilgi verilmiştir. İhtiyaç olması halinde kurumumuzca hasar tespiti yapılabileceği kendilerine bildirilmiştir.

Elazığ şehir merkezinde yapılan incelemelerde Mustafa Paşa Mahallesi aynı sokakta bitişik nizam olarak inşa edilen 3 bina ve yine bitişik nizam olarak inşa edilen 1 bina, Sürsür Mahallesi 1 bina olmak üzere toplam 5 binanın tümünden göçtüğü yerinde tespit edilmiştir. Ancak AFAD ekiplerince arama ve kurtarma çalışmaları devam ettiğinden dolayı bina enkazı üzerinde detaylı inceleme yapılmamıştır. Yapılan gözlemsel incelemeye göre yapıların, yeterince mühendislik hizmeti almadığı, bitişik nizam olmalarına rağmen yeterince dilatasyon mesafesinin olmadığı, betonun tümünden gevrekleşip mukavemetini kaybettiği, yeterince donatı kullanılmadığı, kontrolsüz yapılaşma sonucunda binaların göçtüğü tespit edilmiştir. Ayrıca arama kurtarma çalışmalarının yapıldığı bölgede yeterli güvenlik önlemi alınmadığı, yoğun bir gaz kokusunun olduğu tespit edilmiş olup acil önlem alınması için Valilik özel kalemine bilgi verilmiştir.

Başta tümünden göçen binaların olduğu sokak olmak üzere Elazığ merkezinin genelinde yapılaşmanın bitişik nizam olarak yapıldığı ve binalar arasında dilatasyon mesafesi olmadığı tespit edilmiştir. Bu tür binalar depremlerde çekiçleme etkisi yaratıp ağır hasarlarla neden olmaktadır.

Diyarbakır Ergani, Çermik ve Çüngüş ilçelerinde ve köylerinde yapılan incelemede tümünden göçen yapı olmadığı ancak başta kamu binaları ve camiler olmak üzere birçok yapıda hasar olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bazı kırsal bölgelere yoğun kar yağışından dolayı ulaşım sağlanamamıştır. Köy muhtarlarından alınan bilgilere göre bu bölgelerde tarımsal ve hayvancılık için kullanılan yapıların hasar gördüğü bilgisi alınmıştır.

Ayrıca Diyarbakır tarihi Sur ilçesinde Diyarbakır surlarının Urfa Kapı ile Çift Kapı arasında Yenişehir

cephesindeki bazı bölümlerde deprem sonucu oluşan titreşimler sonucunda bazı taşların döküldüğü tespit edilmiştir.

TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu olarak bölgede teknik çalışmalarımıza devam edeceğimizi, deprem sonrası hasar tespiti eğitimi verdiğimiz inşaat mühendislerimizle birlikte, ihtiyaç dâhilinde yetkili kurumlarla ortak çalışmalarda yer almaya hazır olduğumuzu belirtmek isteriz.

UYARILARIMIZ

1. Deprem sonrası ağır hasar oluşan yapıların artçı sarsıntılardan kaynaklı yıkım tehlikesi olduğundan risk teşkil eden yapıların ivedi bir şekilde tespit edilip tahliye edilmesi gereklidir.
2. Doğal gaz sızıntılarına karşı sürekli tedbir halinde olunması gereklidir.
3. AFAD, UMKE ve AKUT gibi ekiplerin birbirleri ile koordineli çalışmaması ciddi bir kriz yönetim problemi olduğunu ve gerçekçi bir deprem senaryosuna sahip olmadığımızın göstergesidir.
4. Kriz yönetiminin güvenlik güçleri ile değil ilgili kurumların himayesinde yürütülmesi gerekmektedir.
5. Kriz masalarına ilgili meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşları da dâhil edilmelidir.
6. Yoğun kış koşulları göz önünde bulundurularak yapılacak tüm insani yardımlar engellenmemelidir.
7. Kırsal alanlardaki iletişim ve ulaşım yetersizliği göz önünde bulundurulmalı, arama kurtarma ve insani yardım çalışmalarına bu bölgeler de de ağırlık verilmelidir.
8. Hükümetin birinci derecede yapmakla yükümlü olduğu görevlerini siyasi bir propaganda aracına dönüştürmeyi bırakıp sağlıklı bir çalışma yürütmelidir.
9. Özellikle depremden etkilenen yapıların tamamı gözden geçirilerek raporlaştırılmalı ve depreme dayanıklı hale getirilmesi sağlanmalıdır.
10. Mühendislik hizmeti almayan yapıların imar afları ile aklanmaması gerekmektedir.
11. İmar politikaları ranta göre değil deprem gibi doğal afetler göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir.

TMMOB MALATYA İKK'DAN ELAZIĞ DEPREMİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

TMMOB Malatya İl Koordinasyon Kurulu 24 Ocak'ta Elazığ'da meydana gelen depreme ilişkin 27 Ocak 2020 tarihinde İnşaat Mühendisleri Odası Malatya Şubesinde bir basın toplantısı düzenleyerek açıklaması yaptı.

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

Öncelikle bu afette hayatını kaybedenlere Allahtan rahmet ve yakınlarına başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar dileriz. Hepimize geçmiş olsun.

Bölgemizin korku ile yaşadığı; 24/01/2020 tarihinde saat 20.55'de merkez üssü Doğu Anadolu Fay Zonu üzerinde Elazığ-Sivrice olan aletsel büyüklüğü (BDTİM e göre) MI:6.8 olan ve odak derinliği yaklaşık 7 km olan sığ, çok şiddetli bir deprem meydana gelmiştir. Yıkım etkisi fay üstü ve kenarında çok şiddetli olmuş adeta fay haritasını çatlak ve yarıklarla yer üstüne çizmiştir.

Daha öncede çeşitli yollarla kamuoyuna ve ilgili kuruluşlara yapmış olduğumuz açıklamalarda belirttiğimiz gibi; yaşadığımız coğrafyanın gerçekleriyle yaşamayı öğrenmeliyiz. Gerçeklerden biri de doğal afetler (deprem, sel, çığ, heyelan, hortum, kuraklık gibi) dir. Yaşadığımız coğrafyada bilinen tarihimiz de en çok can ve mal kaybı veren doğal afet depremler olmuştur.

Güncel bilim ve teknolojiyi maksimum derecede kullanarak; ulusal afet bilinci oluşturmalyız. Can ve mal kayıplarını minimize etmeliyiz.

Mevcut bilim ve teknoloji ile depremi engelleyemediğimize göre, onunla birlikte yaşamaya riskleri azaltmaya çalışmalıyız.

Bunun içinde öncelikle yapmamız gereken; potansiyel enkaz ve mezarlıkları ortadan kaldırmak için ilgili bakanlık, yerel yönetimler ve odaların çalışması ile yapı stoğu envanteri çıkarılıp afet riski altındaki yapı ve alanları dönüştürmektir.

Ülke kaynakları öncelikle ülkede yaşayanların %100'ünün sorunu olan bu işe ayrılmalıdır.

Yapılaşmanın (yerleşimin) dağınık olduğu kırsal kesimlerde. Genellikle binalarını arazilerinin içine ve kendilerince tarım ve hayvancılık yapmalarına uygun şekilde inşa ediyorlar. Bu alanlarda yapı ruhsatı almaları yasalara göre imkansız veya maliyetli olduğundan kaçak yapıyorlar. Fiili olarak yapılan bu yapıların yapı ruhsatı alımını ilgili kuruluşlar kolaylaştırmalı (imar planı, zemin etüdü, proje) ve sübvans e etmelidir.

Özellikle kırsal kesimde; yapı malzemelerinden en önemlisi olan beton yapı sahibinin ulaşımını sağlamak için ilgili kurum ve kuruluşlar çalışma yapmalı.

Sağlıklı bina imalatı için; yapı malzemeleri, kalifiye eleman ve yetkin mühendislik, denetim ve sigorta standartlarımızı geliştirmeliyiz.

Bölgede daha önce yaşadığımız; Bingöl, Van, Okluca depremlerinde olduğu gibi, son yaşadığımız bu afette de halkımız çok duyarlı gerekli olan yardımın çok daha fazlasını yapıyor fakat dağıtım yapan kuruluşların eğitim ve organizasyon yetersizliğinden dolayı yardımlar ihtiyaç sahiplerine ya ulaşmıyor ya da geç ulaşıyor.

Bizim hinterlantımız da olan Doğanyol ve Pütürge (şiro bölgesi) de incelemelerde bulunduk , biz her zamanki gibi kırsalı inceledik ilk yapılan incelemede; yardımlar ulaşmamıştı. Bütün yardım araçları ve basın Doğanyol ve Pütürge merkezde idi.

Bu afetin bilançosu henüz çıkarılamadı.

Kurum, kuruluş ve bireyler olarak; afet öncesi, sırası ve sonrası yine ne yapacağımızı bilemedik.

Kamu kurum ve kuruluşları daha önce yaşadığımız afetlerden yeterince ders çıkarıp özeleştir i yapıp eksik ve yanlışlarını gidermedi.

Afetlerle ilgili ulusal politikamız; örtbas edip bir an önce kamuoyuna unutturmak oldu, kurum ve kuruluşlar bu politikadan bir an önce vaz geçmeli.

Afet öncesi, sırası ve sonrası eğitimlerinin ve planlamaların neresindeyiz sorusunun en azından yaşadığımız bu son deprem sırasında ne durumdayız sınamasını kamu ve kamu kuruluşları olarak ne kadar yaptık. Tatbikat ve senaryoya ihtiyaç duymadan afet sırasının gerçeğini yaşadık.

Kamuoyunun %100 ünü ilgilendiren; afet öncesi, sırası ve sonrası yapılması gerekenlerle ilgili örgün eğitim müfredatına ana okulundan lise bitimine kadar en önemli ders olarak konmalı.

Kamuoyuna duyurulur
Saygılarımızla,

TMMOB VAN İKK-VAN BAROSU-VAN/HAKKARI TABİPLER ODASI: CİDDİ İHMALLER VAR

TMMOB Van İl Koordinasyon Kurulu, Van Barosu ve Van- Hakkari Tabipler Odaları Bahçesaray'da yaşanan çığ felaketine ilişkin hazırladıkları raporu 12 Şubat 2020 tarihinde bir basın toplantısıyla kamuoyuyla paylaştı.

Bahçesaray'da 41 kişinin ölümü, 84 kişinin yaralanmasına neden olan ve halen bir kişinin kayıp olduğu çığ felaketine ilişkin TMMOB Van İl Koordinasyon Kurulu, Van Barosu ve Van- Hakkari Tabipler Odaları tarafından hazırlanan rapor Van Barosu binasında yapılan açıklamayla kamuoyuyla paylaşıldı.

TMMOB Van İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri İsmet Bilmez'in de katıldığı toplantıda Birleşenler adına açıklamayı Van Baro Başkanı Zülküf Uçar okudu.

Açıklama şöyle:

BASINA VE KAMUOYUNA

04.02.2020 tarihinde Bahçesaray/Van karayolunun 33.Km'de çığ düşmesi sonucu yolu temizleyen iş makinesi operatörü ile minibüs de bulunan yurttaşlarımız çığ altında kalmışlardır. İş makinesi operatörü kendi imkânları ile iş makinesinden çıkıp yardım talebinde bulunmuş, vahim olayda çoğunluğu vatandaşlardan olmak üzere yapılan kurtarma çalışmalarında 7 yurttaşımız yaralı olarak kurtarılmış, 5 yurttaşımız hayatını kaybetmiş, 2 yurttaşımız da ulaşamamıştır.

05.02.2020 tarihinde çığ altında kalan 2 yurttaşımızın kurtarılmasına yönelik yapılan çalışmalarda ise 2.çığ felaketi gerçekleşmiş, bu felakette ise 41 yurttaşımız hayatını kaybetmiş, 75 vatandaşımız ise yararlı olarak kurtarılmış, yetkililer tarafından verilen bilgilerde ise

bir itfaiye erine henüz ulaşamadığı arama kurtarma faaliyetlerinin devam ettiği bilgisi verilmiştir.

06.02.2020 ve 07.02.2020 tarihlerinde Van ilimizin Bahçesaray ilçesinde yaşanan vahim olayı yerinde incelemek amacıyla içinde Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyesinin de yer aldığı, TMMOB Van İl Koordinasyon Kurulu, Van-Hakkari Tabip Odası ve Van Barosun tarafından bir inceleme ve gözlem heyeti oluşturulmuş, her iki gün çığın düştüğü bölgeye gidilmesi amaçlanmış ise de çığın düştüğü bölgeye yaklaşık 4 km kala Yukarı Narlıca mevkiinde askeri kontrol noktasında hava muhalefeti ve çığ riskinin hala devam etmesi nedeni ile çığ bölgesine gidilmesine izin verilmemiş, çığın düştüğü ilk gün ve ikinci gün alınması gereken yüksek güvenlik önlemlerinin üçüncü gün Yukarı Narlıca köyünde alındığı, AFAD, UMKE ve Jandarma Kurtarma Ekiplerinin dahi kontrollü bir şekilde gönderildiği başkaca kişilere izin verilmediği gözlemlenmiştir. Yine çığ bölgesine AFAD ekiplerinin desteği ile ulaşımının sağlanması her gün için ayrı ayrı talep edilmiş ise de kar, tipi ve hava koşullarının uygun olmaması nedeniyle talepler geri çevrilmiştir. AFAD yetkilisi yapılan görüşmede ise çığ altında yalnızca bir itfaiye erinin kaldığı, kendilerine ulaşan başkaca bildirim veya kayıp başvurusunun olmadığı, itfaiye erinin de aranmasına devam edileceği belirtilmiştir. Heyet olarak gerek bu noktada bulunan itfaiye erinin yakınlarından gerekse aynı bölgede hayatını kaybeden vatandaşlar için kurulan taziye evindeki yöre halkından, ilk çığ ve sonrasındaki 2. Çığ sürecinde yaşananlara dair bilgi alınmıştır. Yine çığ felaketlerinde sonra yaralıların yoğun olarak Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesinde olması üzerine ilk günde olmak üzere farklı zamanlarda hastanelerde

yatan yaralılar ziyaret edilmiş, yaşanan felakete ilişkin ayrıca bilgiler alınmıştır.

Yaralı olarak kurtarılan vatandaşların ve tanıkların aktarımı üzerinden;

1- 04.02.2020 günü akşam saatlerinde 17.00 gibi Bahçesaray'a giden yolcu minibüsü ve önündeki yol açma çalışması yapan iş makinesinin üzerine çığ düşmüştür. Minibüsün içinde ki 13 kişi ile birlikte minibüsün önünde yol açma çalışması yapan iş makinesin de bulunan bir kişide çığ altında kalmıştır. İlk çığ düşmesi sonrasında toplam 14 kişi çığ altında kalmıştır. Bunlardan iş makinesi operatörü kendi imkânları ile kurtulmuş ve ilgili kurumlara çığ düştüğü bilgisini vermiştir. Bu bilgi üzerine olay yerine AFAD ve UMKE araçları sevk edilmiş aynı zamanda yakın köyde bulunan çok sayıda vatandaş da bölgeye gelerek kurtarma çalışmasına katılmışlar. Aynı gece kurtarma çalışması sonrasında iş makinesi operatörü dâhil minibüsün içindeki 6 kişi yararlı olarak kurtarılmış 5 kişinin de cansız bedenlerine ulaşılmıştır. İlk günün

sonunda minibüsün içindeki iki kişiye ulaşılammış ve yoğun kar tipinin devam etmesi üzerine kurtarma çalışmasına gece saatlerinde ara verilmiştir.

2- 05.02.2020 tarihinde 2. Gün hava koşullarının uygun olması üzerine çığ altında kalan iki kişiyi kurtarma çalışmasına yeniden başlanmış, arama kurtarma ekibinde AFAD, UMKE ve İTFAİYE erleri ve çevre köylerden net sayısı bilinmeyen ancak çok sayıda sivil vatandaşların da bulunduğu bilgisine ulaşılmıştır. Arama kurtarma faaliyetlerine katılan çığdan etkilenmeyen vatandaşlar ile çığ düşmesi sonucu hastahanelere kaldırılan yaralı vatandaşlarla yapılan görüşmelerde gerek ilk gün gerekse de 2. çığın düşmesinden önce arama kurtarma çalışmaları esnasında gerekli önlemlerin alınmadığı, yeni bir çığ felaketinde ilişkin inceleme ve değerlendirilmelerin yapılmadığı, vatandaşların arama kurtarma çalışmalarına katılmasının engellenemediği, 2. çığ felaketinden önce ağır ve yüksek derecede ses çıkaran paletli iş makinelerinin ve itfaiye araçlarının çığ bölgesine geldiği, iş makineleri ile yol açma çalışmasının devam ettiği sırada olay yerinde bulunan kişilerin zırhlı araçların bulunduğu noktada ısınmak için yaktıkları ateşin etrafında toplandıkları sırada ikinci çığın düştüğü, bu çığ ile birlikte ağır tonajlı askeri araçların, ateşin etrafında toplanan kişilerin üzerine devrilip savrulduğu ve bu savrulan araçlardan dolayı ölü sayısının arttığı, çığ altında kalan kişilerin bir kısmının kendi imkânları ile çığ altından çıktığı, yine çığdan etkilenmeyen kişiler tarafından da çok sayıda vatandaşın da çıkarıldığı, arama kurtarma çalışmalarının çoğunlukla vatandaşlar üzerinden

yapıldığı, yeterli sayıda AFAD ve UMKE görevlilerinin bulunmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

YAPILAN GÖRÜŞMELER;

Gerek ilk çığ felaketi gerekse de ikinci yaşanan çığ felaketi sonrasında yaralı ve vefat edenlerin buldukları hastaneler ziyaret edilerek yaralılar ile vefat edenlerin yakınlarıyla görüşülmüş, hastane başhekimliklerinden bilgiler alınmıştır. Yaşanan çığ felaketleri nedeniyle başlatılan soruşturma ve tüm süreçte alınan önlemlere, yapılan arama ve kurtarma çalışmalarına ilişkin Van Cumhuriyet Başsavcılığı, Çatak Cumhuriyet Başsavcılığı ve Çatak Kaymakamlığından bilgiler alınmış, soruşturmanın özellikle ihmal boyutlarıyla araştırılması ve yürütülmesi talep edilmiştir.

DEĞERLENDİRME

Genel olarak bu vahim olayda; yaptığımız gözlemlerde, birebir yöre halkıyla yapmış olduğumuz görüşmelerde elde ettiğimiz bilgilerden yola çıkarak çok ciddi ihmallerin olduğu kanısına varmış bulunmaktayız. Şöyle ki;

1. Çığ oluştuğundan sonra; böylesi durumlarda ilk elden oluşturulması gereken kriz masasının oluşturulmadan sürecin yönetilmeye çalışıldığı ve dolayısıyla krizin doğru yönetilemediği,
2. Kriz masası oluşturulmadığından, yol güvenlik önlemleri alınmamış olmasından kaynaklı 1. çığın gerçekleştiği alana, yetkili yetkisiz, donanımlı donanımsız herkesin gelişigüzel kurtarma faaliyetlerine katıldığı,
3. Çığdan sonra olay yerine giden kişilerin kimlik bilgilerinin kayıt altına alınmadığı, dolayısıyla çığ altında kalan kişilerin sayısına ve akıbetine sağlıklı ulaşılmasında sıkıntılar yaşandığı,
4. Arama ve kurtarma faaliyetlerini yürüten profesyonel ekiplerin yeterli sayıda olmadığı, yeni bir çığ felaketinin oluşmaması için önlemlerin alınmadığı, ağır iş makinelerinin çığ bölgesinde hareketli olduğu,
- 5- Henüz ilk çığ felaketinden sonra alınması gereken tedbirlerin 3. gün alındığı, öncesinde alınmayan tedbirler, profesyonel kişilerce yapılmayan arama kurtarma çalışmaları ve 2. çığdan sonra savrulan zırhlı araçların çarpmasıyla can kaybı ve yaralı sayısının arttığı tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

Van/Bahçesaray İlçesi 576 km² yüzölçümüne sahip, deniz seviyesinde 1670 m yüksekliğindedir. Çetin arazi ve çevre şartlarına sahip, etrafı sarp yüksek dağ ve tepelerle çevrilidir. Bundan dolayı Bahçesaray yolu

rakımı yaklaşık 3000 m olup; ilçe yolunun büyük kısmı keskin viraj, uçurum ve dik açılı yamaçlardan oluşan bir yapıya sahiptir.

Genel olarak belirtilen faktörler ele alındığında;

1. Kalıcı ve kesin çözümler üretilinceye dek geçici olarak alınacak önlemler kapsamında; Van- Bahçesaray yolunda kış aylarında kar yağışının yoğun olduğu dönemlerde meteorolojiden alınacak bilgiye göre çığ riskinin olması durumuna karşın, kontrollü bir şekilde yol kapatılmalı, yol güzergâh boyunca dik yamaçlar tıraşlanarak teraslandırılmalı, iklim koşullarına uygun ağaçlandırma yapılmalı, kar yağışının yoğun olduğu dönemlerde bölgeye bırakılacak 'sismik ölçüm' cihazlarıyla kar yükünün tespiti yapılarak çığ riskinin olduğu yerlerde yol trafiğe kapatılarak, dinamitlerle suni çığ oluşturularak, çığ enkazı iş makineleri ile kontrollü bir şekilde alandan uzaklaştırılmalıdır.

2.Çığ riskinin olduğu bölgelerde betonarme perdelerin inşa edilmeli, Van-Bahçesaray yolu üzerinde yapılan karapet tünelinin mevcut riskleri tamamen ortadan kaldırmadığı gözetilerek çığ riskinin yüksek olduğu bu yerlerde yeni kar tünelleri muhakkak yapılmalıdır.

3.Karadeniz, Akdeniz bölgelerinde yapılan tüneller ile verilen değer Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine de verilmeli, Bahçesaray - Van ulaşımının tamamen güvenli bir şekilde yapılması sağlanmalıdır.

4.Her iki çığ felaketi sonrasında yapılan arama kurtarma çalışmaları gözetilerek benzeri afetlerde

yapılacak müdahale, alınacak tedbirler ve yapılacak arama kurtarma çalışmalarının daha profesyonel ve liyakatli kişilerce yürütülmesi sağlanmalıdır.

SONUÇ

TMMOB Van İl Koordinasyon Kurulu, Van-Hakkâri Tabip Odası ve Van Barosu olarak bu vahim olayda; yaptığımız gözlemlerde, birebir yöre halkıyla yapmış olduğumuz görüşmelerde elde ettiğimiz bilgilerden yola çıkarak çok ciddi ihmallerin olduğu kanısına varmış bulunmaktayız.

Tüm bilgiler üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda; mevcut durumda biran önce, ilk çığdan sonra yaşanan ihmalin ve 2. Çığın oluşmasına neden olabilecek ağır paletli iş makinelerinin çığ bölgesine getirilmesi gibi her türlü yanlış yaklaşımdan sorumlu olabilecek kişi ve kurumlar soruşturma sürecinde açığa çıkarılmalı ve kamuoyu aydınlatılmalıdır.

Tekrardan bu vahim olayda hayatını kaybeden yurttaşlarımıza rahmet, yaralılara acil şifalar, yakınlarına geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyor, doğal afetlerde can kayıplarının yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin acilen ülke olarak ele alınması gerektiğini hatırlatıyor, yaşanan felakete ilişkin başlatılan soruşturmanın takipçisi olacağımızı kamuoyuna saygılarımızla arz ederiz.

TMMOB Van İl Koordinasyon Kurulu
Van Barosu
Van- Hakkari Tabipler Odaları

ADANA EMEK VE DEMOKRASİ GÜÇLERİ: GEZİ'Yİ SAVUNUYORUZ, BİZ DE ORADAYDIK!

Gezi Parkı davasının 18 Şubat Salı günü yapılacak duruşması öncesi TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu bir basın açıklaması yaparak "Gezi'yi Savunuyoruz, Biz de Oradaydık!" dedi.

Gezi Parkı davasının 18 Şubat Salı günü yapılacak duruşmasından önce 1376 yurttaş "Ben de oradaydım"

açıklaması yaptı, "Gezi'de dile gelen bu toplumun özelemleri ve talepleridir yargılanamaz" dedi.

Adana'da 1376 kişinin imzaladığı metin şöyle:

"Ben de oradaydım, ağaçlar, nehirler, dağlar kardeşim olduğu için

Ben de Gezi'deydim, düşüncemi özgürce söyleyebileyim diye

Ben de oradaydım, birlikte eylemenin, dayanışmanın güzelliğini yaşamak için

Ben de Gezi'deydim, kimse ne giydiğime, kaç çocuk doğuracağıma, gülüp gülmeyeceğime karışmasın diye

Ben de oradaydım, yaşadığım şehir beton yığınına dönmesin diye

Ben de Gezi'deydim, barış içinde yaşamak istediğim için

Hepimiz oradaydık. Gezi'de dile gelen bu toplumun özelemleri ve talepleridir yargılanamaz."

tmmob

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

İŞ CİNAYETLERİNE KARŞI MÜCADELE GÜNÜ

3 MART 2020